

**Аналітичне дослідження (дорожня карта) щодо застосування
Єдиного фахового вступного випробування (Дорожня карта ЄФВВ).**

Список виконавців.	2
Розділ 1. Уточнення завдань дослідження	2
1.1. Нормативні підстави дослідження	2
1.2. Мета дослідження	3
1.3. Дизайн дослідження	7
Розділ 2. Корупційні ризики у системі вступу до магістратури в Україні та роль ЄФВВ	12
2.1. Контекст та актуальність проблеми корупції у вищій освіті	12
2.2. Вступ до магістратури: Вплив ЄФВВ та ЄВІ	13
2.3. Збережені та зміщені корупційні ризики у вступній кампанії	13
2.4. Корупційні ризики та антикорупційні ефекти	14
2.5. Висновки	14
Розділ 3. Які проблеми вирішуємо запровадженням ЄФВВ	15
3.1. Проблеми, пов'язані з прозорістю та корупційними ризиками	15
3.2. Проблеми розподілу місць та виконанням державного замовлення	16
3.3. Проблема «перехресного» вступу без належної фахової підготовки.	16
3.4. Ризик неможливості повного виконання державного замовлення.	17
3.5. Негативні наслідки відмови від бюджетного місця для вступника та держави:	18
Розділ 4. Загальні цілі Єдиного фахового вступного випробування (ЄФВВ)	17
4.1. Порівняння до та після запровадження ЄФВВ	18
Таблиця 1. Порівняльна таблиця: до та після запровадження ЄФВВ	18
4.2. Перелік вигодоотримувачів та обґрунтування отриманих вигод	18
4.3. Перелік вигодоотримувачів та їх вигод	20
Таблиця 2. Перелік вигодоотримувачів та їх вигод	21
4.4. Перелік основних вигодоотримувачів у разі відсутності ЄФВВ	21
4.5. Вигоди та обмеження невпровадження ЄФВВ	24
4.6. Основні цільові системи, інтереси та обмеження при оцінці доцільності ЄФВВ	24
4.7. Критеріальні рамки	25
Розділ 5. Аналіз та отримання вихідних даних.	27

Розділ 6. Дослідження даних відповідно до моделі дослідження	29
6.1. Вихідні дані для дослідження	29
6.2. Здобувачі ступеня бакалавр спеціальності 081 “Право”	30
Таблиця 8. Розподіл здобувачів магістратури по спеціальностях	30
6.3. Перевірка гіпотез	33
6.3.1. Вплив запровадження ЄФВВ на освітню міграцію вступників на магістратуру	33
6.3.2 Продовження освіти без перерви	35
6.3.3. Міграція між спеціальностями	37
6.3.4. Міграція між ЗВО при вступі на магістратуру	
6.3.5. Чи допомагає ЄФВВ реалізації потенціалу здібних здобувачів?	41
6.4. Майндмапи висновків	43
6.5. Висновки та рекомендації	45
Розділ 7. Результати опитувань	48
7.1. Інформація про опитування	48
7.2. Висновки по опитуванню	52
Розділ 8. Висновки та рекомендації всього дослідження.	52
Посилання	54
Додатки	55
Додаток 1. «Алгоритм Гейлі-Шеплі» розподілу місць зарахування.	55
Додаток 2. Перелік антикорупційних програм та досліджень	56
Додаток 3. Форма опитування здобувачів освіти, які склали ЄФВВ	60
Додаток 4. Коментарі здобувачів освіти щодо ЄФВВ	62
Додаток 5 Майндмапа тематик відповідей здобувачів	94
Додаток 6. Узагальнення відповідей здобувачів	95

Список виконавців.

Автори: Мруга М.Р. Богачков Ю.М., Мудрук С.О., Ковальчук В.І.

Члени робочої групи: Мруга М.Р. Богачков Ю.М., Ковальчук М.В, Вакуленко Т.С. , Бахрушин В.Є., Хоменко М.П., Дуднік Т.П., Ковальчук В.І., Мудрук С.О., Носок В.Й., Охрімовський А.М.

Розділ 1. Уточнення завдань дослідження

1.1. Нормативні підстави дослідження

Відповідно до пункту 2.7.5.1.23 Заходів з виконання Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки, затверджених постановою

Кабінету Міністрів України від 04 березня 2023 року № 220 (зі змінами), підпункту 4 пункту 8 розділу III Порядку організації та проведення вступних випробувань, що проводяться з використанням організаційно-технологічних процесів здійснення зовнішнього незалежного оцінювання для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12 квітня 2023 року № 418, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 05 травня 2023 року за № 746/39802, пункту 3.4 розділу III Статуту Державної установи «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 23 травня 2019 року № 711, утворено робочу групу з проведення аналітичного дослідження (дорожньої карти) щодо застосування Єдиного фахового вступного випробування (далі – робоча група) [6].

1.2. Мета дослідження

Основна мета дослідження полягає у розробленні рекомендацій щодо доцільності або недоцільності впровадження Єдиного фахового вступного випробування для окремих спеціальностей. У ширшому контексті завданням дослідження є розроблення методики (алгоритму) визначення доцільності або недоцільності запровадження ЄФВВ для конкретної спеціальності на основі фактичних даних. Зокрема, передбачається з'ясування переліку та характеристик даних, необхідних для надійного й обґрунтованого ухвалення рішення щодо доцільності або недоцільності запровадження ЄФВВ для відповідної спеціальності.

Досягнення визначеної мети передбачає розв'язання таких завдань:

1. З'ясування допустимої межі похибки обґрунтування доцільності або недоцільності запровадження Єдиного фахового вступного випробування для певної спеціальності.
2. Визначення кола спеціальностей, для яких запровадження ЄФВВ є доцільним або недоцільним.
3. Розроблення методичних рекомендацій щодо обґрунтування запровадження або скасування ЄФВВ для окремих спеціальностей на основі кількісних фактичних даних.

У процесі дослідження також передбачається врахування того, що аналіз доцільності або недоцільності впровадження ЄФВВ має ґрунтуватися на:

- переліку очікуваних змін (ефектів) від запровадження ЄФВВ;
- переліку зацікавлених груп стейкхолдерів та визначенні проблем, які вони вбачають у чинній системі вступу і на розв'язання яких спрямовано ЄФВВ;
- переліку можливих негативних наслідків та оцінці їх вартості у разі нереалізації очікуваних змін.

Водночас жоден із зазначених переліків на сьогодні не є чітко визначеним ані в публічному просторі, ані в чинних нормативно-правових актах, ані в офіційних документах щодо обґрунтування запровадження Єдиного фахового вступного випробування.

Програмою антикорупційних заходів визначено загальну постановку завдання дослідження як «підготовку аналітичного дослідження (дорожньої карти) щодо застосування Єдиного фахового вступного випробування та його поступового поширення на інші спеціальності, ніж передбачено в заході 2.7.5.1.22». Зазначене формулювання є рамковим і не містить деталізованих вимог щодо цілей, завдань, методів і меж застосування результатів дослідження.

У зв'язку з цим виникає потреба у самостійному уточненні завдань дослідження, конкретизації методологічних підходів, а також окресленні обмежень застосування його результатів з метою забезпечення їх коректного тлумачення та використання у процесі ухвалення управлінських рішень.

Для певної невизначеності дослідження зробимо наступні припущення:

1. Існує умовний *«генеральний замовник Єдиного фахового вступного випробування»* (далі – ГЗ ЄФВВ), уповноважений ухвалювати рішення щодо запровадження або незапровадження ЄФВВ.

2. ГЗ ЄФВВ має можливість у будь-який момент часу запроваджувати або скасовувати ЄФВВ для всіх спеціальностей магістерського рівня освіти без часових чи організаційних обмежень.

3. Уся інформація, пов'язана з реалізацією ЄФВВ та його впливами, є для ГЗ ЄФВВ миттєво доступною, повною та достовірною.

4. На основі всієї доступної інформації ГЗ ЄФВВ сформував *«еталонну таблицю доцільності впровадження ЄФВВ»* (далі — ЕТДВ ЄФВВ), що містить повний перелік спеціальностей магістерського рівня, для кожної з яких визначено доцільність (1) або недоцільність (0) запровадження ЄФВВ з позиції ГЗ ЄФВВ.

5. Сформована ГЗ ЄФВВ еталонна таблиця доцільності впровадження ЄФВВ вважається істинною, повною та такою, що не підлягає сумніву в межах досліджуваних моделей.

У реальних умовах виконання наведених вище припущень (1–5) є неможливим. Відповідно, фактичне завдання дослідження щодо Єдиного фахового вступного випробування полягає у формуванні таблиці доцільності впровадження ЄФВВ (далі — ТДВ ЄФВВ) таким чином, щоб її результати максимально наближалися до гіпотетичної еталонної таблиці доцільності впровадження ЄФВВ (ЕТДВ ЄФВВ), сформованої в умовах повної, достовірної та необмеженої інформації.

Таким чином, вважаємо, що дослідження має на меті розроблення методологічно обґрунтованого підходу до відтворення рішень «ідеального» суб'єкта ухвалення рішень в умовах неповноти даних, обмежень доступу до інформації та наявності різноспрямованих впливів і зацікавленостей.

В умовах нереалізованості припущень, визначених у пунктах 1–5, пропонується такий алгоритм дій:

1. Визначити «генерального замовника Єдиного фахового вступного випробування» (далі – ГЗ ЄФВВ) у межах проведення дослідження, тобто суб'єкта (особу, орган або експертну групу), уповноваженого ухвалювати остаточні рішення з усіх принципових питань, зокрема щодо підходів і результатів побудови таблиці доцільності впровадження ЄФВВ (ТДВ ЄФВВ).

2. Розробити покроковий алгоритм побудови ТДВ ЄФВВ в реально існуючих умовах – на основі доступних даних щодо вже запроваджених ЄФВВ, за умов їх неповноти та обмеженої достовірності, а також з урахуванням змін у процедурах проведення та зарахування результатів ЄФВВ.

3. Погодити розроблений алгоритм побудови ТДВ ЄФВВ з ГЗ ЄФВВ.

4. Здійснити побудову ТДВ ЄФВВ відповідно до погодженого з ГЗ ЄФВВ алгоритму з використанням наявних фактичних даних.

5. Визнати, що ТДВ ЄФВВ, сформована у такий спосіб, може відрізнятися від гіпотетичної еталонної таблиці доцільності впровадження ЄФВВ (ЕТДВ ЄФВВ), при цьому об'єктивна кількісна оцінка ступеня такої відмінності шляхом прямого порівняння таблиць є неможливою.

Зазначений алгоритм визначає межі застосовності результатів дослідження та підкреслює їх аналітично-рекомендаційний, а не нормативно-обов'язковий характер.

Станом на момент проведення дослідження «Дорожня карта ЄФВВ» (кінець 2025 року) суб'єкт, який міг би виконувати функції генерального замовника Єдиного фахового вступного випробування (ГЗ ЄФВВ), не визначений. У зв'язку з цим у межах дослідження функції ГЗ ЄФВВ тимчасово покладаються на робочу групу з його проведення.

Водночас необхідно враховувати, що робоча група з проведення дослідження не може повною мірою та адекватно репрезентувати позицію потенційного ГЗ ЄФВВ. Така вимушена заміна суб'єкта ухвалення рішень може зумовити виникнення суттєвих похибок у результатах дослідження, зокрема у сформованій таблиці доцільності впровадження ЄФВВ (ТДВ ЄФВВ) та в алгоритмах її побудови.

Таким чином, результати дослідження «Дорожня карта ЄФВВ» доцільно розглядати передусім як методику формування рекомендацій з обмеженою адекватністю, а не як достовірний або нормативно рекомендований перелік спеціальностей, для яких має бути запроваджено

ЄФВВ. Лише після визначення фактичного генерального замовника ЄФВВ та погодження ним запропонованого алгоритму можливе формування ТДВ ЄФВВ, на основі якої з'явиться сенс ухвалення кількісно обґрунтованих управлінських рішень щодо впровадження ЄФВВ за окремими спеціальностями.

Нормативні документи [4,5] впровадження ЄФВВ декларують наступну мету запровадження ЄФВВ – об'єктивно оцінити фахові знання та компетентності вступників до магістратури, забезпечивши уніфікацію вимог та рівні умови для всіх, незалежно від університету. Це дозволяє виявити рівень підготовленості до здобуття другого рівня вищої освіти та підвищити якість відбору.

Отже, можна виокремити такі ключові цілі першого рівня запровадження Єдиного фахового вступного випробування:

- *стандартизація* – формування єдиної системи оцінювання фахової підготовки вступників, що замінює розрізнені університетські вступні випробування з фаху;

- *об'єктивність* – забезпечення прозорого та неупередженого відбору вступників до магістратури;

- *якість освіти* – запобігання допуску до здобуття магістерського рівня вищої освіти осіб із недостатнім рівнем фахової підготовленості та освітнього потенціалу;

- *рівні умови* – надання всім вступникам однакових можливостей для демонстрації рівня своїх знань і компетентностей незалежно від закладу вищої освіти.

На основі цілей першого рівня неможливо сформулювати критерії для надання рекомендацій щодо доцільності або недоцільності запровадження ЄФВВ для конкретної спеціальності. Для цього необхідно побудувати ієрархію цілей запровадження ЄФВВ, де цілі найвищого рівня виражаються кількісно та якісно у термінах очікуваних змін, визначених генеральним замовником ЄФВВ.

На даний момент така ієрархія цілей відсутня. При запровадженні ЄФВВ не були чітко описані очікувані довгострокові кінцеві ефекти, що мали б виникнути в результаті його реалізації. Без розуміння цих кінцевих очікуваних змін та без оцінки ступеня їх фактичного досягнення неможливо адекватно обґрунтувати рішення про доцільність або недоцільність запровадження ЄФВВ для конкретної спеціальності.

Тому в рамках дослідження ми намагаємось деталізувати та уточнити кінцеву мету запровадження ЄФВВ.

Можемо висунути гіпотезу про очікувані зміни від впровадження ЄФВВ

Очікувані (бажані) кінцеві зміни (ефекти), які розглядаються (*можна розглядати*) у контексті цього дослідження:

- **економічні:** збільшення відсотка працюючих за фахом, більш обґрунтований розподіл коштів;
- **суспільні:** більш справедливий доступ до вищої освіти та збільшення рівня довіри громадян до рівності доступу;
- **державні:** антикорупційний ефект, сприяння євроінтеграції тощо.

Таким чином, для дослідження "Дорожня карта ЄФВВ" доцільно сформулювати уточнену мету "Розробити методiku для *раціонального та обґрунтованого прийняття рішень* щодо сфери застосування ЄФВВ".

1.3. Дизайн дослідження

Дизайн дослідження включає наступні ключові етапи та елементи:

1. *Вихідні положення та припущення*

Дослідження базується на уточнених вихідних положеннях, серед яких:

Історія впровадження ЄФВВ: необхідно зафіксувати та проаналізувати всі вступні випробування (ЄФВВ) в Україні з 2016 року, включаючи їх формат, програми, специфікації, способи оцінювання, перелік спеціальностей, на які вони поширювалися, а також моделі зарахування.

Використання даних: має бути здійснений аналіз знеособлених даних іспитів, знеособлених заявок вступників (спеціальності, заклади, пріоритети), алгоритмів розподілу та фінальних результатів вступу.

Мета ЄФВВ: припускається, що основна мета ЄФВВ полягає у забезпеченні прозорого, некорумпованого доступу до освіти для мотивованих і здатних вступників, які планують надалі працювати за здобутою кваліфікацією (фахом).

Обмеження дослідження: ЄФВВ у поточному вигляді має суттєві методологічні обмеження:

- Тест досить грубо вимірює здатності вступників, а мотивацію та очікуваний термін роботи за здобутим фахом практично неможливо оцінити.
- Після вилучення ТЗНК та створення максимально спрощених програм для комбінованих (декілька спеціальностей) ЄФВВ належить до типу тестування досягнень (achievement), а не здатностей (abilities, aptitude).
- ЄФВВ може лише зменшити кількість помилок зарахування першого та другого роду, але не гарантує повної відповідності між рівнем підготовки вступника та його майбутньою успішністю у магістратурі.

2. Алгоритм аналізу доцільності (Оцінка ефектів)

В основі дизайну дослідження лежить розробка алгоритму визначення доцільності/(не)доцільності запровадження ЄФВВ для певної спеціальності.

Ключові елементи алгоритму:

1. *Визначення проблем:* визначення, які зацікавлені групи мають проблеми в поточному стані (до запровадження ЄФВВ) та які позитивні/негативні зміни вони очікують від запровадження ЄФВВ (наприклад, спрощення вступної кампанії, обмеження академічної автономії ЗВО).

2. *Аналіз вигодоотримувачів:* формування переліку вигодоотримувачів від впровадження ЄФВВ та від НЕ запровадження ЄФВВ, з кількісним (за можливості) або якісним вимірюванням розміру цих вигод (ефектів).

- *Ефекти, що можуть враховуватись:* підвищення компетентності фахівців, покращення репутації ЗВО, скорочення неефективних витрат на навчання як з бюджету, так і власних коштів здобувачів.

- *Кінцеві (бажані) ефекти* мають бути визначені як *економічні* (збільшення відсотка тих, хто успішно закінчив програму та працює за фахом, більш обгрунтований розподіл коштів), *суспільні* (більш справедливий доступ до вищої освіти та збільшення рівня довіри громадян до рівності доступу), *державні* (антикорупційний ефект, сприяння євроінтеграції тощо).

3. Порівняння алгоритмів розподілу

Дизайн дослідження передбачає порівняння різних механізмів розподілу вступників для оцінки впливу ЄФВВ.

Основний результат ЄФВВ — це зміна структури вступників, зарахованих на навчання за відкритими конкурсними пропозиціями (порівняння *ідеального* та *реального* розподілів).

Алгоритми, що потенційно можуть порівнюються :

- *Звичайний алгоритм:* вступник подає заяви і складає свій (локальний) іспит на кожній освітній програмі в певному закладі освіти. Обмеження: фізична можливість участі лише у 1-3 іспитах.

- *Розподіл на основі ЄФВВ:* претенденти складають єдиний іспит, обирають до 15 освітніх програм, а алгоритм розподіляє їх, рекомендуючи найкращих (з вищим балом) на найбільш привабливі для них програми з урахуванням зазначених у заявах пріоритетів.

4. Кількісне вимірювання помилок зарахування.

Для кількісної оцінки відмінності реального результату розподілу від ідеального вводяться показники, що базуються на *помилках зарахування*:

- *Помилка першого роду:* той, хто мав бути зарахованим, фактично не зарахований.

- *Помилка другого роду:* той, хто не мав бути зарахованим, фактично зарахований.

- *Ступінь заміщення:* відсоток претендентів, щодо яких було прийнято протилежне істинному (правильному) рішення.

Важливо зазначити, що для вимірювання помилок першого та другого роду необхідно мати еталонний варіант розподілу (зарахування). Для формування еталонного варіанту розподілу теж необхідно залучати “генерального замовника ЄФВВ “ (ГЗ ЄФВВ). Зрозуміло, що це ідеальна ситуація.

5. Гіпотези дослідження

В рамках дослідження висуваються гіпотези **ефектів антикорупційних дій**, які можуть (мають) бути перевірені за допомогою аналізу кількісних даних і можуть в подальшому бути покладені в основу формування методики (алгоритму) прийняття рішення щодо (не)запровадження ЄФВВ для певної спеціальності :

Гіпотеза 1. ЄФВВ має високі предикативні здатності. Тобто має високо прогностичну валідність.

Спосіб перевірки. З'ясування кореляції оцінок ЄФВВ при вступі на магістратуру з оцінками ЄДКІ по завершенні магістратури. Це можливо лише для двох спеціальностей – право (081) і публічне управління і адміністрування (281). Тільки за цими спеціальностями наявні необхідні дані.

Гіпотеза 2. Впровадження ЄФВВ підвищує конкурентність завдяки тому, що більший відсоток абітурієнтів наважується подавати документи на вступ до не “своїх”, а до інших закладів вищої освіти. Своїм рівнем підготовленості вони створюють конкуренцію випускникам бакалаврату кожного закладу освіти, який здійснює прийом до магістратури.

Спосіб перевірки: визначення зміни відсотку зарахування на магістратуру власних випускників бакалаврату з моменту впровадження ЄФВВ.

Гіпотеза 3. Впровадження ЄФВВ зменшує обсяг набору в магістратуру. Зменшення обсягу набору в магістратуру не завжди є позитивним ефектом. Тому тут необхідне більш детальне дослідження.

У спеціальностях, де випуск магістрів перевищує потреби в магістрах відповідної спеціальності в державі, це корисний ефект.

6. Етапи реалізації дослідження

Процес реалізації дослідження поділяється на такі етапи:

1. Уточнення постановки задачі дослідження.
2. Аналіз та отримання вихідних даних: визначення джерел отримання даних, накопичення даних та їх приведення до зручних для аналізу форматів, оцінка повноти, достовірності та сумісності.

3. Розроблення та затвердження моделей дослідження. Моделі оброблення даних (що і як рахується). Моделі прийняття рішень (яким чином та які рішення приймаються на основі отриманих даних та виконаних розрахунків).
 4. Здійснення дослідження даних відповідно до моделі: виконання розрахунків на наявних даних згідно з розробленою моделлю.
 5. Висновки та рекомендації: аналіз отриманих результатів та формулювання рекомендацій щодо впровадження ЄФВВ для інших спеціальностей або алгоритму формування таких рекомендацій.
- Таким чином, дизайн дослідження є *аналітико-порівняльним* з акцентом на *кількісному аналізі* наслідків застосування ЄФВВ.

7. Припущення

Аналітичне дослідження "Дорожня карта ЄФВВ" (щодо застосування Єдиного фахового вступного випробування) базується на низці ключових **припущень**, які формують основу для розробки моделі та розрахунку результатів.

Основні припущення дослідження:

1. Мета та обмеження ЄФВВ

- *Головна мета ЄФВВ*: Єдине фахове вступне випробування має на меті *забезпечити прозорий, некорумпований доступ до вищої освіти*. Після запровадження ЄФВВ доступ до навчання надається *мотивованим (1) та здатним (2)* опанувати відповідні освітні програми вступникам, які планують у подальшому *працювати за здобутою кваліфікацією (3)*.

- *Неможливість вимірювання мотивації*: мотивацію для подальшого *працевлаштування за фахом* та очікуваний строк роботи за фахом на поточному етапі *майже неможливо виміряти*. Наявних статистичних даних для оцінювання очікуваного строку роботи за фахом недостатньо через дуже короткий термін після запровадження ЄФВВ за більшістю спеціальностей та наявність лише обмеженої статистики обліку працевлаштування.

- *Теоретична модель*: припускається, що в ідеальній ситуації, якби були відомі ступінь мотивації, здатність та гарантована кількість років роботи за здобутим фахом для кожного вступника, можна було б побудувати *ідеальну модель прийняття рішення (рейтингу)*, кого зараховувати, а кого ні. Однак, таких даних немає та такої моделі теж немає.

2. Помилки та ефекти

- *Похибки зарахування*: будь-яка модель прийняття рішень принципово передбачає можливість *похибок першого та другого роду*

(незарахування тих, кого мали зарахувати, і зарахування тих, кого не мали зараховувати). Але ми не маємо ґрунтової основи для порівняння рішень стосовно зарахування без ЄФВВ та з ЄФВВ.

- *Обмежений вплив ЄФВВ:* Запроваджуючи ЄФВВ, можна говорити лише про зниження кількості (відсотка) помилок зарахування першого та другого роду.

- *Неможливість абсолютної достовірності:* Неможливо на 100% достовірно підтвердити (визначити), чи має конкретна особа бути зарахована чи ні в даній конкретній ситуації.

- *Врахування умов зарахування:* Моделі зарахування мають враховувати особливості зарахування на бюджет, контракт та отримання грантів на навчання. Необхідно враховувати що моделі зарахування та склад ЄФВВ змінювались на протязі періоду дослідження. Це теж вносить суттєві похибки.

3. Гіпотези щодо розподілу

- *Еквівалентність розподілу (гіпотеза для перевірки):* Можемо припустити, що розподіл претендентів за результатами *єдиного іспиту* (ЄФВВ) еквівалентний розподілу за результатами *локальних іспитів*. Це припущення потребує обов'язкової кількісної перевірки в ході дослідження.

- *Антикорупційний ефект:* Необхідно врахувати та підтвердити антикорупційний ефект ЄФВВ. Треба визначити показники та дані на основі яких можна оцінити наявність/відсутність антикорупційного ефекту.

- *Кінцеві ефекти:* Результатом дослідження має бути методика (алгоритм) обґрунтування та надання рекомендацій щодо запровадження ЄФВВ за певною спеціальністю, але для цього мають бути визначені зовнішні критеріальні рамки "головного замовника ЄФВВ", тобто кінцеві зміни (*економічні, соціальні або політичні ефекти*), які очікується отримати в результаті запровадження ЄФВВ.

Таким чином, дослідження припускає, що ЄФВВ є інструментом, який, незважаючи на неможливість ідеального вимірювання мотивації, має підвищити прозорість та відсіяти менш здібних вступників, що веде до *максимізації сумарного (очікуваного) ефекту* всіх зарахованих.

Розділ 2. Корупційні ризики у системі вступу до магістратури в Україні та роль ЄФВВ

2.1. Контекст та актуальність проблеми корупції у вищій освіті

Корупція у сфері вищої освіти залишається однією з актуальних проблем для України. Вона не лише підриває довіру до освітніх інституцій

та негативно впливає на міжнародний імідж держави, а й безпосередньо позначається на якості підготовки фахівців, формуючи нерівні умови доступу до освіти та сприяючи утвердженню культури недоброчесності.

Етап вступу до закладів вищої освіти традиційно вважається одним із найбільш вразливих до корупційних проявів, оскільки саме він визначає доступ до освітніх ресурсів та майбутніх кар'єрних можливостей. Впровадження зовнішніх стандартизованих тестів кардинально змінило ландшафт ризиків, проте не усунуло їх повністю.

На основі аналізу відкритих джерел було виокремлено ключові думки щодо **корупційних ризиків під час вступу та способів їх подолання**:

1. Запровадження зовнішніх стандартизованих іспитів (ЄФВВ та ЄВІ) для вступу до магістратури суттєво мінімізувало корупційні ризики, пов'язані з прямим підкупом та суб'єктивним впливом на результати вступних випробувань на цьому рівні вищої освіти. Зокрема, у звіті програми USAID «Нове правосуддя» зазначається, що впровадження незалежних іспитів у 2016–2017 роках сприяло забезпеченню справедливості та рівних можливостей для вступу [1].

2. Зниження корупційних ризиків на основному етапі вступу до магістратури зумовило їх часткове **зміщення** на інші, менш стандартизовані та прозорі етапи освітнього процесу, зокрема вступ до аспірантури, переведення студентів, а також вступ на основі дипломів молодшого спеціаліста. Результати дослідження «ТОП-25 корупційних ризиків у вищій освіті» та звіти USAID засвідчують збереження високого рівня корупційних ризиків у тих сегментах, де ключову роль відіграють внутрішні іспити та суб'єктивне оцінювання.

2.2. Вступ до магістратури: вплив ЄФВВ та ЄВІ

Запровадження у 2016–2017 роках незалежних іспитів – **Єдиного фахового вступного випробування (ЄФВВ) та Єдиного вступного іспиту (ЄВІ)** – для вступу до магістратури стало одним з найдієвіших антикорупційних інструментів в історії української освіти. Згідно з оцінками, представленими у звіті програми USAID "Нове правосуддя", цей крок фактично **звів до мінімуму корупційні ризики**, які існували раніше. Це також підтвердили представники правничих шкіл, яких було опитано в процесі проведення дослідження [1].

До реформи (впровадження ЄФВВ) процедура вступу на магістерські програми базувалася на внутрішніх іспитах, що створювало значні можливості для суб'єктивного впливу, непотизму та прямого підкупу. Стандартизоване тестування, яке проводиться за аналогією до ЗНО, забезпечило прозорість, об'єктивність та рівні можливості для всіх вступників, незалежно від закладу, де вони здобували ступінь бакалавра.

Цей механізм виявився дієвим інструментом для руйнування корупційних схем на одному з найважливіших етапів освітнього процесу.

2.3. Збережені та зміщені корупційні ризики у вступній кампанії

Незважаючи на успіх ЄФВВ та ЄВІ, корупційні ризики не зникли повністю, а були локалізовані у менш регульованих та прозорих сегментах вступної кампанії. Можна виділити кілька ключових зон, де ризики залишаються високими.

Вступ на основі внутрішніх іспитів. Ризики зберігаються у випадках, коли вступ не регулюється зовнішніми стандартизованими тестами. Це стосується, зокрема, вступу на бакалаврат на основі освітньо-кваліфікаційного рівня (ОКР) "Молодший спеціаліст" та вступу на магістратуру на основі дипломів, здобутих за іншою спеціальністю. Проведення **внутрішніх фахових іспитів, співбесід та творчих конкурсів** з нечіткими або розмитими критеріями оцінювання створює широкі дискреційні повноваження для приймальних комісій. Звіт "ТОП-25 ризиків" підкреслює, що це уможливорює неправомірний вплив на оцінювання.

Отже, спостерігаємо динаміку "витіснення ризику": централізована, стандартизована реформа (ЄФВВ) виявилася надзвичайно ефективною, але вона лише оголила слабкість децентралізованих, автономних процесів у ЗВО (внутрішні іспити, вступ до аспірантури), куди корупційні практики очікувано мігрували. Це свідчить, що корупція є опортуністичною та завжди шукатиме шляхи найменшого опору та прозорості.

2.4. Корупційні ризики та антикорупційні ефекти

В публічній та нормативній сфері переважно оперують поняттям "корупційні ризики". На нашу думку для комплексного аналізу антикорупційних дій необхідно ще враховувати **ефекти антикорупційних дій**.

Корупційний ризик – це ймовірність виникнення умов та обставин, які створюють загрозу здійснення корупційних правопорушень в діяльності організації чи органу влади, негативно впливаючи на досягнення їхніх цілей та завдань, шляхом не належного виконання обов'язків або недосконалості системи контролю [2]. Він виявляється через аналіз вразливостей у нормативній базі, організаційній структурі, управлінні персоналом, процедурах закупівель, наданні послуг та інших сферах, що може призвести до неправомірних дій, як-от зловживання службовим становищем чи конфлікт інтересів [3].

Ключові аспекти корупційного ризику:

- **Ймовірність:** Існує можливість вчинення корупційного діяння.

• *Умови та обставини:* Сприяють цьому недоліки в законодавстві, неефективний контроль, слабкі процедури.

• *Негативний вплив:* Може зашкодити цілям організації, її репутації, завдати фінансової шкоди.

Тобто, корупційний ризик – це не сам факт корупції, а потенційна загроза, яка може призвести до корупційних дій в певній сфері.

Ефект антикорупційних дій – різниця в витратах та наслідках між тим коли були реалізовані антикорупційні дії, та тим коли не були реалізовані. На прикладі ЄФВВ необхідно порівнювати прийом на магістратуру на основі локальних іспитів та на основі ЄФВВ+ЄВІ за наступними показниками:

- вартість проведення іспитів;
- якість підготовленості зарахованих здобувачів;
- відсоток успішного завершення магістратури;
- динаміка та якість працевлаштування;

Також необхідно враховувати конфліктні ситуації, коли формально правильні антикорупційні дії фактично приводять до сукупного зниження ефективності виконання основних функцій.

2.5. Висновки

На можемо зробити такі ключові висновки, що підтверджують висунуті гіпотези:

1. **Підтвердження впливу ЄФВВ на зменшення корупційних ризиків.** Запровадження ЄФВВ та ЄВІ стало одним з найдієвіших антикорупційних інструментів в історії української освіти. Воно практично повністю ліквідувало корупційні ризики, пов'язані з суб'єктивним оцінюванням під час вступу до магістратури, що **повністю підтверджує першу гіпотезу**. Але в досліджених публічних ресурсах немає статистичних об'єктивних даних щодо антикорупційного ефекту, який створює запровадження ЄФВВ.

2. **Зміщення корупційних ризиків.** Корупція не зникла, а перемістилася у сфери з високим рівнем дискреції та суб'єктивного оцінювання. Найбільш вразливими залишаються вступ до аспірантури, вступ на основі внутрішніх іспитів (творчі конкурси, співбесіди), а також процедури переведення студентів. Це **підтверджує другу гіпотезу** про те, що ризики не зникли, а були витіснені з централізовано контрольованої сфери у зони з високою дискрецією та суб'єктивізмом на рівні окремих ЗВО.

Розділ 3. Які проблеми вирішуємо запровадженням ЄФВВ

Можемо сформулювати такі ключові проблеми, на вирішення яких спрямовано ЄФВВ:

3.1. Проблеми, пов'язані з прозорістю та корупційними ризиками

1. Корупційні ризики при вступі до магістратури.

До запровадження зовнішніх стандартизованих вступних випробувань кожен заклад вищої освіти проводив власні внутрішні іспити, що створювало передумови для лояльного ставлення до «своїх» випускників, а також для маніпуляцій результатами оцінювання. У цей період рівень корупційних практик при вступі, за даними експертних та соціологічних досліджень, був суттєво вищим (за окремими оцінками – до 30 % вступників стикалися з корупційними проявами).

Запровадження Єдиного фахового вступного випробування (ЄФВВ) як незалежного стандартизованого тесту стало одним із ключових інструментів мінімізації корупційних ризиків при вступі до магістратури. За аналогією із зовнішнім незалежним оцінюванням (ЗНО), ЄФВВ розглядається як одна з найбільш успішних антикорупційних реформ у сфері вищої освіти, що підтверджується результатами аналітичних звітів міжнародних організацій та національних досліджень.

Рішення. ЄФВВ проводиться за технологією ЗНО: тестування є анонімним, а перевірка результатів автоматизованою. Це суттєво зменшує вплив людського фактора, унеможливорює пряме втручання у процес оцінювання та забезпечує рівні умови для всіх вступників.

2. Необ'єктивність оцінювання рівня підготовки вступників.

До впровадження ЄФВВ однією з ключових проблем була суб'єктивність оцінювання рівня підготовленості вступників до магістратури. Випускники різних закладів вищої освіти мали неоднаковий рівень підготовки, проте їхні знання оцінювалися локальними екзаменаційними комісіями за різними критеріями та стандартами. Це ускладнювало об'єктивне порівняння результатів вступників з різних регіонів і закладів освіти.

ЄФВВ було запроваджено з метою забезпечення максимально об'єктивного (об'єктивізованого) оцінювання рівня фахової підготовки вступників до магістратури.

Рішення. Єдиний стандартизований тест, укладений за затвердженою загальнодержавною програмою, забезпечує можливість формування прозорого загальнонаціонального рейтингу вступників. Це дозволяє коректно й справедливо порівнювати результати абітурієнтів незалежно від регіону чи закладу, у якому вони здобули попередній рівень освіти.

3.2. Проблеми розподілу місць та виконанням державного замовлення

Хоча Єдине фахове вступне випробування (ЄФВВ) виконує функцію відбіркового фільтра, його застосування є складовою ширшої системи

відкритого конкурсу та адресного розміщення державного замовлення. Така система покликана розв'язувати проблеми ефективного розподілу здобувачів освіти між освітніми програмами та закладами вищої освіти з урахуванням рівня їхньої підготовки.

1. Складність вступу до декількох закладів вищої освіти.

До впровадження стандартизованих вступних випробувань вступник, який прагнув подати документи до кількох закладів вищої освіти, був змушений особисто відвідувати кожен із них та складати окремі вступні іспити в різні дні. Така практика потребувала значних часових і фінансових витрат та обмежувала реальну мобільність абітурієнтів.

Рішення. Результати одного стандартизованого іспиту (ЄФВВ) автоматично зараховуються всіма закладами вищої освіти, до яких абітурієнт подає заяви. Це суттєво спрощує процедуру вступу, зменшує адміністративне навантаження та забезпечує рівний доступ до конкурсного відбору.

2. Низька якість відбору на престижні та соціально відповідальні спеціальності.

До запровадження ЄФВВ на окремі престижні та суспільно значущі спеціальності (зокрема «Право», «Міжнародне право», «Економіка») нерідко зараховувалися вступники з недостатнім рівнем базової підготовки. Це негативно впливало на якість навчального процесу та результати підготовки фахівців.

Рішення. Структура ЄФВВ передбачає наявність складних змістових і когнітивних блоків (зокрема фахових тестів з права, а також тесту загальної навчальної компетентності – ТЗНК), спрямованих на оцінювання логічного та аналітичного мислення. Це дозволяє здійснювати якісний попередній відбір вступників, відсіювати слабко підготовлених кандидатів ще на етапі вступу та підвищувати академічні вимоги і престиж магістерського рівня вищої освіти.

3.3. Проблема «перехресного» вступу без належної фахової підготовки.

У разі зміни напрямку підготовки (наприклад, з інженерних спеціальностей на «Право») вступники не завжди володіють достатнім обсягом базових фахових знань, необхідних для успішного навчання в магістратурі за обраною спеціальністю. Така ситуація ускладнює засвоєння освітньої програми та негативно впливає на загальну якість підготовки магістрів.

Рішення. Запровадження обов'язкового фахового вступного випробування стимулює абітурієнтів, які здійснюють «перехресний» вступ,

до ґрунтового опанування профільних дисциплін рівня бакалаврату. Це забезпечує базову академічну готовність до навчання за новою спеціальністю та підвищує ефективність магістерської підготовки.

3.4. Ризик неможливості повного виконання державного замовлення.

Це відбувається, коли вступники відмовляються від рекомендацій на бюджетні місця.

- Наприклад, у 2024 році було зафіксовано *4,7% відмов вступників від рекомендації на бюджетні місця.*

- *Завдання системи: мінімізувати відмови вступників від наданих їм рекомендацій на бюджетні місця.*

3.5. Негативні наслідки відмови від бюджетного місця для вступника та держави

- Вступник, що відмовився, *позбавляє себе шансів* отримати будь-яке інше бюджетне місце чи державний грант у поточному році.

- Наступний вступник, який міг би отримати це місце, *не дочекається його*, оскільки воно дісталось тому, хто відмовився.

- Заклад вищої освіти *не зможе в повному обсязі сформувати обсяги бюджетного замовлення.*

Розділ 4. Загальні цілі Єдиного фахового вступного випробування (ЄФВВ)

Єдине фахове вступне випробування спрямоване на розв'язання фундаментальної проблеми відбору вступників до магістратури з метою максимізації сукупного (очікуваного) освітнього та соціального ефекту від зарахування здобувачів вищої освіти.

Основними цілями запровадження ЄФВВ є:

- **Відбір найбільш підготовлених вступників**, здатних успішно опанувати магістерські освітні програми, на основі об'єктивних і стандартизованих критеріїв академічної спроможності;

- **Забезпечення прозорого та некорумпованого доступу до вищої освіти**, мінімізація суб'єктивного впливу та зловживань у процесі вступу;

- **Залучення до навчання здатних і вмотивованих абітурієнтів**, які орієнтовані на подальшу професійну діяльність за здобутою кваліфікацією та готові інвестувати зусилля у фахову підготовку.

Крім того, ЄФВВ виступає інструментом державного регулювання доступу до окремих спеціальностей магістерського рівня, сприяючи зменшенню зовнішніх неакадемічних мотивацій вступу та мінімізуючи негативні побічні впливи, не пов'язані безпосередньо з освітніми цілями.

4.1. Порівняння до та після запровадження ЄФВВ

Таблиця 1. Порівняльна таблиця: до та після запровадження ЄФВВ

Параметр	До впровадження ЄФВВ	Після впровадження ЄФВВ
Довіра до результатів	Низька (існували «свої» списки)	Висока (зовнішній контроль)
Процедура	Багато іспитів у різних ЗВО	Єдиний іспит для всіх ЗВО
Прозорість	Закрита (оцінює комісія ЗВО)	Відкрита (анонімне тестування)
Мобільність	Обмежена (треба їхати в кожен ЗВО)	Висока (можна вступати дистанційно)

Впровадження Єдиного фахового вступного випробування (ЄФВВ) створило нову екосистему вступної кампанії, де кожен учасник процесу отримує певні переваги. Основні групи вигодоотримувачів – це вступники, заклади вищої освіти (ЗВО) та держава загалом.

4.2. Перелік вигодоотримувачів та обґрунтування отриманих вигод

1. Вступники (абітурієнти)

Абітурієнти є ключовою групою вигодоотримувачів, для якої процедура вступу до магістратури стала більш прозорою, доступною та справедливою [7].

- **Рівні можливості доступу:** шанси на вступ визначаються рівнем знань і навчальних компетентностей, а не наявністю неформальних зв'язків у конкретному закладі вищої освіти;

- **Мобільність та економія ресурсів:** вступник складає один стандартизований іспит у своєму місті або найближчому центрі тестування та може використовувати його результати для подання заяв до будь-якого

закладу вищої освіти України, що усуває потребу у фінансово та часово затратних поїздках;

- **Об'єктивність оцінювання:** анонімність тестування та чітко визначені критерії оцінювання мінімізують суб'єктивний вплив і упередженість;

- **Реалізація освітніх пріоритетів:** підвищується ймовірність вступу на освітні програми, які є пріоритетними для самого вступника.

Вимірювання вигоди:

- частка вступників, зарахованих на навчання за заявою з першою пріоритетністю.

2. Заклади вищої освіти.

Попри обмеження автономії у проведенні вступних випробувань, заклади вищої освіти отримують низку системних переваг.

- **Покращення якості контингенту:** до магістратури зараховуються вступники з належним рівнем базової фахової підготовки та академічної мотивації;

- **Зменшення адміністративного навантаження:** відпадає потреба у розробленні власних тестів, роботі екзаменаційних комісій та розгляді апеляцій, оскільки ці функції централізовано забезпечує УЦОЯО;

- **Зростання престижу та конкурентоспроможності:** заклади, які залучають вступників з високими результатами ЄФВВ, зміцнюють власну репутацію як освітніх лідерів;

- **Репутаційні переваги:** покращення позицій у рейтингах сприяє залученню більш підготовлених вступників;

- **Кадрові переваги:** зростає привабливість ЗВО для висококваліфікованих науково-педагогічних працівників;

- **Фінансові переваги:** підвищуються можливості залучення бюджетного та позабюджетного фінансування на освітню і наукову діяльність.

Вимірювання вигоди:

- позиції у національних та міжнародних рейтингах ЗВО;

- фінансові показники діяльності за основними напрямками.

3. Держава та суспільство.

На макрорівні ЄФВВ забезпечує переваги у сфері стратегічного управління системою вищої освіти.

- **Зниження рівня корупції:** ЄФВВ є ефективним інструментом протидії корупційним практикам на етапі вступу до магістратури;

- **Аналітична підтримка управлінських рішень:** результати ЄФВВ формують об'єктивну картину якості підготовки бакалаврів у різних закладах вищої освіти та слугують сигналом для коригування освітньої політики;

- **Підвищення ефективності бюджетних видатків:** бюджетні місця концентруються у найсильніших вступників відповідно до принципу «гроші слідує за якістю (талантом)»;

- **Зростання професійної компетентності фахівців критично важливих спеціальностей** (за умови релевантного змісту ЄФВВ);

- **Опосередкований вплив на соціально-економічний розвиток та рівень життя населення** (за умови високої якості інструментів відбору).

Вимірювання вигоди:

- результати іспитів допуску до регульованої професійної діяльності;
- частка високотехнологічних галузей у структурі економіки.

3. Роботодавці.

Хоча роботодавці безпосередньо не залучені до процедур вступу, вони є кінцевими вигодоотримувачами результатів підвищення якості магістерської підготовки.

- **Зростання довіри до магістерського диплому:** посилення відбіркових механізмів (особливо на спеціальностях «Право», «Економіка» тощо) підвищує цінність магістерського рівня освіти;

- **Покращення якості людського капіталу:** роботодавці отримують випускників із більш ґрунтовною теоретичною підготовкою та вищим рівнем професійних компетентностей (за умови релевантності ЄФВВ).

Вимірювання вигоди:

- результати опитувань роботодавців щодо якості підготовки випускників.

4.3. Перелік вигодоотримувачів та їх вигод

Таблиця 2. Перелік вигодоотримувачів та їх вигод

Вигодоотримувач	Ключова вигода	Механізм отримання
Здобувач вищої освіти	Справедливість	Анонімне тестування за стандартами ЗНО.
Заклад вищої освіти	Сильні студенти	Відсіювання не підготовлених кандидатів через поріг «склав/не склав».
Роботодавець	Кваліфіковані кадри	Магістерський диплом стає підтвердженням реальних фахових знань.

Держава та суспільство	Прозорість ринку освіти	Єдина база результатів та об'єктивний рейтинг ЗВО.
------------------------	-------------------------	--

4.4. Перелік основних вигодоотримувачів у разі відсутності ЄФВВ

У кінцевому підсумку, запровадження ЄФВВ спрямоване на досягнення економічних та соціальних ефектів: підвищення частки здобувачів, які успішно завершують магістерську програму, та збільшення відсотка тих, хто працює за фахом. У разі відсутності ЄФВВ вигоди отримують наступні категорії (табл.3):

1. Недобросовісні представники адміністрацій та викладачів закладів вищої освіти

У системі без єдиного стандартизованого іспиту кожен університет самостійно розробляє завдання, проводить іспит і перевіряє результати.

- **Вигода:** можливість впливати на результати вступу, що створює підґрунтя для корупційних схем (хабарництва) або «кумівства» (зарахування родичів чи знайомих поза загальною чергою);
- **Лояльність:** можливість штучно завищувати бали «своїм» випускникам бакалаврату, утримуючи їх у закладі незалежно від реального рівня знань.

2. Слабкі заклади вищої освіти («фабрики дипломів»)

Відсутність ЄФВВ усуває ефективний зовнішній аудит якості освіти.

- **Вигода:** уникнення об'єктивного порівняння якості підготовки; без єдиного іспиту низькоякісні заклади можуть продовжувати видавати дипломи магістрів без ризику викриття;
- **Збереження контингенту:** можливість залучати вступників через спрощені внутрішні іспити, на які «легко вступити».

3. Непідготовлені або «випадкові» вступники

Це абітурієнти, які не мають достатньої бази знань або не прагнуть готуватися до складного випробування.

- **Вигода:** вступ на престижні спеціальності за домовленостями або завдяки низьким внутрішнім вимогам закладу;
- **Легкий перехід між спеціальностями:** відсутність ЄФВВ спрощує зміну напрямку навчання (наприклад, з технічного на юридичний) без реального опанування базових знань.

4. Репетитори та приватні освітні послуги

- **Вигода:** ринок «специфічних» освітніх послуг, де абітурієнтів готують до закритих екзаменаційних білетів конкретних кафедр, зберігається і процвітає без централізованого контролю.

5. Суспільство в цілому (за відсутності ЄФВВ)

- **Економія ресурсів:** відсутність необхідності впроваджувати стандартизовані випробування;
- **Соціально-економічний ефект:** розвиток галузей і рівень життя населення можуть залишатися на попередньому рівні або сповільнюватися у разі низької якості внутрішніх іспитів;
- **Розподіл держзамовлення:** відсутність ЄФВВ дозволяє уникнути потенційних перекосів між спеціальностями, об'єднаними в один іспит.

Вимірювання вигоди:

- результати іспитів на допуск до регульованої професійної діяльності (не змінюються або погіршуються);
- частка високотехнологічних галузей в економіці (не змінюється або зменшується);
- відмінність розподілу обсягів державного замовлення від визначеного Кабінетом Міністрів України (у разі проведення широкого конкурсу за групами спеціальностей).

6. Заклади вищої освіти (ЗВО)

Ця категорія вигодоотримувачів поділяється на дві групи:

А. Усі заклади вищої освіти

- **Обмеження академічної автономії:** запровадження ЄФВВ потребує адаптації освітніх програм бакалаврату під стандартизовані вимоги тесту (у разі нерелевантності ЄФВВ). Відсутність ЄФВВ дозволяє зберегти академічну автономію та уникнути обов'язкової адаптації програм.

Б. Заклади вищої освіти, до яких вступатимуть абітурієнти з низькими результатами ЄФВВ

- **Потенційне погіршення репутації:** низькі результати вступників можуть негативно впливати на репутацію закладу, ускладнюючи залучення підготовлених абітурієнтів, висококваліфікованих науково-педагогічних працівників, а також бюджетного та позабюджетного фінансування на освіту і дослідження.

- **Вигода від відсутності ЄФВВ:** у разі незапровадження стандартизованого тесту заклади можуть уникнути прямого порівняння своїх вступників з кращими кандидатами та потенційно залучити більше студентів на контрактні місця, якщо вони не пройшли б на бюджет у більш престижні заклади.

Вимірювання вигоди для ЗВО:

- результати опитувань адміністрації та викладачів;
- рейтингові позиції ЗВО;
- фінансові показники за основними напрямками діяльності.

7. Вступники з низькими результатами ЄФВВ

• **Вигода (ефект відсутності ЄФВВ):** такі вступники отримують вищі шанси на вступ до неперіоритетних або менш конкурентних освітніх програм. У разі впровадження ЄФВВ вони могли б отримати низькі бали та не пройти відбір на жодну програму; без стандартизованого фільтра їх шанси зростають.

• **Додаткові наслідки:** відсутність ЄФВВ дозволяє абітурієнтам «обирати програми з меншим конкурсом», що підвищує ймовірність зарахування, навіть за низької підготовки.

Вимірювання вигоди:

- частка вступників, зарахованих на навчання за заявами з низьким пріоритетом;
- частка вступників, які не були зараховані взагалі.

Таблиця 3. Порівняння інтересів: чому виникає опір ЄФВВ

Сторона	Чому вигідно БЕЗ ЄФВВ?	Наслідки для системи
Корумпований посадовець	Можливість отримання неправомірної вигоди.	Руйнація довіри до вищої освіти.
Слабкий студент	Гарантований вступ без зусиль та підготовки.	Знецінення ступеня магістра на ринку праці.
Слабкий університет	Приховування низької якості викладання.	Витрачання бюджетних коштів на неякісну освіту.

Підсумок: «Тіньова» вигода проти суспільної.

4.5. Вигоди та обмеження невпровадження ЄФВВ

Вигода від невпровадження Єдиного фахового вступного випробування (ЄФВВ) носить **короткостроковий та приватний характер**. Вона полягає у збереженні корупційних доходів, спрощенні вступного процесу для окремих студентів та маскуванні низької ефективності окремих закладів вищої освіти. Водночас для держави це тягне за собою

довгострокову деградацію системи вищої освіти та випуск фахівців, які не відповідають професійним стандартам.

Більшість показників вигод та впливів (як позитивних, так і негативних) є **інерційними**, і їх ефект стане помітним лише через кілька років за умови стабільної соціально-економічної та освітньої ситуації. Метою дослідження є оцінка доцільності впровадження чи невпровадження ЄФВВ через порівняння очікуваних ефектів на різні категорії вигодоотримувачів.

4.6. Основні цільові системи, інтереси та обмеження при оцінці доцільності ЄФВВ

1. Заклади вищої освіти (ЗВО), які здійснюють підготовку магістрів

Як цільова система розглядаються заклади вищої освіти, що здійснюють підготовку фахівців на **другому (магістерському) рівні**.

Обґрунтування врахування:

- **Мета ЗВО:** забезпечити набір максимальної кількості здобувачів, які здатні успішно опанувати відповідні освітні програми.
- **Конфлікт інтересів:** цілі «максимальний набір» (обсяг) та «гарно підготовлені здобувачі» (якість) можуть суперечити одна одній, що потребує балансування.
- **Обмеження:** існують нормативні та ліцензійні обмеження щодо обсягів набору, кількості студентів, а також їхніх академічних результатів.
- **Додаткові переваги для здобувачів:** навчання на магістерській програмі надає студентам пільги та додаткові можливості, такі як відстрочка від мобілізації, проживання у гуртожитку, отримання стипендії тощо.

2. Українське суспільство (як система вищого рівня)

Українське суспільство розглядається як система вищого рівня, що визначає стратегічні потреби у фахівцях та фінансові ресурси для розвитку країни.

Обґрунтування врахування:

- **Потреба у фахівцях:** суспільство потребує певної кількості кваліфікованих спеціалістів для досягнення соціально-економічних та стратегічних цілей розвитку.
- **Фінансова зацікавленість:** держава та суспільство готові інвестувати у підготовку цих фахівців, забезпечуючи фінансування через державне замовлення та/або приватне навчання.

• **Підтримка приватного навчання:** суспільство визнає право громадян здобувати вищу освіту за власні кошти, але за умови дотримання стандартів підготовки та адекватної вартості навчання.

4.7. Критеріальні рамки

Загальні принципи обґрунтування доцільності запровадження ЄФВВ

Для оцінки доцільності (не)запровадження Єдиного фахового вступного випробування (ЄФВВ) необхідно визначити **зовнішні критеріальні рамки** «головного замовника» дослідження. Це означає, що слід описати кінцеві зміни (ефекти), які очікується отримати в результаті функціонування ЄФВВ, зокрема:

- **Економічні ефекти** – ефективність витрат державного та приватного фінансування освіти, підвищення продуктивності праці та конкурентоспроможності фахівців;
- **Соціальні ефекти** – доступність освіти, рівень компетентності випускників, соціальна справедливість;
- **Політичні ефекти** – прозорість процедур відбору, зменшення корупційних ризиків, зміцнення довіри до освітніх інституцій.

Саме «**головний замовник**» визначає фокус уваги всього дослідження та критерії оцінки ефективності ЄФВВ.

Головна мета у цій постановці задачі полягає у **максимізації сумарного (очікуваного) ефекту всіх зарахованих на навчання**, з урахуванням можливих витрат на проведення ЄФВВ.

Ця модель дозволяє аналізувати впливи ЄФВВ шляхом порівняння реального розподілу з ідеальним.

1. Принципова модель функціонування ЄФВВ

Основна модель будується на порівнянні двох варіантів розподілу зарахованих здобувачів:

1. *Ідеальний розподіл:* Це розподіл, який відповідає консенсусному чи компромісному баченню вигодоотримувачів.
2. *Реальний розподіл:* Це розподіл, який реально виникає за результатами прийому.

Припускається, що додатковий фільтр у вигляді ЄФВВ може зменшити негативні впливи на доступ претендентів до навчання.

2. Оцінка відмінності: Помилки зарахування

Для кількісного вимірювання відмінності реального результату від ідеального вводяться показники, що базуються на помилках зарахування (табл.4):

Таблиця 4. Класифікація помилок зарахування

Ідеально	Реально	Варіант	Назва помилки
Зарахований	Зарахований	1	Рішення співпадає
Зарахований	Незарахований	2	Помилка першого роду: Той, хто мав бути зарахованим, фактично не зарахований
Незарахований	Зарахований	3	Помилка другого роду: Той, хто не мав бути зарахованим, фактично зарахований
Незарахований	Незарахований	4	Рішення співпадає

Кількісно відмінність між реальним та ідеальним результатами може бути виражена через кількість (або відсоток) помилок першого та другого роду.

3. Кількісні показники якості відбору

Модель дозволяє ввести два показники якості відбору претендентів:

1. *Ступінь заміщення (Кількість помилок)*: Відсоток претендентів, стосовно яких було прийнято протилежне істинному рішення (замість *прийняти* вирішили *не прийняти* і навпаки). Цей показник залежить виключно від процедури вимірювання та прийняття рішення.

2. *Зміна очікуваного ефекту* (Зміна сумарного ефекту): Відсоток зміни очікуваного сумарного ефекту від зарахування порівняно з істинним значенням. Цей показник залежить від результатів, отриманих внаслідок прийнятих рішень.

4. Цільова функція та ефекти

В ідеальній постановці задачі, метою запровадження ЄФВВ є максимізація сумарного (очікуваного) ефекту всіх зарахованих, можливо, за винятком витрат на проведення ЄФВВ.

Бажані кінцеві зміни (ефекти), які очікується отримати від запровадження ЄФВВ, поділяються на:

- **Економічні ефекти:**

1. Збільшення відсотка здобувачів, які успішно опановують програму.
2. Збільшення відсотка здобувачів, які після завершення програми працюють за фахом.
3. Покращення якості підготовки фахівців.

- **Соціальні ефекти:**

1. Збільшення рівня довіри громадян до рівності доступу до вищої освіти.

Таким чином, принципова модель впливів та ефектів ЄФВВ полягає у вимірюванні різниці між ідеальним та реальним розподілом вступників, щоб кількісно оцінити, наскільки ЄФВВ сприяє досягненню бажаних економічних та соціальних ефектів.

Розділ 5. Аналіз та отримання вихідних даних

Аналізується перелік необхідних та фактично доступних даних. Визначаються джерела даних. Виконується їх накопичення та приведення до форматів зручних для аналізу. Їх структура, повнота, достовірність, якість, сумісність (можливість індивідуального співставлення),

На основі загальних вимог до дизайну цього дослідження, алгоритм підбору, накопичення та аналізу даних має бути спрямований на перевірку гіпотез щодо впливу ЄФВВ на якість вступу, подальшу успішність студентів та трудову траєкторію випускників.

Алгоритм підбору та аналізу даних складається з наступних ключових етапів: *Отримання та аналіз вихідних даних, очищення та підготовка даних дослідження, дослідження даних відповідно до дизайну дослідження та формування висновків та рекомендацій.*

Аналіз та отримання вихідних даних

Цей етап передбачає визначення, накопичення та приведення необхідних даних до формату, зручного для аналізу (табл.5).

1. Підбір необхідних даних

Для дослідження потрібен детальний перелік даних, які охоплюють період **до (5 років)** та **після** запровадження ЄФВВ (починаючи з 2016 року, коли ЄФВВ почало проводитися у сучасному вигляді).

Таблиця 5. **Перелік даних необхідних для дослідження**

Тип необхідних даних	Деталізація та джерела
Дані про вступні випробування	Які саме випробування (ЄФВВ/ЄВІ) були в різних роках, їх формат, програми, специфікації, зразки іспитів та способи оцінювання.
Дані про застосування ЄФВВ	Спеціальності, на які поширювалося ЄФВВ, та алгоритм зарахування за результатами випробувань.
Знеособлені дані іспитів	Фактичні результати ЄФВВ/ЄВІ, знеособлені дані іспитів.
Дані про заявки вступників	Інформація про способи формування заявок (спеціальності, заклади, пріоритети) та їх опрацювання.
Фінальні результати вступу	Остаточні результати зарахування (на бюджет, контракт, гранти на навчання).
Дані про структуру ВПВ	Структура Вступу, Відрахування, Переведення та Випуску (ВПВ) за 5 років до ЄФВВ та за всі роки з ЄФВВ.
Дані про трудову траєкторію	Трудова траєкторія випускників (на основі даних Пенсійного Фонду (ПФ)) за 5 років до ЄФВВ та за всі роки з ЄФВВ.

2. Забезпечення якості вхідних даних

На цьому етапі виконується перевірка зібраних даних щодо їх:

- структури;
- повноти;
- достовірності;
- якості;
- сумісності (можливість індивідуального співставлення) даних з різних джерел та різної інформаційної структури.

Розділ 6. Дослідження даних відповідно до моделі дослідження

6.1. Вихідні дані для дослідження

Для кількісного статистичного аналізу були використані два блоки даних. Це дані про щорічне зарахування на магістратуру та дані Пенсійного фонду про працевлаштування (табл.6).

Таблиця 6. Дані про щорічне зарахування на магістратуру та дані Пенсійного фонду про працевлаштування

Назва та рік вступу	Кількість записів
Вступ на магістратуру 2025	157489
Вступ на магістратуру 2024	288519
Вступ на магістратуру 2023	185393
Вступ на магістратуру 2022	191516
Вступ на магістратуру 2021	166498
Дані працевлаштування станом на 01.11.2024	439740

Для співставлення інформації про конкретну особу стосовно її зарахування на магістратуру та даних працевлаштування використовувався номер сертифікату ЄФВВ. У таблиці 7 наведені кількісні дані по роках.

Таблиця 7. Кількість здобувачів після магістратури, по яких є дані Пенсійного фонду

Назва та рік	Кількість записів
Вступ на магістратуру 2025	125930
Вступ на магістратуру 2024	279265
Вступ на магістратуру 2023	101844
Вступ на магістратуру 2022	48261
Вступ на магістратуру 2021	137747
Вступ на магістратуру 2020	162672
Вступ на магістратуру 2019	177926

Вступ на магістратуру 2018	187980
----------------------------	--------

6.2. Здобувачі ступеня бакалавр спеціальності 081 “Право”

Розглянуто освітньо-трудові траєкторії 18320 не засекречених випускників 2021 року з освітнім рівнем бакалавра права.

Впродовж періоду до 1 листопада 2024 року 10123 з них мали офіційні трудові відносини чи були самозайнятими особами (ФОП). Більша частина з них (5889 осіб) у досліджуваній період часу продовжували навчання.

Серед 8198 бакалаврів спеціальності 081 “Право”, що не мали трудових відносин, 3310 продовжували навчання у досліджуваній період.

Трудовий статус чи статус здобувача освіти 4888 бакалаврів спеціальності “Право” випуску 2021 року невідомі.

Щодо подальшої освітньої траєкторії 9299 бакалаврів спеціальності “Право” випуску 2021 року (5889 і 3310 згаданих вище осіб):

Цікавим видавалось відслідкувати подальше здобуття освіти цими особами на магістерському рівні за результатами вступної кампанії на магістратуру 2021 року.

В магістерській вступній кампанії взяли участь 10032 бакалаври спеціальності “Право” випуску 2021 року, включно з 9299 вищезгаданими особами. За результатами цієї вступної кампанії 6302 особи стали здобувачами магістерського рівня освіти різних спеціальностей у 2021 році. Ще 2997 особи стали здобувачами магістерського чи бакалаврського рівня освіти різних спеціальностей у наступні роки, за результатами вступних кампаній 2022-2024 років.

Серед 6302 здобувачів ступеня бакалавр спеціальності “Право”, що 2021 році продовжили навчання на магістерському рівні, 21,5% (1353 особи) обрали не правничі спеціальності (табл.8):

Таблиця 8. Розподіл здобувачів магістратури по спеціальностях

Обрана спеціальність магістратури	Кількість
Право	4690
Правоохоронна діяльність	360
Міжнародне право	259
Публічне управління та адміністрування	178
Менеджмент	138
Психологія	80
Економіка	76
Фінанси, банківська справа та страхування	67
Облік і оподаткування	48

Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії	42
Міжнародні економічні відносини	42
Філологія	38
Середня освіта	33
Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	30
Маркетинг	18
Національна безпека	14
Журналістика	13
Геодезія та землеустрій	12
Фізична культура і спорт	12
Транспортні технології	11
інші спеціальності	141

Видалось цікавим прослідкувати трудові траєкторії 4949 магістрів права, що за результатами ЄФВВ вступили на навчання в магістратуру у 2021 році відразу після випуску з бакалаврату, у порівнянні з іншими випускниками магістратури, зокрема і з 1353 бакалаврами права, що стали магістрами з інших спеціальностей.

Серед досліджуваних 6302 здобувачів магістерського рівня 27,3% (1723 осіб) мали роботу ще під час навчання в магістратурі. Детальніше: роботу мали 28.2% (1397 з 4949) серед магістрантів правників і 24.1 % (326 з 1353) серед здобувачів магістерського рівня не юридичних спеціальностей.

Цікавим є те, що отримання ступеня магістр спеціальності “Право” дозволило 40.2% здобувачам бакалаврського рівня спеціальності “Право” (1427 з 3552), що не мали до того зайнятості, отримали якусь офіційну зайнятість (трудова відносина чи самозайнятість) вже в перший рік після завершення навчання на магістратурі (табл.9). Помітно менший відсоток, 31.3% (321 з 1027) до того не зайнятих бакалаврів спеціальності “Право”, що здобули магістерський ступінь не юридичних спеціальностей, отримали офіційну зайнятість в перший рік після завершення навчання на магістратурі.

Для порівняння: отримали хоч якусь офіційну зайнятість в перший рік після завершення (в 2021 році) навчання на магістратурі

Юристи: 30,4% 2415 з 7940

Таблиця 9. Розподіл працевлаштування юристів в перший рік після завершення навчання в розрізі класів класифікатора професій

Розділ КП	Осіб	%
невідомий	388	16.1%
1	300	12.4%

2	937	38.8%
3	593	24.6%
4	97	4.0%
5	70	2.9%
6	1	0.0%
7	5	0.2%
8	14	0.6%
9	10	0.4%
Grand Total	2415	

По 2027 особах, що мали зайнятість в перший рік після завершення навчання на магістратурі, відомі назви професійної роботи. Більшість з них (1830 з 2027) є роботами, що відповідають кодам 1, 2 чи 3 Класифікатора професій, тобто роботам, що вимагають магістерський (код 2) чи бакалаврський ступінь.

1478 особи з 2027 мали зайнятість з такими назвами професійної роботи, що відповідають саме правничій освіті на магістерському чи бакалаврському рівні.

На час початку запровадження ЄФВВ юридичних спеціальностей (2016 рік) за повідомленнями ЗМІ, з посиланнями на дані центрів зайнятості, юристи були однією з двох лідируючих за показником безробіття професій. Роботу, що відповідала би спеціальності і освітньому рівню правника, знаходили всього 10-12% юристів, причому це був загальний довгостроковий показник, а не показник першого року після завершення навчання.

Інші спеціальності: 25,7% 32715 з 127257 (табл.10).

Таблиця 10.

Розділ КП	Осіб	%%
невідомий	5167	15.8%
1	4780	14.6%
2	10493	32.1%
3	5910	18.1%
4	1682	5.1%
5	2173	6.6%
6	46	0.1%
7	887	2.7%
8	1023	3.1%
9	554	1.7%
Grand Total	32715	

Менший (у порівнянні з юристами) відсоток випускників магістратури отримують зайнятість в перший рік після завершення навчання.

Більший ніж серед юристів відсоток тих, хто отримав зайнятість (майже половина) мають роботу, що не вимагає ні магістерського ні бакалаврського ступеня (відповідно до коду розділу Класифікатора професій).

6.3. Перевірка гіпотез

6.3.1. Вплив запровадження ЄФВВ на освітню міграцію вступників на магістратуру

Під освітньою міграцією в цьому дослідженні автори розуміють два наступних аспекти:

1) зміну спеціальності здобувачем, тобто коли спеціальність магістратури, на яку зараховано здобувача, не відповідає спеціальності бакалаврського рівня його освіти (перехресний вступ).

2) зміну ЗВО здобувачем при вступі на магістратуру, тобто коли вступник на магістратуру віддає перевагу іншому ЗВО, а не тому, в якому здобув магістерський ступінь.

Досліджувати освітню міграцію вирішено в першу чергу в категорії вступників, що були зараховані на магістратуру безпосередньо в рік їх випуску з бакалаврату. Але за можливості також надаються порівняння з даними тих, у кого в освітній траєкторії була перерва в здобутті освіти (між здобуттям бакалаврського і магістерського рівнів).

Задіяно дані освітніх траєкторій більше ніж 1,04 млн осіб (1044585), що вступили на магістратуру у період 2018-2025 роки. Слід нагадати, що через міркування, пов'язані з повномасштабним вторгненням РФ в Україну, не досліджувались дані здобувачів освіти галузей знань 25 (військові спеціальності) і 26 (правоохоронці та спеціальності ДСНС), що відповідають сучасному коду галузей знань К. Не досліджувались також дані магістрантів галузі 22 (І, медики) через переважно наскрізний характер магістратури і недоцільність запровадження ЄФВВ. Через вилучення з розгляду галузі знань 26, не досліджувалась спеціальність J4 (Охорона праці). За потреби ця спеціальність може бути окремо досліджена в подальшому.

Всі здобувачі ступеня “магістр” досліджуваних спеціальностей були агреговані в 12 груп відповідно до назви ЄФВВ (табл.11), який/які належало складати для вступу на відповідну спеціальність (чи не належало складати). В наступній таблиці для надання орієнтиру наведено кількість досліджених індивідуальних освітніх траєкторій магістрантів вступу 2018-2025 років з розбивкою по згаданих групах спеціальностей.

Таблиця 11. Кількість досліджених індивідуальних освітніх траєкторій магістрантів вступу 2018-2025 років з розбивкою по згаданих групах спеціальностей.

№	код групи спеціальностей за ЄФВВ	Найменування ЄФВВ, впровадженого для спеціальностей групи	кількість магістрантів відповідних спеціальностей
1	psy-soc	предметний тест з психології та соціології	1643
2	ped-psy / psy-soc	предметний тест з психології та соціології або предметний тест з педагогіки та психології (на вибір вступника)	62401
3	polit	предметний тест з політології та міжнародних відносин	9501
4	lang	предметний тест з мовознавства	30379
5	econ	предметний тест з економіки та міжнародної економіки	33541
6	art	предметний тест з історії мистецтва	39809
7	fin	предметний тест з обліку та фінансів	54673
8	law	предметний тест з права та міжнародного права	73512
9	IT	предметний тест з інформаційних технологій	79962
10	manag	предметний тест з управління та адміністрування	106383
11	ANY	один з предметних тестів на вибір вступника	248204
12	NO_efvv	ЄФВВ не впроваджувалось для цієї групи спеціальностей	304577
	--	всі разом	1044585

З метою аналізу освітньої міграції для кожної освітньої траєкторії магістранта визначались наступні маркери:

- Ознака того, що здобувач зараховано на магістратуру того ж року, коли здобувач завершив навчання на бакалавраті (**Grad_same_year**). Значення Grad_same_year=0 означає, що до моменту зарахування на магістратуру пройшла більше ніж одна вступна кампанія з моменту здобуття магістрантом попереднього рівня освіти. Grad_same_year=1 означає, що магістранта зараховано на магістратуру в першій же вступній кампанії, після здобуття попереднього рівня освіти;
- Ознака продовження навчання у магістратурі за тією ж спеціальністю, за якою здобувач отримав бакалаврський ступінь (Same_spec). Якщо здобувач навчався в магістратурі за тією ж спеціальністю, за якою має попередній ступінь освіти, то це параметр

має значення Same_spec=1. У випадку зміни спеціальності Same_spec=0;

- Ознака продовження навчання на магістерському рівні в тому ж ЗВО, в якому здобувач здобув попередній бакалаврський рівень освіти (Same_ZVO). Значення Same_ZVO=1 означає, що магістрант продовжує навчання в тому ж закладі вищої освіти, в якому навчався на бакалавраті. Same_ZVO=0 означає, що здобувача зараховано на магістратуру не в тому ж ЗВО, де здобувався попередній рівень освіти;
- Порядковий номер вступної кампанії з часу запровадження ЄФВВ для вступу на спеціальність, на магістратуру якої було зараховано здобувача (impl_year). Нульове значення маркера (impl_year=0) означає, що здобувача було зараховано або на магістратуру спеціальності, для якої не запроваджено ЄФВВ, або ж зарахування відбулось ще до запровадження ЄФВВ. Значення impl_year=2 означає, що магістранта зараховано на магістратуру у другий за ліком вступній кампанії з моменту впровадження ЄФВВ для відповідної спеціальності.

6.3.2 Продовження освіти без перерви

У таблиці 12 подано інформацію про частку здобувачів ступеня магістр, яких було зараховано на магістратуру в тому самому році, у якому вони завершили здобуття попереднього рівня освіти, залежно від групи спеціальностей. Дані наведено за період, починаючи з 2018 року, до моменту впровадження ЄФВВ для відповідних спеціальностей.

Таблиця 12. Частка магістрів, що були зараховані на магістратуру в тому ж році, у якому завершили здобуття попереднього рівня освіти, в залежності від групи спеціальності до моменту впровадження ЄФВВ для відповідних спеціальностей

№	код групи спеціальностей за ЄФВВ	Найменування ЄФВВ, впровадженого для спеціальностей групи	магістрантів	вступили того ж року	%%
1	ANY	один з предметних тестів на вибір вступника	200746	108874	54.2%
2	art	предметний тест з історії мистецтва	36003	25918	72.0%
3	econ	предметний тест з економіки та міжнародної економіки	22489	16740	74.4%
4	fin	предметний тест з обліку та фінансів	41708	30534	73.2%
5	IT	предметний тест з інформаційних технологій	61530	48043	78.1%
6	lang	предметний тест з мовознавства	27607	21815	79.0%
7	law	предметний тест з права та міжнародного права			
8	manag	предметний тест з управління та адміністрування	69687	40664	58.4%
9	NO_efvv	--ЄФВВ не впроваджувалось для цієї групи спеціальностей	304577	200259	65.7%
10	ped-psy / psy-soc	предметний тест з психології та соціології або предметний тест з педагогіки та психології (на вибір вступника)	25395	8115	32.0%
11	polit	предметний тест з політології та міжнародних відносин	5545	4658	84.0%
12	psy-soc	предметний тест з психології та соціології	1099	972	88.4%
загалом по всіх спеціальностях до впровадження ЄФВВ			796386	506592	63.6%

Пониженим відсотком осіб, що продовжили навчання на магістратурі відразу після бакалаврату виділяються групи ANY (завдяки спеціальності 281 (D4) Публічне управління і адміністрування), педагогічні спеціальності і управлінські спеціальності.

Впровадження ЄФВВ для кожної спеціальності помітно вплинуло на баланс між магістрантами, що вступили на магістратуру відразу після бакалаврату, і особами, що мали перерву в здобутті вищої освіти між магістратурою і здобуттям попередньої вищої освіти.

У таблиці 13 наведено вплив впровадження ЄФВВ на частку осіб, зарахованих на магістратуру безпосередньо після завершення здобуття попереднього рівня освіти. За даними за 2018–2025 роки подано інформацію про зміну відсотка тих, хто продовжив навчання після перерви, залежно від року з моменту впровадження ЄФВВ – від першого (другого для спеціальності «Право») до дев'ятого року.

Таблиця 13. Вплив впровадження ЄФВВ на відсоток зарахованих на магістратуру відразу після завершення опанування попереднього рівня освіти.

№	код групи спеціальностей	Найменування ЄФВВ, впровадженого для спеціальностей групи –ЄФВВ не впроваджувалось для цієї групи спеціальностей	рік впровадження ЄФВВ											
			0	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
1	NO_efvv		66%											
2	ANY	один з предметних тестів на вибір вступника	54%	46%	47%	25%								
3	art	предметний тест з історії мистецтва	72%	74%										
4	lang	предметний тест з мовознавства	79%	77%										
5	IT	предметний тест з інформаційних технологій	78%	70%	81%									
6	ped-psy / psy-soc	предметний тест з психології та соціології або предметний тест з педагогіки та психології (на вибір вступника)	32%	15%	19%									
7	manag	предметний тест з управління та адміністрування	58%	38%	49%	59%								
8	econ	предметний тест з економіки та міжнародної економіки	74%	51%	60%	72%								
9	fin	предметний тест з обліку та фінансів	73%	48%	61%	68%								
10	polit	предметний тест з політології та міжнародних відносин	84%	72%	73%	74%								
11	psy-soc	предметний тест з психології та соціології	88%	59%	62%	64%								
12	law	предметний тест з права та міжнародного права			77%	77%	73%	76%	77%	86%	78%	78%		
--		загалом по всіх спеціальностях	64%	47%	53%	61%	73%	76%	77%	86%	78%	78%		

Спостерігається стабільна типова динаміка змін цього показника (частки осіб, які продовжили освіту без перерви) залежно від часу з моменту впровадження ЄФВВ. У перший рік упровадження показник різко знижується, а в кожному наступному році демонструє стале зростання, у деяких спеціальностях через кілька років досягаючи рівня, що навіть перевищує значення, зафіксовані до впровадження ЄФВВ.

Жирним шрифтом у таблиці виділено лише три добре пояснювані аномалії. Зокрема, різке зростання показника до 86 % у спеціальності «Право» у 2022 році (сьомий рік від запровадження ЄФВВ як обов'язкового) з подальшим спаданням зумовлене особливостями вступної кампанії 2022 року, що відбувалася через кілька місяців після початку повномасштабного вторгнення.

«Падіння» показника на третьому році впровадження ЄФВВ для категорії спеціальностей ANY (для яких здобувачам надано право вільного вибору предмета ЄФВВ) пояснюється тим, що перелік спеціальностей цієї категорії поступово змінювався, щороку доповнюючись новими. Аномалія третього року впровадження ЄФВВ для цієї групи спеціальностей відображає насамперед загальновідомо низьку частку продовження освіти

без перерви за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» (D4).

Третій рік запровадження ЄФВВ для категорії ANY (у 2025 році) стосується лише спеціальностей 281 та 061, серед яких спеціальність 281 є визначальною для цієї категорії як найбільш масова.

6.3.3. Міграція між спеціальностями

Можна висловити припущення, що запровадження ЄФВВ полегшує міграцію між спеціальностями, тому було вирішено дослідити це питання.

В таблиці 14 надано інформацію про відсоток магістрантів, що продовжили навчання за тією ж спеціальністю, за якою здобували попередній рівень освіти, в залежності від групи спеціальностей і року запровадження ЄФВВ для спеціальності

Таблиця 14. Відсоток магістрантів, що продовжили навчання за тією ж спеціальністю, за якою здобували попередній рівень освіти, в залежності від групи спеціальностей і року запровадження ЄФВВ для спеціальності

№	код групи спеціальностей	Найменування ЄФВВ, впровадженого для спеціальностей групи	рік впровадження ЄФВВ										
			0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1	ANY	один з предметних тестів на вибір вступника	47%	45%	45%								
2	art	предметний тест з історії мистецтва	79%	70%									
3	econ	предметний тест з економіки та міжнародної економіки	68%	60%	65%	65%							
4	fin	предметний тест з обліку та фінансів	73%	63%	70%	68%							
5	IT	предметний тест з інформаційних технологій	70%	69%	70%								
6	lang	предметний тест з мовознавства	79%	76%									
7	law	предметний тест з права та міжнародного права			91%	90%	88%	90%	94%	94%	93%	94%	
8	mana g	предметний тест з управління та адміністрування	42%	38%	44%	37%							
9	NO_e fvv	--ЄФВВ не впроваджувалось для цієї групи спеціальностей	70%										
10	ped-p sy / psy-so c	предметний тест з психології та соціології або предметний тест з педагогіки та психології (на вибір вступника)	49%	27%	27%	28%							
11	polit	предметний тест з політології та міжнародних відносин	73%	71%	70%	66%							
12	psy-so c	предметний тест з психології та соціології	79%	56%	55%	53%							
загалом по всіх спеціальностях			63%	52%	56%	55%	88%	90%	94%	94%	93%	94%	

З наданих даних видно, що впровадження ЄФВВ в перший рік дуже помірно збільшує частку тих, хто при вступі на магістратуру змінює спеціальність відносно здобутої раніше освіти. Тобто відсоток тих, хто вступає на ту ж спеціальність трохи зменшується. В наступні роки впровадження ЄФВВ частка тих, хто змінює спеціальність, зменшується.

Тобто ефект стимулювання міграції між спеціальностями завдяки впровадженню ЄФВВ не є яскраво вираженим, і стосується швидше лише першого року впровадження ЄФВВ. Вираженість цього ефекту спостерігається лише в групі педагогічних спеціальностей. **Це слід розглядати як справді позитивний ефект впровадження ЄФВВ, що спонукав фахівців-предметників, що хотіли викладати в школі, до здобуття магістерського рівня педагогічних спеціальностей.**

Дані для четвертого і більш пізніх років від впровадження ЄФВВ в таблиці вище стосуються лише правничих спеціальностей, для яких можливість міграції між спеціальностями чітко врегульована стандартами освіти.

Не нульова частка міграції між спеціальностями для правничої групи (law) на перший погляд виглядає помилкою, оскільки за стандартами освіти правничих спеціальностей здобувати магістерський рівень освіти можна лише на базі бакалаврського рівня саме правничої освіти. Але під правничою освітою розуміється дві спеціальності: Право і Міжнародне право. Тож під міграцією в цьому випадку розуміється зміна здобувачем спеціальності між Право і Міжнародне право при вступі на магістратуру.

6.3.4. Міграція між ЗВО при вступі на магістратуру

Очікувався антикорупційний ефект від впровадження ЄФВВ завдяки встановленню чесних, єдиних для всіх умов конкурсу, незалежних від працівників конкретного ЗВО умов при вступі на магістратуру.

Дані таблиці 15 дають можливість зрозуміти, чи справді це так. В ній наведений відсоток здобувачів освіти, яких було зараховано на магістратуру того ж закладу освіти в якому магістрант навчався при здобутті попереднього рівня освіти. Дані наведено в динаміці, для кожного року з моменту впровадження ЄФВВ.

Таблиця 15. Відсоток здобувачів освіти, яких було зараховано на магістратуру того ж закладу освіти в якому магістрант навчався при здобутті попереднього рівня освіти.

№	код групи спеціальностей	Найменування ЄФВВ, впровадженого для спеціальностей групи	рік впровадження ЄФВВ									
			0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	ANY	один з предметних тестів на вибір вступника	74%	82%	80%	38%						
2	art	предметний тест з історії мистецтва	79%	75%								
3	econ	предметний тест з економіки та міжнародної економіки	82%	70%	70%	71%						
4	fin	предметний тест з обліку та фінансів	82%	71%	73%	77%						
5	IT	предметний тест з інформаційних технологій	85%	73%	80%							
6	lang	предметний тест з мовознавства	80%	76%								
7	law	предметний тест з права та міжнародного права			81%	79%	75%	73%	76%	78%	70%	71%
8	manag	предметний тест з управління та адміністрування	74%	80%	80%	84%						
9	NO_efv	--ЄФВВ не впроваджувалось для цієї групи спеціальностей	83%									
10	ped-psy / psy-soc	предметний тест з психології та соціології або предметний тест з педагогіки та психології (на вибір вступника)	61%	41%	38%	39%						
11	polit	предметний тест з політології та міжнародних відносин	83%	77%	74%	89%						
12	psy-soc	предметний тест з психології та соціології	89%	74%	70%	87%						
		загалом по всіх спеціальностях	79%	85%	85%	81%	75%	73%	76%	78%	70%	71%

В перший же рік впровадження ЄФВВ спостерігається ефект суттєвого підвищення частки тих, кого зараховують на магістратуру у ЗВО, в якому здобувач раніше не навчався. Це підвищує справжню конкурентність і справедливість вступу, надає більші шанси здібним абітурієнтам на вступ до обраних ними закладів вищої освіти. Наявне певне підвищення цього ефекту з кожним наступним роком у перші роки від моменту впровадження ЄФВВ.

Найбільш радикальним цей позитивний антикорупційний ефект від впровадження ЄФВВ виявився для педагогічної групи спеціальностей. Частка тих, кому пощастило бути зарахованими на магістратуру обраного ЗВО, відмінного від місця попереднього навчання, збільшилась від 39% до 61% серед магістрантів. Суттєву частку цієї категорії магістрантів склали фахівці-предметники, що раніше здобували не педагогічну освіту, і вирішили присвятити себе викладанню в школі.

6.3.5. Чи допомагає ЄФВВ реалізації потенціалу здібних здобувачів?

Виявлений позитивний антикорупційний ефект від впровадження ЄФВВ на думку авторів вимагає більш прискіпливого критичного дослідження.

Слід врахувати деякі конкурентні фактори, що впливають на досліджуваний результат:

- частина не найбільш рейтингових ЗВО приймають економічно вмотивовані рішення про прийом на навчання осіб з низькими конкурсними балами. Зараховуються практично всі бажаючі вступити на магістратуру з числа своїх випускників бакалаврату. Такі ЗВО зацікавлені в зарахуванні майже будь-яких випускників бакалаврського рівня інших ЗВО, аби закрити заплановану кількість контрактних місць;

- частина ЗВО не пропонує можливості здобуття вищої освіти на другому (магістерському) рівні. Тому кращі випускники бакалаврату таких ЗВО для продовження здобуття освіти вступають на магістратури інших ЗВО.

Тож чи справді впровадження ЄФВВ підвищує можливості для більш здібних здобувачів освіти з більш високим потенціалом? Основою конкурсу є використання конкурсного балу, укладеного на основі результатів стандартизованих освітніх вимірювань (ЄФВВ, та породженого ним свого часу ЄВІ) як мірила потенціалу до здобуття вищої освіти на магістерському рівні. ЗВО з більш високою якістю освітньої послуги, з вищим рейтингом, набирають на навчання абітурієнтів з більш високими конкурсними балами (більш високим потенціалом). Суспільним інтересом є надання кращих можливостей більш здібним здобувачам освіти на навчання в обраних самими здобувачами найбільш підходящих саме для них ЗВО. Тож потрібно дослідити, як впровадження ЄФВВ *de facto* впливає на освітню міграцію здібних здобувачів.

Дослідження цього питання вимагає статистичного порівняння конкурсних балів магістрантів, що після бакалаврату продовжили навчання в тому ж ЗВО і конкурсних балів тих, хто після бакалаврату вступив до магістратури іншого ЗВО. Амбітною метою дослідження є аналіз даних ВСІХ магістрантів всіх (крім свідомо вилучених) спеціальностей всіх ЗВО за восьмирічний період. Проблемою є відмінність способів формування конкурсних балів у різні періоди в різних ЗВО, яка не дозволяє пряме математичне порівняння конкурсних балів впродовж всього періоду і по всіх спеціальностях і ЗВО.

Було обрано спосіб порівняння вступників в локальних рейтингах вступних кампаній з використанням уніфікованої шкали процентильних рангів замість конкурсних балів, шкали яких можуть відрізнятись.

Для цього по кожному зарахованому на магістратуру вступнику було визначено його процентильний ранг (місце в рейтингу) серед зарахованих в конкретний рік вступу (з 2018 по 2025) на конкретну спеціальність в конкретному ЗВО.

Для визначення тенденцій міграції порівнювались усереднені процентильні ранги зарахованих на магістратуру вступників з числа власних випускників бакалаврату з процентильними рангами магістрів, що закінчували бакалаврський рівень деінде. У таблиці 16 наведені усереднені по всіх магістрантах значення різниць (в процентних пунктах) рангів власних випускників бакалаврату ЗВО з рангами чужих випускників серед магістрантів кожного ЗВО.

Таблиця 16. Усереднені по всіх магістрах значення різниць (в процентних пунктах) рангів власних випускників бакалаврського рівня ЗВО з рангами чужих випускників серед магістрів кожного ЗВО

№	код групи спеціальностей	Найменування ЄФВВ, впровадженого для спеціальностей групи	рік впровадження ЄФВВ												
			0	1	2	3	4	5	6	7	8	9			
1	ANY	один з предметних тестів на вибір вступника	4.9	-5.4	-7.6	-2.6									
2	art	предметний тест з історії мистецтва	6.0	-0.9											
3	econ	предметний тест з економіки та міжнародної економіки	2.6	-9.1	-3.1	-3.2									
4	fin	предметний тест з обліку та фінансів	4.5	-10.4	-2.1	-1.1									
5	IT	предметний тест з інформаційних технологій	3.5	-4.0	0.4										
6	lang	предметний тест з мовознавства	10.0	0.9											
7	law	предметний тест з права та міжнародного права			2.5	1.8	2.0	-0.2	3.2	2.6	4.4	4.9			
8	manag	предметний тест з управління та адміністрування	1.4	-6.6	-4.5	-3.0									
9	NO_efvv	--ЄФВВ не впроваджувалось для цієї групи спеціальностей	6.4												
10	ped-psy / psy-soc	предметний тест з психології та соціології або предметний тест з педагогіки та психології (на вибір вступника)	1.7	-7.1	-4.0	-6.1									
11	polit	предметний тест з політології та міжнародних відносин	9.9	-0.8	3.7	2.5									
12	psy-soc	предметний тест з психології та соціології	7.8	9.9	5.1	-0.4									
		загалом по всіх спеціальностях	5.2	-4.9	-2.6	-0.9	2.0	-0.2	3.2	2.6	4.4	4.9			

Як показують наведені дані, до впровадження ЄФВВ свої випускники бакалаврату серед магістрантів отримували при вступі на магістратуру оцінки, що в середньому були на 5.2 процентильних пункти вищими за оцінки чужих випускників. Це є свідченням протекціонізму, суб'єктивності і нерівних умов для своїх і чужих випускників. Найбільшим цей ефект був серед філологічних спеціальностей (10 процентильних пункти), дипломатів і політологів (9.9. проц.пункти), спеціальностей, для яких досі не передбачалось складення ЄФВВ (6.4 проц.пункти) і спеціальностей, що входять до групи ЄФВВ з історії мистецтва (6 проц.пункти).

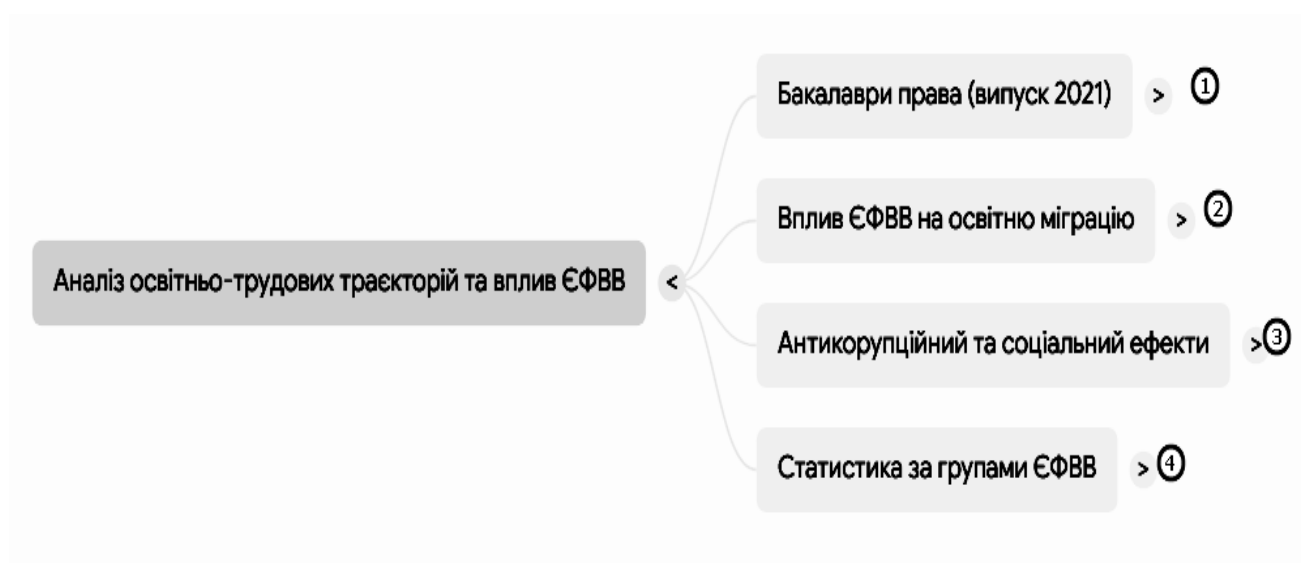
Перший же рік впровадження ЄФВВ демонстрував приголомшливий ефект радикальної зміни ситуації на протилежну: зараховані на магістратуру чужі випускники виявились в середньому з

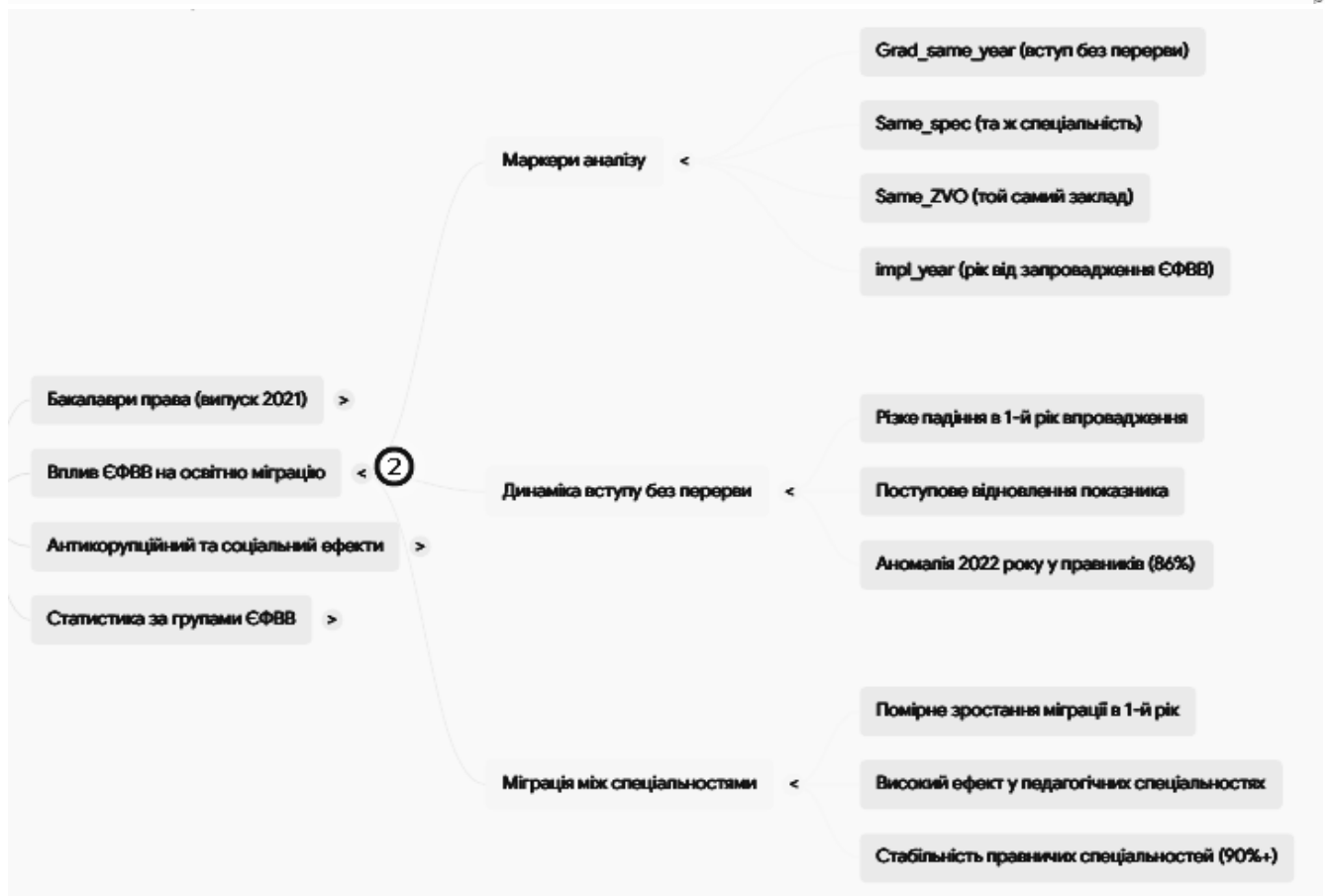
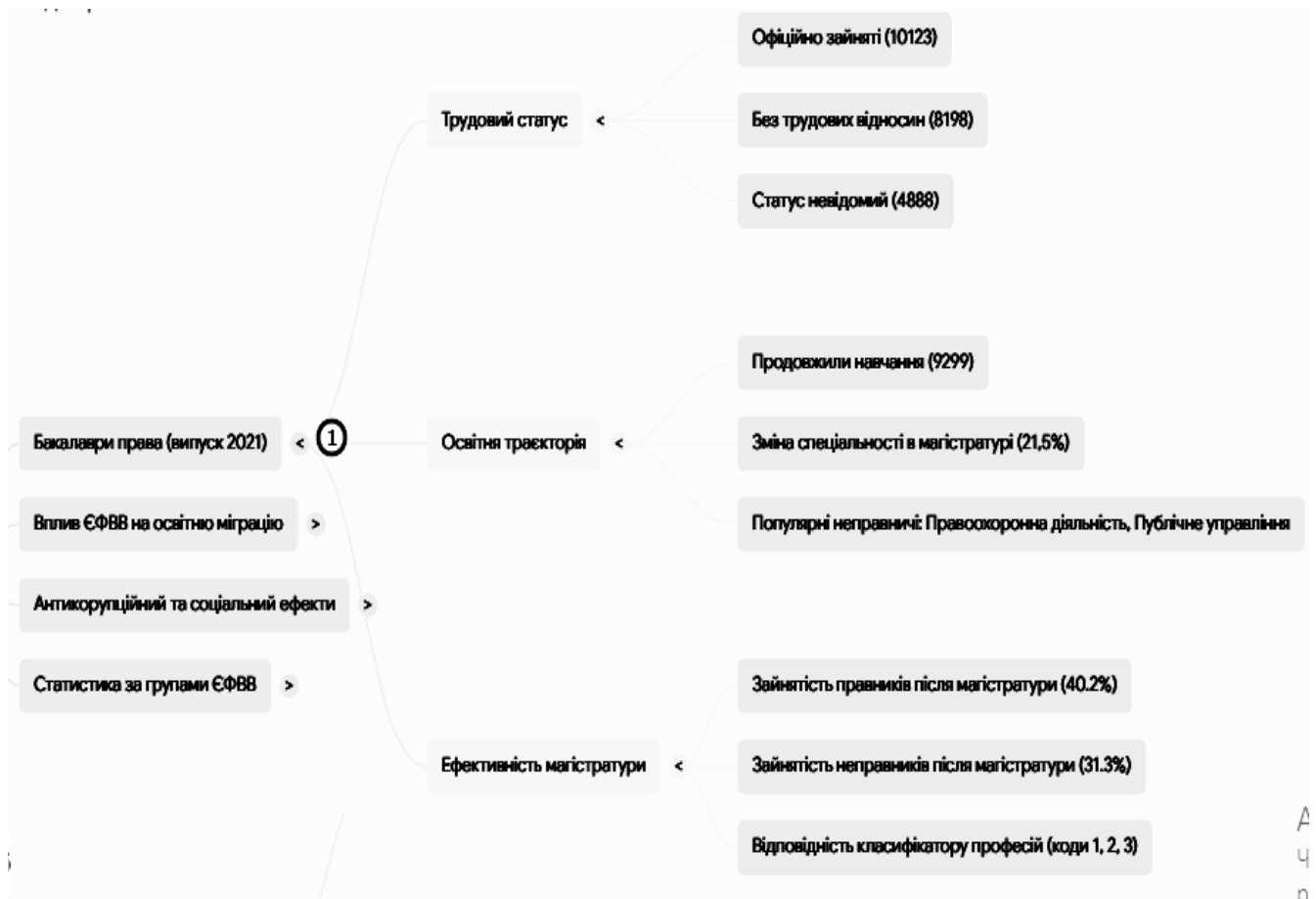
суттєво вищими (на 4.9 проц.пункти) оцінками у порівнянні з власними випускниками ЗВО, які до впровадження ЄФВВ мали вищі більш ніж на 5 процентильних пункти оцінки у порівнянні з чужими випускниками.

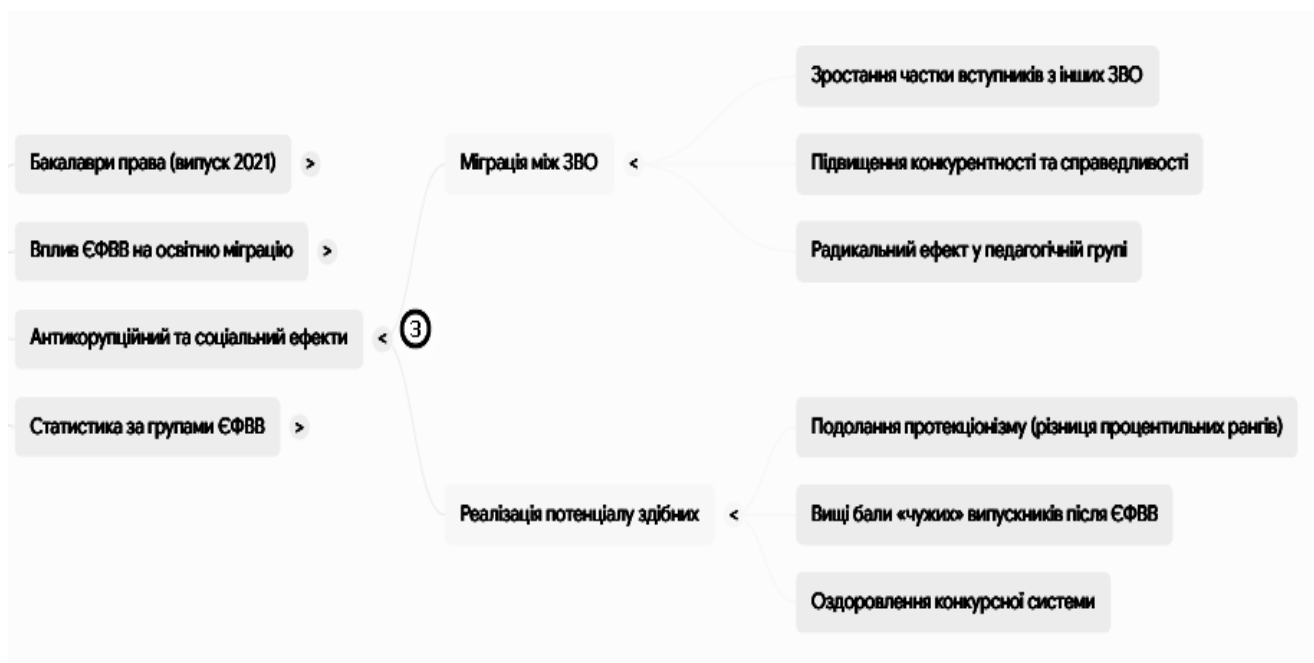
Це однозначно свідчить про те, що впровадження ЄФВВ завдяки подоланню протекціонізму і корупції дало набагато вищі шанси здібним вступникам вступити на магістратуру до ЗВО свого вибору.

Важливим є також відмітити, що з усталенням практики ЄФВВ, з плином років з часу запровадження ЄФВВ по кожній групі спеціальностей, різниця процентильних рангів (рейтингу) своїх і чужих випускників знижується. Це свідчить про позитивну тенденцію оздоровлення і стабілізації конкурсної системи, зокрема в очах вступників, у спеціальностях, по яких запроваджено ЄФВВ.

6.4. Майндмапи висновків

6.5. Висновки та рекомендації

Запровадження Єдиного фахового вступного випробування (ЄФВВ) стало не просто технічною зміною процедури вступу до магістратури, а системною реформою з доведеними позитивними наслідками для формування і якості людського капіталу в Україні, для ринку праці, і академічної доброчесності. Результати дослідження свідчать, що ЄФВВ є дієвим інструментом, який підвищив прозорість та справедливість вступу, сприяв подоланню інституційного протекціонізму та, що особливо важливо, надав вищі шанси реалізації освітнього потенціалу здібних вступників і суттєво покращив кар'єрні перспективи випускників у ключових галузях.

Покращення працевлаштування випускників-правників

Тенденція значного підвищення відсотка офіційного працевлаштування випускників правничої магістратури, склалась впродовж останнього десятиліття і пов'язана (відбувається одночасно) з процесом впровадження і утвердження системи вступу на магістратури правничих шкіл з використанням ЄФВВ. Це підтверджує кількарічний аналіз даних з працевлаштування випускників правничої магістратури 2021 року.

- Серед таких бакалаврів права **40.2%** знайшли офіційну роботу в перший рік після здобуття магістерського ступеня за фахом.
- Для порівняння, серед тих, хто обрав неправничу магістратуру, цей показник становив лише **31.3%**.

Загалом же, **30.4%** від усієї когорти магістрів права випуску 2021 року були офіційно працевлаштовані вже протягом першого року, що є кардинальним покращенням порівняно з історичними даними. До запровадження ЄФВВ у 2016 році, за даними центрів зайнятості, роботу за фахом у довгостроковій перспективі знаходили лише **10-12%** юристів.

Окрім кількісних показників, важливе значення має і якість працевлаштування. Переважна більшість працевлаштованих магістрів спеціальності “Право” (1830 з 2027 проаналізованих випадків) займають посади, що відповідають їхньому освітньому рівню та вимагають кваліфікації бакалавра або магістра (коди 1, 2, 3 Класифікатора професій). Натомість серед працевлаштованих випускників інших спеціальностей значно вища частка (близько половини) займає посади, що не вимагають вищої освіти (коди 4-9 Класифікатора професій).

Подолання інституційного протекціонізму та підвищення мобільності вступників

Одним із найбільш значущих результатів впровадження ЄФВВ є його потужний антикорупційний ефект та руйнування інституційного протекціонізму. Аналіз процентильних рангів рейтингових (конкурсних) балів вступників до та після реформи виявив кардинальні зміни:

- **До ЄФВВ:** Система вступу демонструвала явні ознаки упередженості ЗВО на користь власних випускників бакалаврського рівня при вступі на магістратуру. Вступники, які продовжували навчання у "своєму" закладі вищої освіти (ЗВО), мали в середньому на **5.2 процентильні пункти** вищий рейтинг, ніж здібні абітурієнти з інших університетів, що вирішили продовжити освіту в більш престижному ЗВО.
- **Після впровадження ЄФВВ:** Ситуація змінилася на протилежну. Вступники з інших ЗВО почали демонструвати в

середньому на **4.9** процентильні пункти вищі результати, ніж випускники бакалаврату того ж університету.

Ця інверсія однозначно свідчить, що ЄФВВ створило рівні та прозорі умови для всіх абітурієнтів, дозволивши більш здібним та краще підготовленим вступникам потрапляти до обраних ними університетів, незалежно від місця здобуття диплома бакалавра.

Важливо відзначити, що з часом, після першого "шокового" ефекту, різниця в рейтингах між "своїми" та "чужими" вступниками поступово зменшується. Це не є поверненням до старих практик, а свідчить про позитивну тенденцію оздоровлення та стабілізації конкурсної системи, до прозорих правил якої адаптуються всі учасники освітнього процесу.

Адаптація системи до нових умов вступу

Аналіз динаміки вступу до магістратури одразу після бакалаврату виявив чіткий патерн адаптації системи до нових правил. У перший рік впровадження ЄФВВ для більшості спеціальностей спостерігається різке падіння частки студентів, що продовжують навчання без перерви. Це можна охарактеризувати як "шоковий ефект" від запровадження більш вимогливих умов вступу.

Однак вже з другого року цей показник починає стабільно зростати, і за кілька років для багатьох спеціальностей він не лише повертається до дореформеного рівня, але й перевищує його. Така динаміка свідчить про успішну адаптацію як абітурієнтів, які почали більш відповідально готуватися до вступу, так і освітньої системи в цілому.

Вплив на міждисциплінарну міграцію

Вплив ЄФВВ на зміну спеціальності при вступі до магістратури є помірним і проявляється переважно в перший рік запровадження тестування. В цей період спостерігається незначне збільшення частки вступників, які обирали нову для себе спеціальність, відмінну від спеціальності їх попереднього рівня освіти. Однак у наступні роки цей ефект зникав.

Водночас варто відзначити важливий позитивний виняток. Впровадження ЄФВВ для педагогічних спеціальностей стало стимулом для фахівців-предметників (випускників непедагогічних спеціальностей бакалаврського рівня), які прагнули працювати в школі, здобувати відповідну педагогічну магістерську кваліфікацію. Це є беззаперечно позитивним наслідком для системи середньої освіти, що сприяє залученню до вчительської професії мотивованих фахівців.

Підсумок

Таким чином, дані однозначно демонструють, що ЄФВВ функціонує як ефективний соціальний ліфт. Усунувши інституційні бар'єри та протекціонізм, реформа створила умови для чесної конкуренції, в якій винагороджуються знання та здібності. Забезпечення прозорого доступу до кращих магістерських програм стало фундаментом для підвищення якості людського капіталу. Це прямо трансформується у кращі кар'єрні траєкторії для випускників, особливо у таких стратегічно важливих сферах як право і підготовка викладачів школи, та сприяє загальному оздоровленню системи вищої освіти України.

Розділ 7. Результати опитувань

7.1. Інформація про опитування

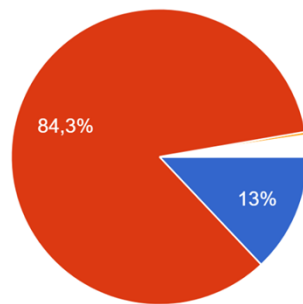
Січні 2026 року було проведено анонімне опитування здобувачів магістрів щодо ЄФВВ. Результати опитування здобувачів освіти, які складала ЄФВВ наведено нижче. На момент підготовки звіту маємо 3831 відповідь. У додатках наведена наступна інформація про опитування:

- Додаток 3. Форма опитування здобувачів освіти, які складала ЄФВВю Надано оригінальний текст опитування.
- одаток 4. Примітки в опитуванні. Надано всі змістовні примітки які залишили опитанти в оригінальному вигляді з виправленням деяких описок та знаків пунктуації.
- одаток 5 Майндмапа тематик відповідей здобувачів. Наведена автоматично (NotebookLM) майндмапа відповідей здобувачів.
- одаток 6. Узагальнення відповідей здобувачів. Наведено автоматичне (NotebookLM) узагальнення відповідей здобувачів.

З результатами 3831 відповідей.

В якому році Ви здавали ЄФВВ?

3 808 відповідей

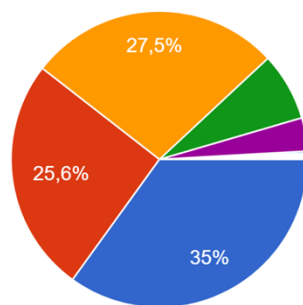

- 2024
- 2025
- Не здавав
- 2022
- Не здавала
-
- 2023

▲ 1/9 ▼

Як Ви загалом оцінюєте запровадження ЄФВВ?

3 802 відповіді

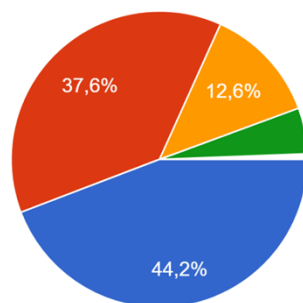

- позитивно
- скоріше позитивно
- нейтрально
- скоріше негативно
- негативно
- Не складала
- Не має досвіду

▲ 1/4 ▼

На Вашу думку, чи сприяє ЄФВВ об'єктивності для вступу до магістратури?

3 808 відповідей

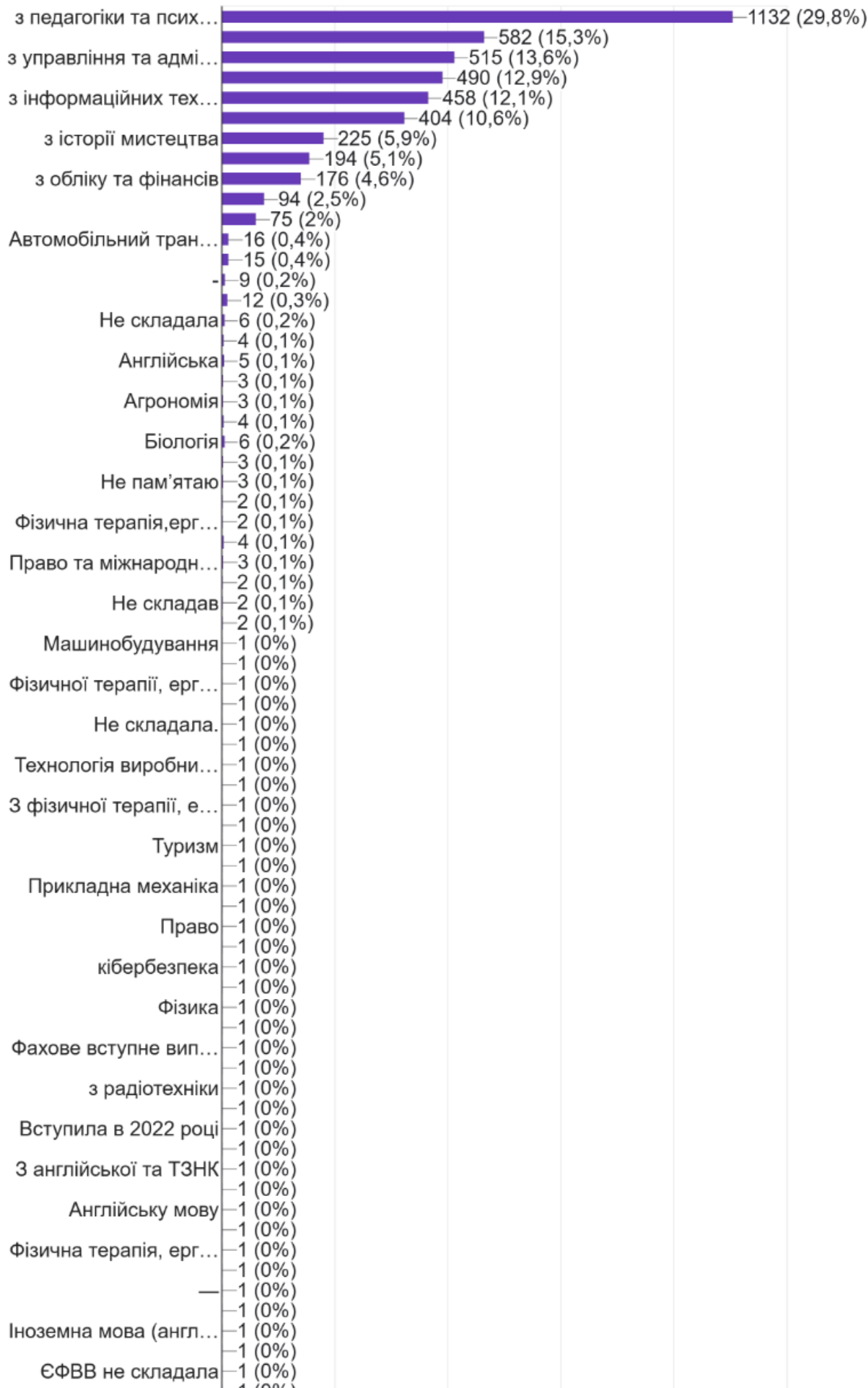

- так
- частково
- ні
- важко відповісти
- Не має досвіду
- Частково, оскільки об'єктивність оці...
- В цьому році було занадто багато п...

▲ 1/3 ▼

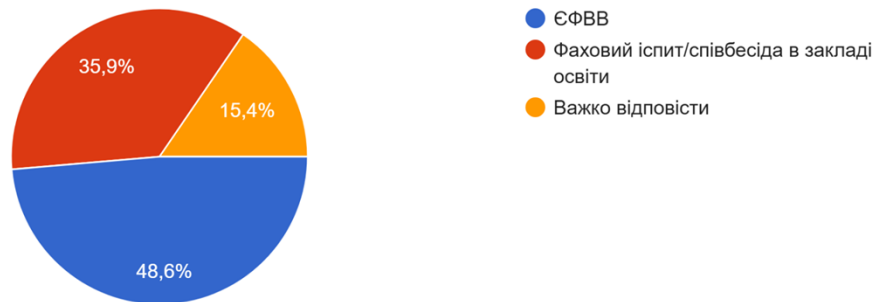
Який предметний тест ЄФВВ Ви складали?

3 796 відповідей

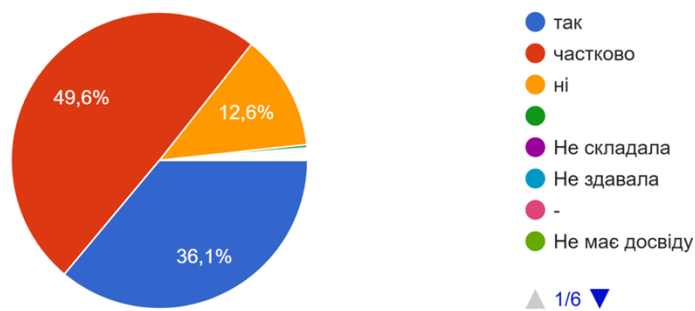
На Вашу думку, що має бути однією з основних форм вступного випробування під час вступу на навчання для здобуття ступеня магістра?

3 806 відповідей

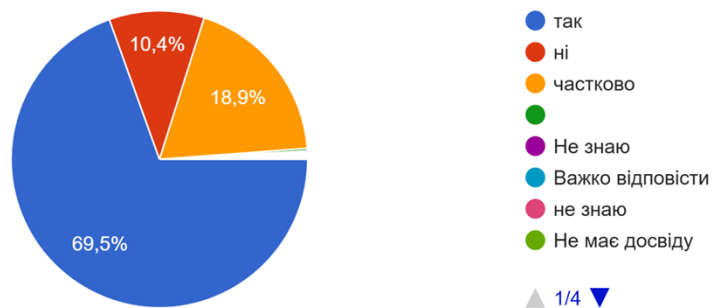
Чи відчували Ви достатній рівень підготовленості до складання ЄФВВ?

3 801 відповідь

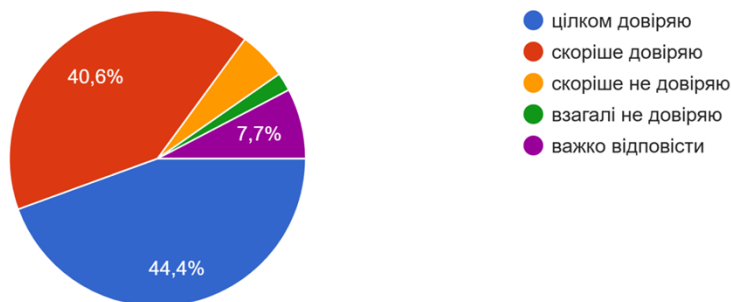
Чи вважаєте Ви, що ЄФВВ сприяє зменшенню корупційних впливів під час вступу до магістратури?

3 802 відповіді

Чи довіряєте Ви системі проведення вступних випробувань на магістратуру із застосуванням ЄФВВ?

3 812 відповідей

7.2. Висновки по опитуванню

1. Загальна оцінка запровадження ЄФВВ загалом позитивна (25.6%+35%)+ 27.6% нейтральні
2. Сприяння ЄФВВ об'єктивності вступу на магістратуру позитивне (44.2%+37.8%)
3. Думки стосовно того що має бути основною формою вступного випробування на вступ до магістратури думки розділились наступним чином ЄФВВ-45.6% Фаховий іспит 35.9%
4. Оцінка вславної готовності здобувачів до іспиту ЄФВВ 36.1% готові, 49.6% -готові частково
5. Оцінка позитивного впливу ЄФВВ на зменшення корупційних ефектів (69.5% +18.9%)
6. Рівень довіри до системи проведення вступних іспитів в магістратуру з використанням ЄФВВ (44.4%+40.6%)

Розділ 8. Висновки та рекомендації всього дослідження

За результатами проведеного дослідження можемо зробити наступні висновки.

1. Задача обґрунтування доцільності впровадження ЄФВВ на певних спеціальностях (або групах спеціальностей) на основі кількісних даних актуальна. При обґрунтуванні доцільності необхідно брати до уваги два різні види впливів ЄФВВ. Це зменшення корупційних ризиків та безпосередні ефекти від запровадження ЄФВВ.

2. На даний момент (кінець 2025 року) немає достатньої кількості даних (дуже короткий період існування ЄФВВ та спостереження змін) щоб пропонувати валідні алгоритми обґрунтування доцільності впровадження ЄФВВ за певними спеціальностями на основі даних. Слід також враховувати суттєву відмінність спеціальностей. Тому доведена доцільність ЄФВВ для однієї спеціальності не гарантує що ЄФВВ доцільно для іншої.

3. Надані кількісні розрахунки демонструють можливі підходи для побудови алгоритмів обґрунтування впровадження ЄФВВ на основі даних. Але поки їх обсяг, точність та адекватність ситуації не дозволяє використовувати на практиці.

4. Ця робота може бути продовжена надалі але за умови виконання наступних вимог:

а. Має бути визначений “генеральний замовник ЄФВВ” (ГЗ ЄФВВ). Тобто особу, орган або експертну групу яка може приймати остаточні рішення стосовно всіх питань, зокрема питання побудови таблиці доцільності впровадження ЄФВВ (ТДВ ЄФВВ).

б. Має бути побудована та узгоджена з “генеральним замовником ЄФВВ” ієрархія цілей впровадження ЄФВВ.

с. Мають бути визначені та доступні для дослідників необхідні джерела даних.

5. Стосовно доцільності/недоцільності впровадження ЄФВВ за певними спеціальностями на основі наявних даних рекомендації надати не можемо. Тому пропонується дотримуватись правила впроваджувати ЄФВВ там де запроваджено ЄДКІ. Бо це зроблено критично важливих спеціальностей.

6. Проведене опитування здобувачів в цілому показало підтримку та доцільність запровадження ЄФВВ.

Посилання

1. Білецький А. Звіт за результатами оцінки корупційних ризиків у сфері правничої освіти в Україні// Програма реформування сектору юстиції «Нове правосуддя»

URL:https://www.skeptic.in.ua/wp-content/uploads/NJ_Report_Legal-Education-Corruption-Risks-Assessment_UKR_final.pdf

2. Про затвердження Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки : постанова Кабінету Міністрів України від 04.03.2023 р. №220. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-2023-%D0%BF#Text>

3. Заходи з виконання Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки: додаток 2. URL: https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2023/02/5_Dodatok_2_do_DAP_Zahody_01_02_23_888docx.pdf

4. Про затвердження Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти

в 2025 році : наказ Міністерства освіти і науки України від 10.02.2025 р. №168. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0312-25#Text>

5. Про деякі питання нормативного забезпечення вступних випробувань, що проводяться з використанням організаційно-технологічних процесів здійснення зовнішнього незалежного оцінювання для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 12.04.2023 р. №418. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/vstup-2023/08.05.2023/Nakaz.MON-418.vid.12.04.2023.pdf>

6. Про організаційні заходи з підготовки аналітичного дослідження дорожньої карти) щодо застосування Єдиного фахового вступного випробування : наказ Міністерства освіти і науки України від 17.06.2025 р. №871. URL:

<https://drive.google.com/file/d/1B7cuu290hVA50Cn5F8iof98WpfJ5uEkk/view>

7. Шаров О. [Алгоритм визначення рекомендацій вступникам бюджет/контракт 2025 - МОН](#)

Додатки

Додаток 1. «Алгоритм Гейлі-Шеплі» розподілу місць зарахування.

У наданих джерелах термін «У наданих джерелах термін «Алгоритм Гейлі-Шеплі» (Gale-Shapley Algorithm) не використовується. Проте джерела детально описують функціонування **Алгоритму адресного розміщення**, який використовується для розподілу місць державного замовлення (бюджетних місць) та контрактних місць, і який вперше було застосовано у 2015 році та модернізовано у 2016 році з урахуванням запровадження **широкого конкурсу**.

Метою алгоритму адресного розміщення є можливість здобуття **омріяної освіти** для якнайбільшої частки вступників. З 2025 року адресне розміщення здійснюється як для **бюджетних**, так і для **контрактних місць**.

Алгоритм адресного розміщення, який реалізується через Єдину державну електронну базу з питань освіти (ЄДЕБО), працює на основі трьох ключових принципів:

1. Розгляд заяв від найвищої пріоритетності

Заяви кожного вступника розглядаються послідовно: **від вищої пріоритетності** (одиниця, що є найвищою пріоритетністю) **до нижчих пріоритетностей**.

- Розгляд заяв зупиняється після того, як вступник **отримає рекомендацію** на бюджетне або контрактне місце, або якщо заяви закінчаться.

- Якщо рекомендація надана, **всі наступні заяви з нижчими пріоритетностями вже не розглядаються**.

- Ці місця, що звільняються, надаються тим вступникам, які займають нижчі позиції в рейтинговому списку.

2. Домінування вищого конкурсного балу

При порівнянні заяв, поданих на одну і ту ж конкурсну пропозицію (бюджетну чи контрактну), **перевагу отримає та заява, вступник якої має вищий конкурсний бал**.

- **Вищий конкурсний бал** є фактично основним і єдиним критерієм.

- Навіть якщо заява з меншою кількістю балів буде мати вищу пріоритетність, це **абсолютно ніякого впливу на результат мати не буде**.

3. Рекомендація за найвищою досяжною пріоритетністю

Рекомендація до зарахування надається за **найвищою пріоритетністю** (на бюджетне або контрактне місце), за якою у вступника **вистачає балів**.

Таким чином, алгоритм гарантує, що:

1. Якщо вступник отримує рекомендацію, вона буде за його **найбільш бажаною** програмою, на яку він проходить за балами.

2. Найкращі претенденти (з найвищими балами) потрапляють на **найбільш привабливі програми**.

Вступники можуть подати до **15 заяв**, з яких не більше **п'яти заяв** — на бюджетні місця. Якщо вступник бажає вступити на одну і ту ж конкурсну пропозицію і на бюджет, і на контракт, необхідно подавати **дві окремі заяви** з різними пріоритетами. Хоча природно, що заява на бюджет матиме вищу пріоритетність, вступника ніяким чином не обмежують у визначенні цих пріоритетностей.

Цей механізм адресного розміщення має на меті **мінімізувати відмови** вступників від наданих їм рекомендацій на бюджетні місця. Якщо вступник відмовляється від бюджетного місця, він втрачає право в поточному році отримати будь-яке інше бюджетне місце чи державний грант, і це місце дістається іншому громадянину в рейтинговому списку.

(Gale-Shapley Algorithm) не використовується. Проте джерела детально описують функціонування **Алгоритму адресного розміщення**, який використовується для розподілу місць державного замовлення (бюджетних місць) та контрактних місць, і який вперше було застосовано у 2015 році та модернізовано у 2016 році з урахуванням запровадження **широкого конкурсу**.

Додаток 2. Перелік антикорупційних програм та досліджень

1. Аналітична довідка за результатами оцінки потенційно вразливих напрямків діяльності та процесів ХНУ імені В.Н. Каразіна для виявлення корупційних ризиків. Харків, 2025. URL :

[https://karazin.ua/storage/static-content/source/documents/2025/zapobihannia-koruptsii/АНАЛІТИЧНА_ДОВІДКА\(29-09-25\)_роб_груп.pdf](https://karazin.ua/storage/static-content/source/documents/2025/zapobihannia-koruptsii/АНАЛІТИЧНА_ДОВІДКА(29-09-25)_роб_груп.pdf)

2. Антикорупційна програма Міністерства освіти і науки України на 2024 – 2026 роки. URL : <https://karazin.ua/storage/static-content/source/documents/antikoruptsiynyi/29-04-2024/programa.pdf>

3. Антикорупційна програма Київського столичного університету імені Бориса Грінченка на 2026 рік. Київ, 2025. URL :

https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty_grinchenko_university/rozdil_2/Antikoruptsijna_prohrama.pdf

4. Антикорупційна програма Львівської національної музичної академії імені М.В. Лисенка (оновлена). Львів, 2025. URL : <https://lnma.edu.ua/wp-content/uploads/2019/01/Antikoruptsiyna-prohrama.pdf>

5. Антикорупційна програма КПІ ім. Ігоря Сікорського (2023). Київ, 2023
URL : <https://kpi.ua/program-anticor>
6. Антикорупційна програма Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди на 2023-2025 роки. URL :
http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pol/Antykoruptsiina_prohrama.pdf
7. Антикорупційна програма закладу вищої освіти Мукачівського державного університету на 2021 рік. URL :
<https://msu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/Антикорупційна-програма-МДУ-2021.pdf>
8. Антикорупційна програма Київського національного університету імені Тараса Шевченка. URL :
<https://lvet.edu.ua/images/doc/AntuKorupcijna/zvit.pdf>
http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/preventing-corruption/antikoruptsiyna_prohrama.pdf
9. Антикорупційна програма КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти» на 2021-2023 роки. URL :
<https://www.dano.dp.ua/attachments/article/1344/Антикорупційна%20програма%20на%202021-2023%20роки.pdf>
10. Антикорупційна програма учасників освітнього процесу, працівників Карпатського університету імені Августина Волошина. URL :
https://kau.com.ua/wp-content/uploads/2021/09/Antykoruptsijna_prohrama_uchasnyki.pdf
11. Державна антикорупційна програма на 2023—2025 роки, затверджена постановою КМУ від 04 березня 2023 р. № 220. URL :
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-2023-%D0%BF#Text>
12. Звіт за результатами оцінки корупційних ризиків у сфері правничої освіти в Україні//Програма реформування сектору юстиції «Нове правосуддя». 2021 - 52 с. URL :
https://www.skeptic.in.ua/wp-content/uploads/NJ_Report_Legal-Education-Corruption-Risks-Assessment_UKR_final.pdf
13. Звіт про виконання завдань і заходів з реалізації засад антикорупційної політики Дніпропетровського університету внутрішніх справ за 1 квартал 2023 року. URL :
<https://dduvs.edu.ua/wp-content/uploads/files/Structure/anticorruption/2024/o1.pdf>

14. Звіт про організацію роботи із запобігання та протидії корупції в ДЗО «Дніпровський фаховий коледж енергетичних та інформаційних технологій» у 2023 році. URL :

https://e379e779-073a-4e73-bc2d-0bbfb2e0f6bc.filesusr.com/ugd/2ff909_e100d46116b244f9b1e6a74460629e96.pdf?index=true

15. Звіт про виконання Реєстру ризиків Одеського державного університету внутрішніх справ за перше півріччя 2023 року. URL :

https://oduvsv.edu.ua/uploads/Zvit_antikorupcziya_5d4f8ee819.pdf

16. Звіт про виконання Додатку 2 до Антикорупційної програми Національної академії внутрішніх справ на 2023–2025 роки за 2023 рік. URL :

https://www.navs.edu.ua/files/antikorupcia/2024/zvit_zakhody_12_2023.pdf

17. Звіт про результати виконання антикорупційної програми Уманського національного університету садівництва за 2022 рік. URL :

<https://www.udau.edu.ua/ua/file/34Z8>

18. Звіт за результатами оцінки корупційних ризиків у діяльності Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького. URL :

<https://lvet.edu.ua/images/doc/AntuKorupcijna/zvit.pdf>

19. Корупційні ризики у вищій освіті. ТОП 25: Стратегічний аналіз корупційних ризиків // авторський колектив, відповідальна експертка Марія ЦИП'ЯЩУК. - Київ: Національне агентство з питань запобігання корупції, Асоціація юридичних клінік України. 2022 - 106 с. URL : https://www.wunu.edu.ua/corruption/TOP_25_koruptsiy-ni_ryzyky_u_vyshhiy-osviti.pdf

20. Методичні рекомендації щодо застосування інструментів та механізмів для трансформації різних сфер функціонування закладів вищої освіти на засадах прозорості та доброчесності, 2025 р. URL : https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/oholoshennia/Metodychni_rekomendatsii_transformatsiia_sfer_vo.pdf

21. Про затвердження Реєстру корупційних ризиків Університету: наказ Київського університету імені Бориса Грінченка від 30.11.2023 № 753. URL :

https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_2/nakaz_753_30.11.2023.pdf

22. Реєстр ризиків Харківського національного університету внутрішніх справ (Звіт за I півріччя 2025 року). Харків, 2025. URL : https://univd.edu.ua/files/articles/163768/zvit_pro_vykonannia_dodatku_1_1_2_025.pdf

Антикорупційні дослідження

Хто проводить	Назва дослідження	Дата проведення	Посилання	Результати
ГО “Антикорупційний штаб” та Офіс доброчесності НАЗК за підтримки ПРООН в Україні та фінансування Уряду Данії	Комплексне дослідження антикорупційної зрілості та сприйняття корупції у закладах вищої освіти	Стартове опитування: листопад-січень 2025. Фокус-групи та повторне опитування: квітень 2026	https://shtab.net/news/view/tender-na-provedennya-sociologichnogo-doslidzhenny/	Фінальний звіт та презентація результатів: не пізніше 8 травня 2026
Асоціація юридичних клінік України, НАЗЯВО	Корупційні ризики у вищій освіті. ТОП 25	3 червня 2021 по лютий 2022 року	https://www.wunivd.edu.ua/corruption/TOP_25_korupciyni_ryzyky_u_vysshiy-osviti.pdf	Стратегічний аналіз корупційних ризиків

Опитування щодо проявів корупції

Хто проводить	Назва опитування	Дата проведення	Кількість респондентів	Результати
Хмельницький національний університет	Анкетування здобувачів вищої освіти кафедри права щодо визначення	Грудень 2022	69	https://pravo.khmnunivd.edu.ua/wp-content/uploads/sites/26/rezultaty-opytuvanya_korupciyni-ryzyky.pdf

	корупційних проявів в освітньому процесі			
Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова	Опитування здобувачів вищої освіти щодо визначення корупційних проявів в освітньому процесі	Січень 2023	299	https://univer.km.ua/sites/default/files.pdf
Кам'янець-Подільський державний інститут	Щодо виявлення проявів корупції	06.02.2023 по 20.02.2023	113	https://kpd.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/Instytut-korupsiya.pdf

Додаток 3. Форма опитування здобувачів освіти, які склали ЄФВВ

Шановний здобувачу освіти!

У межах підготовки аналітичного дослідження (дорожньої карти) щодо застосування Єдиного фахового вступного випробування просимо Вас надати відповіді на питання.

Щиро дякуємо за приділений час!

За якою спеціальністю Ви навчаєтеся?

В якому році Ви здавали ЄФВВ?

2024

2025

Інше:

Який предметний тест ЄФВВ Ви склали?

з історії мистецтва

з мовознавства

з економіки та міжнародної економіки

з політології та міжнародних відносин

з обліку та фінансів

з управління та адміністрування

з права та міжнародного права
з інформаційних технологій
з психології та соціології
з педагогіки та психології
Інше:

Як Ви загалом оцінюєте запровадження ЄФВВ?

позитивно
скоріше позитивно
нейтрально
скоріше негативно
негативно
Інше:

На Вашу думку, чи сприяє ЄФВВ об'єктивності для вступу до магістратури?

так
частково
ні
важко відповісти
Інше:

На Вашу думку, що має бути однією з основних форм вступного випробування під час вступу на навчання для здобуття ступеня магістра?

ЄФВВ
Фаховий іспит/співбесіда в закладі освіти
Важко відповісти

Чи відчували Ви достатній рівень підготовленості до складання ЄФВВ?

так
частково
ні
Інше:

Чи вважаєте Ви, що ЄФВВ сприяє зменшенню корупційних впливів під час вступу до магістратури?

так
ні
частково
Інше:

Чи довіряєте Ви системі проведення вступних випробувань на магістратуру із застосуванням ЄФВВ?

- цілком довіряю
- скоріше довіряю
- скоріше не довіряю
- взагалі не довіряю
- важко відповісти

Примітки

Додаток 4. Коментарі здобувачів освіти щодо ЄФВВ

Текст приміток наданий в авторській редакції респондентів, які заповнили анкету з мінімальним коригуванням пунктуації та описок.

Цілком задоволена проходженням ЄФВВ.

У 2025 році ЄФВВ з мовознавства для моєї спеціальності був неочікуваним, що ускладнило структуровану підготовку. Це плюс щодо перевірки фундаментальних знань, але великий стрес у той самий час. Це могло вплинути на результати деяких абітурієнтів.

У 2024 році я виявив ймовірні непрямі докази фальсифікації результатів ЄФВВ в Одеській юридичній академії та намагався надати їм розголосу через статті в медіа (драфт статті, яка в підсумку не була опублікована:

<https://telegra.ph/P%D1%96drahuj-akt-2-YAk-k%D1%96valovska-maf%D1%96ya-vkrala-byudzhethn%D1%96-m%D1%96scya-v-mag%D1%96stratur%D1%96-08-14>) та звернення до УЦОЯО через ГО та громадських активістів. 03.09.2024 УЦОЯО надіслало лист № 03-31-01/2999 в якому повідомило про вивчення результатів іспитів цих учасників ЄФВВ та повідомило про прийняті заходи - виключення ОЮА зі списку місць проведення спеціальної сесії ЄВІ/ЄФВВ. Втім, ця відповідь була проміжною, а остаточної відповіді із зазначенням результатів проведених перевірок ми не отримали. Мій контакт: +38068 XXXXXXXX (телеграм, ватсап, вайбер), надаю згоду на звернення за ним.

Краще б цього не було

Вважаю, що ЄФВВ з інформаційних технологій охоплює занадто широкий спектр тем, які не завжди узгоджені зі спеціалізацією здобувача.

Вже на рівні бакалаврату освітні програми суттєво відрізняються - наприклад, кібербезпека, комп'ютерні науки з акцентом на геймдев, інформаційні системи чи інженерія ПЗ мають різні навчальні фокуси. Через це частина абітурієнтів складає тест із тем, які не вивчали в межах своєї програми, що ускладнює отримання об'єктивного та справедливого результату. Доцільно або розділити тест за напрямками спеціалізації, або узгодити програму ЄФВВ з типовими освітніми траєкторіями.

Як вступник до магістратури, я можу стверджувати, що на прикладі моєї ситуації набагато важливіше, щоб іспити приймав безпосередньо ЗВО куди абітурієнт вирішив вступати. Саме університет краще орієнтується в тому, які предметні тести потрібно запроваджувати, оскільки на мою спеціальність 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа для продовження навчання доводилося складати предметний тест історію мистецтва, який взагалі не передбачений моєю ОПП і не вивчався раніше. Разом з тим, щодо питання корупційних впливів яке згадувалось в цій анкеті, я вважаю що ці ризики успішно можуть бути усунені й на рівні ЗВО через прозору форму оцінювання.

Вважаю, що ЄФВВ є доцільним, визначальним та антикорупційним щодо вступу на магістратуру, але фаховий іспит у вигляді співбесіди також має бути. "Живе" спілкування зі вступником дозволить викладачам більш детально з ним познайомитись, розуміти його мотивацію, розумові здібності й, головне, чи це навчання дійсно йому потрібно у довгостроковій перспективі. На ці питання ЄФВВ, на жаль, не відповідає. Підводячи підсумок, пропоную поєднати ЄФВВ та співбесіду для вступу на магістратуру.

Хай питання ЄФВВ складають ті, хто в них розбирається (хай сам проходить ЄФВВ)

Я задоволена тим, що я пройшла і вступила до магістратури. Згадала все що вивчала ще зі школи. Дуже була схвильована з отриманими балами.

Не кожен може приїхати на співбесіду в заклад освіти, тому це дуже зручно складати в своєму місці.

Питання до узагальнення ЄФВВ, з інформаційних технологій тест розрахований на широкий спектр спеціальностей, і умовний студент Кібербезпеки або прикладної математики не буде знати того що вчать на КН та інженерії ПЗ, та навпаки, це і створює «вгадування» або поспішну підготовку того що не включає твоя спеціальність

З огляду на специфіку моєї спеціальності, завдання на іспиті з управління та адміністрування дуже віддалено стосувалися її аспектів, тому сама ідея тестування є хорошою, прозорою і т. д., але його змістове наповнення має бути трохи більш адаптованим до спеціальностей, щоб справді оцінити набуті знання.

Дякую за якісне навчання і отримані знання.

ЄФВВ скоріше за все реально сприяє зменшенню корупції, але значно ускладнює життя студентів. Наразі, особисто в мене таке враження, що наразі робиться все для зменшення рівня освіченості українців. Постійні ускладнення іспитів, державних іспитів і тд. Ти фізично не можеш зазубрити ВСЮ програму (а саме цього вимагають нині), тому автоматично в тебе явно менше шансів скласти державні іспити. Особливо наразі, коли настільки нестабільна ситуація, психіка людей дуже вразлива. Ти маєш і працювати і навчатися і зазубрити мільйони тестів, щоб хоча б отримати диплом та просто вижити в цьому світі. Міністерству освіти явно треба переробити систему і подумати про звичайних людей та їх емоційний комфорт.

Сама ідея ЄФВВ мені подобається. Порівнюючи мій вступ до магістратури з досвідом моєї старшої сестри, яка складала іспит при університеті, я з впевненістю можу сказати, що ЄФВВ зробило вступ об'єктивнішим. Навіть фаховий залік при університеті був зашифрований, що сприяє зменшенню значущості особистісного фактору і забезпечує однакові умови для всіх. Однак, через те, що іспит з мовознавства ввели тільки у 2025 році, студентам було майже неможливо підготуватися. Приблизний лист з темами опублікували лише навесні, і ніхто з викладачів також не міг належно проконсультувати студентів з приводу ЄФВВ. Я вважаю, що ця невизначеність завадила належній підготовці абітурієнтів і значно знизила їхні бали.

Я не вважаю цей тест повністю об'єктивним. Як абітурієнтка, що вступила на художню спеціальність, я не мала можливості якісно підготуватися до іспиту, оскільки пробні завдання були надані запізно, у дуже обмеженій кількості (близько 20), що не дає змоги повноцінно зрозуміти формат і відпрацювати навички перед екзаменом. З огляду на великий обсяг матеріалу, я значно впевненіше почувалася у питаннях зі своєї фахової тематики, тоді як частина інших тем трапилася мені фактично вперше, що ставить під сумнів рівні умови для всіх вступників. Цей іспит поки що не є повноцінним інструментом об'єктивної оцінки фахової підготовки, особливо для творчих спеціальностей.

Музиканти не мають складати разом з художниками ЄФВВ, тим паче, що з музики було максимум 15 питань! Ще й іспит ввели за місяць до складання, безлад.

Дуже важливе зауваження полягає в наступному. Якщо я, до прикладу, навчалась на психолога 4 роки на бакалавраті, то частину з психології на ЄФВВ можна здати легко, бо ці знання здобувались 4 роки, а от другу частину з соціології або педагогіки здати складно без підготовки, бо психологія і соціологія наприклад зовсім різні напрямки і майже не пов'язані. І в університеті коли навчався на психолога соціологію навіть не проходиш.

Здавала вперше, було цікаво, питання побудовані не тільки по предмету, але і на розвиток логіки, всебічний розвиток

ЄФВВ/ЗНО інші іспити, в даний час, багато дітей, людей, навчається в онлайн режимі, знаній для дітей наприклад в школі, дуже малі, після онлайн режиму. А іспити дуже тяжкі щоб дитини з цим справилися.

Наприклад є підліток добре навчався, але на іспиті, нервував, і не склав, і тепер із за цього іспиту, треба йти в технікум, або в бурсу. Це не правильно. Повинен бути звичайний іспит, або іспит на папері, тому що важко читати на комп'ютері (наприклад текст на на Англійській мові) а потім, треба вставити словосполучення, і тобі вибиває по одному варіанту, а ні все разом як можна прочитати(і не нервувати, коли не знаєш, цього предмету), дуже було незручно.

Які знання, такі повинні бути іспити .

Хто включає камеру на парі/уроках, тому плюс.Хто не включає камеру ніколи, мінус бал. Так повинно бути і в школі, і в інших закладах.

Всі ці іспити не для покращення людини однозначно. Так удобно тільки тому хто придумал це.

Для мене 11 класників повинно бути трохи просте, завдання, особливо для тих дітей які навчаються онлайн. І повинні бути якісь пільги для людей, з прифронтових районів. Не тільки тем у кого єсть УБД (це для всіх закладах) нашої країни.

Абсолютно не було підготовки по мистецтву. Це навіть смішно, що немає обов'язкової дисципліни з культури.

Хотілось би аби вчителі ходили на пари (а ті які ходять не читали інформацію з монітору, або хоча б з інтонацією).

Проблема не в ідеї тесту, проблема в ненормальних завданнях.

Не потрібні такі освітні випробування під час війни, особливо, якщо в магістратуру йдуть особи (45+ (або ВПО в стресі) за ваучером від Центру зайнятості, то це ЄФВВ зовсім недоречний чинник в умовах воєнного стану.

Дякую за увагу і можливість навчатися в Україні.

ЄФВВ це добре, коли програма охоплює 10 тем з 10, а не 6-7/10, в мене очі були, як шари, коли я прочитав програму ЄФВВ і побачив там те, що я мав би вчити на програмній інженерії, або на кібербезпеці. Тест загалом адекватний, але **ЯКИЙ КРЕТИН БУДЕ ЗАПАМ'ЯТОВАТИ ISO** пов'язані з кібербезпекою, **ЩОБ ЩО!!!?**(Я запам'ятав, якщо що ;)). Також були питання до частини про SCRUM, KANBAN, AGILE, та інші приколи проджект менеджменту... Сказати, що ми їх не проходили, нічого не сказати, тому єдина претензія до тесту - несправедливий розподіл тем. Має бути пул питань, які розглядались на ВСІХ спеціальностях пов'язаних з комп. науками.

Що можу сказати, в 2025 році з психології та педагогіки було одне й те саме питання двічі з одними і тими самими відповідями. Ми писали про це в міністерство, але ніхто не відреагував. Коли прийшли відповіді, то в цих питаннях були різні відповіді. Як дізналися? Бо я обирала одну й ту саму відповідь в обох питаннях. Ну таке чесно кажучи. В цілому піде.

Дуже подобається, що всі в рівних умовах і що строк дії результатів дійсний 2 роки

Питання ЄФВВ не завжди збігаються з тим що ми вивчали більшість було не зрозумілими і важко написаними.

Я магістр я собою горжуся

ЄФВВ - це система, яка надала гнучкі можливості при вступі, одночасно мінімізувавши суб'єктивні впливи.

Тільки позитивні відгуки.

Складання ЄФВВ пройшло досить комфортно, без будь-яких ускладнень.

Можливо, було б добре проводити 2 етапи для вступу: ЄФВВ та співбесіда на базі університету, щоб вступник міг краще себе показати.

ЄВФФ не охоплює всіх фахових дисциплін, що спричиняє складності оцінювання знань вступника для конкретних спеціальностей.

Для вступу на психологію треба знати інші спеціальності? Соціологія? Педагогіка? Університет Крок не має навіть дисципліни з соціології. Доводиться або готуватись самостійно, або платити репетиторам. А педагогіка викладається у дисципліні "вікова та педагогічна психологія" півроку. Достатньо, щоб здати іспит з педагогіки? Дійсно. Дякую.

На мій власний погляд складна частина була в поєднанні двох предметів один який знаєш бо вивчав його на бакалавра і один який зовсім новий, який самостійно з 0 треба вчити.

Залежить від обраної спеціальності. В творчих сферах інша специфіка роботи, якщо людина не зацікавлена в навчанні, то її просто відрахують, це буде помітно за об'ємом створеної роботи. ЄФВВ має сенс не на творчих спеціальностях, де не все так прозоро із оцінюванням робіт.

Я здала і вступила.

Дуже важко в такі часи бути в укритті де немає свіжого повітря, і по більшості випадків стає погано і дуже складно продовжувати нормально працювати, тільки можна вийти у вбиральню.

На мою думку це не потрібно складати тому що і так людина вже вступаючи на магістратуру має достатні знання щоб розуміти куди вона вступає і навіщо.

Іспити пройшли добре, через гарну підготовку. Укриття було обладнане усім чим потрібно. Все було чітко пояснено. Позитивна атмосфера теж впливає на результат.

Дякую за запитання!

Формат ЄФВВ варто залишити, включивши варіативні спеціалізації. Однак, вагу ЄФВВ при вступі варто зменшити, розбавивши об'єктивними критеріями на розсуд університету, зокрема робочій досвід, позауніверситетська активність (змагання, муткорт тощо). Звісно це створює потенційний ризик, але його можна мінімізувати на рівні

офіційних вимог, яким мають відповідати відбіркові університетські комісії, в які можна включати також представників МОН.

Не потрібні такі освітні випробування під час війни, особливо, якщо в магістратуру йдуть особи (45+ (або ВПО в стресі) за ваучером від Центру зайнятості, то це ЄФВВ зовсім недоречний чинник в умовах воєнного стану.

Абсолютно не було підготовки по мистецтву. Це навіть смішно, що немає обов'язкової дисципліни з культури.

Можливо, було б добре проводити 2 етапи для вступу: ЄФВВ та співбесіда на базі університету, щоб вступник міг краще себе показати

ЄФВВ скоріше за все реально сприяє зменшенню корупції, але значно ускладнює життя студентів. Наразі, особисто в мене таке враження, що наразі робиться все для зменшення рівня освіченості українців. Постійні ускладнення іспитів, державних іспитів і тд. Ти фізично не можеш зазубрити ВСЮ програму (а саме цього вимагають нині), тому автоматично в тебе явно менше шансів скласти державні іспити. Особливо наразі, коли настільки нестабільна ситуація, психіка людей дуже вразлива. Ти маєш і працювати і навчатися і зазубрити мільйони тестів, щоб хочаб отримати диплом та просто вижити в цьому світі. Міністерству освіти явно треба переробити систему і подумати про звичайних людей та їх емоційний комфорт.

Загалом то дійсно більшість питань були на теми які вивчають на бакалавраті, єдине що було б варто переглянути їхню актуальність до ІТ ринку сучасності

На мій власний погляд складна частина була в поєднанні двох предметів один який знаєш бо вивчав його на бакалавра і і один який зовсім новий, який самостійно з 0 треба вчити.

Питання до узагальнення ЄФВВ, з інформаційних технологій тест розрахований на широкий спектр спеціальностей, і умовний студент Кібербезпеки або прикладної математики не буде знати того що вчать на КН та інженерії ПЗ, та навпаки, це і створює «вгадування» або поспішну підготовку того що не включає твоя спеціальність

Я магістр я собою горжуся

Хай питання ЄФВВ складають ті, хто в них розбирається (хай сам проходить ЄФВВ)

ЄВФФ не охоплює всіх фахових дисциплін, що спричиняє складності оцінювання знань вступника для конкретних спеціальностей

Іспити пройшли добре, через гарну підготовку. Укриття було обладнане усім чим потрібно. Все було чітко пояснено. Позитивна атмосфера теж впливає на результат.

Що можу сказати, в 2025 році з психології та педагогіки було одне й те саме питання двічі з одними і тими самими відповідями. Ми писали про це в міністерство, але ніхто не відреагував. Коли прийшли відповіді, то в цих питаннях були різні відповіді. Як дізналися? Бо я обирала одну й ту саму відповідь в обох питаннях. Ну таке чесно кажучи. В цілому піде

У 2025 році ЄФВВ з мовознавства для моєї спеціальності був неочікуваним, що ускладнило структуровану підготовку. Це плюс щодо перевірки фундаментальних знань, але великий стрес у той самий час. Це могло вплинути на результати деяких абітурієнтів.

Краще б цього не було.

Я задоволена тим що я пройшла і вступила до магістратури. Згадала все що вивчала ще зі школи . Дуже була схвильована з отриманими балами.

Єдине що хочу зауважити ЄФВВ це дуже об'ємні тести, там надто багато питань. І навіть якщо студент готовився до іспиту, то фізично важко зконцентруватись та відповісти на всі питання. Десь на середині тесту мозок вже відключається від обсягу інформації яку потрібно проаналізувати.

Система не буде повноцінною та справедливою повністю, допоки це лише тестування. Тестування не дозволяють об'єктивно оцінити знання.

Я за запровадження ЄФВВ на всі спеціальності. Бо подавав документи і на хімії і на педагогіку. Так на фаховому іспиті з хімії моя відповідь була одна з найкращих і в середньому ЄФВВ я здав вище на 20 балів за одnogрупників. Проте викладачі об'явили одні оцінки за якими я проходив на стипендію а потім я в рейтингу бачу що в однієї з одnogрупниць оцінка на 5 балів вища і відповідно підозрюю що там без корупції не обійшлось.

ЄФВВ - це зручно і зрозуміло

Дуже справедливий вступ, набрав достатньо балів і вступив на бюджет.

ЄФВВ не впливає на рівень знань абітурієнта, деякі питання на іспиті мали декілька відповідей.

Було не легко підготуватись до ЄФВВ з фінансів, так як безкоштовних ресурсів було замало і найкращим шляхом було придбання платних освітніх матеріалів або курсів, проте я вважаю що держава має і зі свого боку надати достатньо посібників, щоб підготуватись можна було за безкоштовно, щоб не створювати нерівні умови для малозабезпечених сімей

Це хороший варіант іспиту, але від кількості питань кипить мозок.

Взагалі не зрозумілий формат проведення цього іспиту для чого він і навіщо, питання загальні і які іноді навіть не відносяться до фаху на який складається іспит, як приклад ЄФВВ з іноземної мови була частина з якимись пропагандистськими й політичним посилом, розповідалась схема зомбування через засоби масової інформації, що виглядає цілком безглуздим балаганом. Технічний іспит цілком був прийнятий.

Гарна система.

Застосування ЄФВВ є чудовим засобом, щоб масово оцінити та рейтингувати рівень знань абітурієнтів, проте в змісті питань є велика кількість матеріалу, який не входить в навчальну програму навіть побіжно

Занадто легко, скласти можна навіть просто тикаючи на рандом

Велика проблема в тому, що рівень складності тесту іноді залежав від місця проведення. Розподілення складності для кожного варіанту нерівномірне.

Мені сподобалося, що тестування зачепило дуже широку кількість тем, що дозволило виявити реальний рівень знань з історії мистецтва, загальну ерудованість та обізнаність абітурієнта, але водночас хочу сказати, що підготуватись до цього тесту практично неможливо. Бо там всі види мистецтв за весь час існування людства. Від Альтаміри до серіалу ""твін пікс"". Неможливо бути до нього повністю готовим. Було б добре заздалегідь окреслювати теми, щоб абітурієнт мав можливість хоч трохи ""пробігтися"" по ним та освіжити знання.

Тематика випробувань або розширена, або дуже завужена. Для фахівців це просто, для студентів потрібні широкі знання в цій галузі, що занижує оцінку на виході ((

Все сподобалось, схоже з форматом НМТ, дозволяє повністю оцінити знання та можливості

Я розумію цінність ЄФВВ для студентів, які думають змінити свій напрям чи піти навчатись у інший заклад освіти. Водночас існує проблема з відсутністю безкоштовної підготовки до екзаменів (а це відсікає людей з малою кількістю грошей) та накладання екзаменів на здачу дипломної роботи на бакалавраті. Особисто скажу, що моє здоров'я зазнало серйозного удару через стрес, який був навколо вступних екзаменів.

Мені ЄФВВ у підсумку і не знадобилося, зате отримав досвід їх здачі.

У підсумку, задача ЄФВВ мені не знадобилася для вступу на обрану мною спеціальність, але зміг перевірити свої знання з психології, педагогіки та соціології.

Вважаю що ЄФВВ має право на існування, тому що це і є та сама перевірка знань.

ЄФВВ, принаймні у 2025 році, складалось у незбалансованих умовах: очевидно, що складати іспит у погано вентильованому підвалі значно складніше, ніж у просторій кімнаті над землею.

Я не сдавала ЄФВВ і не збираюсь.

Я вступала на соціологію, але ЄФВВ складала з соціології + психології, в чому і була основна складність. Особливо, якщо вступаєш на спеціальність іншу від отриманої на бакалавраті.

Явно краще, ніж було в 2023.

Ніякі тести не показують об'єктивні знання людини.

Ідея запровадження ЄФВВ - 5/5. Реалізація 1/5.

З якої причини я політолог маю складати іспит з міжнародних відносин і навпаки, якщо ми 4 роки навчались на різних програмах? 4 роки. Десь логіка дає слабину, так? Тоді або варто об'єднати всі програми з політології та МВ в країні в єдину програму, або ж логічно - зробити окремі іспити. Така сама ситуація з психологією і соціологією, правом і міжнародним правом. Це буквально фахівці з дуже різними підготовками. Немає жодної причини з якої б таке об'єднання виглядало б ефективним, окрім як, звісно

ж, бюрократично простіше. Якщо ця причина переважатиме, то чому б всі дисципліни взагалі не об'єднати? Нехай філолог вирішує тести з фінансів, пофіг, зате корупційних ризиків менше."

Во всех трех вузах где сдавались экзамены были отвратительные условия для сдачи. Душно, жарко. На последнем экзамене мне стало из-за этого плохо и больше чем на половину вопросов, ответила наугад, чтобы быстрее покинуть помещение. Это повлияло на итоговый балл. Пожалуйста, обратите внимание. И в следующем году поспособствуйте созданию лучших условий.

Зробіть більшу частину психології в тестах

Я думаю що іспит ЄФВВ з моєї спеціальності не демонструє знань які потрібні в цій сфері. Склалось враження ніби питання до іспиту писала якась не компетентна людина.

ЄФВВ 2024 і 2025 значно відрізняються за складністю завдань, що не дуже нормально.

Завдання були складні, навіть при тому, що навчався на відмінно на бакалавраті. Основна проблема в тому, що завдання реально із найвіддаленіших куточків різних і різних спеціальностей. Я згоден що вони всі з інформаційних технологій, але треба врахувати, що вивчається в середньому, які теми на напрямку 12, і по цьому орієнтуватися для створення питань.

Дякую Вам, навчатися ніколи не пізно! Дякую Вам за можливість навчання, незалежно від впливу зовнішніх умов.

Із маленьких містечок та селищ, тяжко добиратися до центру складання ЄФВВ.

Дуже позитивно ставлюся до проведення ЄФВВ, але не позитивно до порогового балу, вважаю він має бути вищим, бо знаю людей які пройшли ЄФВВ без жодної освіти в психології і навіть підготовки. Вважаю, це мав би бути фільтр, а не легкий допуск.

ЄФВВ та іноземна мова - набагато об'єктивніше ніж складання іспитів екзаменів в вузах.

"Не можна одним днем виміряти знання, які здобуваються роками.

Наприклад два рази у мене була температура і я не могла повноцінно зосередитись на тестах."

Була приємно здивована організацією та інструкторами, не виникало жодних проблем.

При вступі до магістратури цілком може застосовуватися поряд ЄФВВ і Фаховий іспит/співбесіда в закладі освіти на вибір абітурієнта.

ЄФВВ- це база для вступу на магістратуру, основна і головна форма випробування для здобуття ступеня магістра.

Я вважаю що ЄФВВ не є об'єктивним способом визначити знання вступників, оскільки питання не є прямими, сформульовані з необхідністю перечитувати декілька разів, мають декілька варіантів відповіді, які можуть підійти, і також жодної інформації щодо того, яку освіту мають люди, які складають цей тест. Також через неможливість уточнити питання вступники можуть надати не правильну відповідь. Тому усна співбесіда, хоч і матиме суб'єктивний фактор, але дає можливість продемонструвати свої знання в індивідуальний спосіб.

На мою думку фаховий іспит та співбесіда в закладі освіти не достатньо об'єктивний формат виявлення рівня знань вступника та залишає поле для "творчості" :)

Я абсолютно за ЄФВВ, проти співбесід і фахових іспитів в університетах. Це, як на мене, прозорість і справедливість.

Загалом ідея з запровадженням ЄФВВ має місце, але тест з мовознавства був розроблений дуже швидко і не можливо було опанувати обсяг програми (яка і так дуже розмита) за 3 місяці до іспиту. Вважаю що доцільно було б розробити підручник і впевнитися що студенти мали курс мовознавства на бакалавраті хоча б протягом 1 академ року.

Я розумію прагнення зробити ЄФВВ профільним і орієнтованим на фах. Проте жоден із запропонованих предметів не відповідає моїй базовій освіті. Я чотири роки навчалася на географічному факультеті та планувала продовжувати навчання за цим напрямом, однак у переліку ЄФВВ відсутні дисципліни, пов'язані з природничими або географічними спеціальностями. У результаті я була змушена обирати іспити з галузей, які не є суміжними з моєю спеціальністю, що фактично позбавило мене реального вибору та створило нерівні умови для вступу.

На мою думку, в разі введення ЄФВВ з мовознавства для вступу на магістратуру під час навчання на бакалавраті на спеціальності В11 Філологія тепер потрібно внести куди більше мовознавчих предметів.

Я вважаю, що це хороша форма оцінювання, тому що дійсно не буде можливості проявитись корупції.

"Єдиний фаховий вступний іспит (ЄФВВ), попри задекларовану мету об'єктивності, на практиці перетворюється на жорсткий фільтр, що ігнорує індивідуальні та соціальні чинники. Один іспит у визначений день фактично вирішує освітню долю людини, не враховуючи стрес, тривожність, наслідки війни, психоемоційне виснаження або складні життєві обставини.

Особливо проблемним є те, що невдале складання ЄФВВ позбавляє можливості швидкого виправлення. Абітурієнт не має реального альтернативного шляху підтвердити свою фахову спроможність у межах того ж вступного року. У результаті людина змушена або чекати ще рік, втрачаючи час і мотивацію, або відмовлятися від бажаної спеціальності, обираючи формально доступну, але не завжди перспективну професію.

Такий підхід суперечить самій ідеї освіти як механізму соціальної мобільності та професійного розвитку. Система, що не допускає права на помилку, не може вважатися справедливою, особливо в умовах нестабільності та тривалого суспільного стресу. ЄФВВ у нинішньому вигляді потребує перегляду та доповнення гнучкими інструментами повторного доступу до освіти, а не функціонування як односторонній бар'єр.

Мені все сподобалося

Дуже задоволена системою!

Все було добре організовано, завдання дійсно перевіряли знання, я отримав задоволення від іспиту.

Знання-це інструмент! Впровадження культури навчання рівний-Рівному через створення дискусійних хабів чи клубу вирішення кейсів та спільної бази матеріалів, для зниження тривожності студентів-психологічного розвантаження, підтримки.

Бажано зробити більше питань по психології, так як у 2025 році було тільки 5 питань із 100 по цьому предмету.

Доцільніше було б розділити ЄФВВ на детальніші рівні спеціальностей (до прикладу облік окремо і фінанси окремо), адже було багато питань, де вони не дотичні до того, чи іншого напряму, що потім дає необ'єктивну оцінку знань.

Об'єднання внутрішньо права та міжнародного права в одному тесті для мене є незрозумілим.

Краще б замість історії мистецтва ввели просто ЄФВВ з історії світу та України, адже історію мистецтв вивчають лише на творчих спеціальностях і в підготовці до іспиту мене врятувало тільки моє навчання в музичній школі.

Форми ЄВІ та ЄФВВ для вступу на магістратуру є чудовими, але вони повинні мати аналог в середині ЗВО, який зможе замінити результат у разі поганого складання ЄВІ та ЄВФФ.

Запровадження ЄВІ та ЄФВВ мінімізує корупційні ризики на рівні університетів, оскільки результати оцінюються незалежним центром (УЦОЯО), а бали автоматично підтягуються в електронну базу для участі в конкурсі на бюджет.

Хотілося б мати доступ до теорії з теми ЄФВВ у вільному доступі від офіційного джерела. Адже деякі теми розписані поверхово і не до кінця зрозуміло, що треба повторити або вивчити. Більшість питань взагалі не стосується теорії, яка вивчалась на спеціальності, тому хочеться краще розібратись. Дивлячись на свій досвід, для підготовки до ЄФВВ з інформаційних технологій матеріалів немає. Можливо це через те, що воно було впроваджено відносно недавно. Але підготовка зводиться до того, що просто вводиш в ІІІ тему або підтему і стараєшся щось прочитати для базового розуміння, адже знайти теорію в вільному доступі в інтернеті дуже важко.

Деякі питання мали неоднозначні відповіді.

ЄФВВ є не поганим способом виміряти рівень знань студента і цілком є позитивним. На противагу цьому ЄВІ є безглуздим екзаменом, який не здатний адекватно оцінити компетенції абітурієнта.

Нічого негативного у самій ідеї складання ЄФВВ я не бачу. Нічого дурного в тому, щоб перевірити філолога за знаннях базових понять у мовознавстві, немає, але тестова форма - це завжди ворожіння між літерами. Знаю людей, які обирали відповіді навмання і мали достатній бал, є такі, що

готувалися за вимогами програми і складали гірше. Людський фактор)) Але краще мовознавство, ніж логіка, де білтоє математики, де навіть не дають на калькуляторі порахувати.

Під час проходження ЄФВВ зникло світло, трусилися руки та ноги від шаленої паніки та абсолютного контролю. Крім того, немає та не було жодних доступних матеріалів для ефективної підготовки до ЄФВВ. Одного тесту замало, щоб здати екзамен на достатній рівень, також дуже мало часу на підготовку до вступних екзаменів.

Стосовно ЄФВВ для вступу на маркетинг питань немає. З історією мистецтв складніше, тому що об'єднали літературу, музику, малювання. Коли ти хочеш вступити на дизайнера, маловірогідно, що ти будеш розбиратися скільки повинно співати людей в хорі, чи який музикант написав симфонію. Питань саме за твоїм фахом мало.

Під час складання у кабінеті були старі ПК, монітори, мишки та клавіатури.

Достатньо добре організовано за кордоном.

На мою думку, потрібно розділяти для кожної спеціальності бакалаврату, окремі види тестів ЄФВВ. Тому що цього року було забагато запитань, за складністю та змістом, які не вивчались у програмі, зокрема на попередній моїй спеціальності.

Тести такого формату, хоч і зменшують потенційно корупцію, але необ'єктивно оцінюють спеціаліста. По-перше, бо було чимало списування без корупції (телефон в туалеті) чи навіть один з одним спілкування, але це не головна проблема. Тест не оцінює реальної спроможності: є фактор везіння — раз, а друге — світ динамічно змінюється, і LLM став буденним; будь-хто, яким чином його використовує, набере великий бал.

Тож я за творчі завдання. Якби ви змогли розробити некорупційний метод оцінювання спеціаліста? А для цього треба практичне завдання за обмежений час, яке не зробить машина, де важливо тип мислення спеціаліста. Я знаю, що ви це ніколи не реалізуєте, бо тест дати просто — і ілюзія знань. Але якби ви справді хвилювалися про ефективність освіти, ви б зрозуміли, що час тестів минув. І так, оцінити людину важче, бо треба зважати на ініціативу, на творчий підхід, на вміння знаходити неочікувані рішення і спілкуватися з людьми, пояснювати, чому саме його бачення краще.

Але для вас важливо: боротьба з корупцією, проста схема оцінювання. І всі в світі складають тести, тож ви просто безсенсово копіюєте. Тест не означає нічого: люди списують і зубрять, а потім більшість працює не за спеціальністю. Ефективність праці буде дуже низька, попри мінімальну корупцію.

Моя думка така: тести треба викинути, треба зробити обов'язковою відеофіксацію творчих конкурсів, мов здачу на права, де рішення комісії можна оскаржити. Це б формувало багато побічних корисних навичок: спілкування, донесення ідеї, її захист, звертання, коли вважаєш, що рішення несправедливе. Це б набагато краще готувало людей до життя. Вважаю, що курс має бути на камеру, щоб не було можливості юзати LLM, за обмежений час — 3 години, наприклад.

Я закінчила журналістику і для вступу на ту ж журналістику мала складати взагалі рандомні предмети. Це обурливо, несправедливо і нечесно. Ми змагалися за бюджетні місця з людьми, які ці предмети вивчали протягом 4-х років, а ми вперше бачили.

Дуже позитивно ставлюсь до іспитів у формі тестів. Це позитивно впливає на емоційний стан тривожних іспитуємих.

Під час здачі ЄФВВ все було чітко сплановано.

Система потребує вдосконалення.

В цілому я задоволена, як відбувався мій вступ на магістратуру.

ЄФВВ з історії мистецтва був складений жахливо. Музика, богослов'я та художнє мистецтво дуже далекі один від одного, краще розкладіть їх на різні предмети, бо це вже відчувається не як екзамен, а як лотерея.

Заява через некомпетентність кураторів під час проведення іспиту, які вимусили достроково завершити тест через повітряну тривогу й порушили регламент проведення іспиту під час евакуації. Проведення іспиту проводилось на 6 чи 7 поверсі, не враховуючи швидкої евакуації через повітряну тривогу.

Цей тест можна просто вгадати. Тому він не є об'єктивним, і не показує реальну картину знань людини.

Занадто багато питань у ЄФВВ.

Варто розділити ЄФВВ з політології та міжнародних відносин. Оскільки для політологів в університеті лівова частка інформації сфокусована саме на сегменті внутрішніх політичних процесів. Натомість представники спеціальності міжнародні відносини роблять акцент на вивченні глобальної політики та міжнародних інститутів.

На мою думку, головною проблемою ЄФВВ, на прикладі тесту з "Інформаційних технологій", є велика кількість запитань з різних спеціальностей з галузі знань 12 "Інформаційні технології". Чи є коректним впровадження такого виду тестування, якщо я навчався на спеціальності "Комп'ютерна інженерія (F7)"? Думаю, що ні. Я не можу знати відповіді на запитання по кібербезпеці, тому що я не вивчав дану спеціальність.

ЄФВВ потрібно і надалі вдосконалювати.

Запровадження єдиного фахового вступного іспиту з історії мистецтв для всіх творчих спеціальностей ніяк не перевіряє рівень компетентності фахівця окремої спеціальності.

Враховуючи, що студенти спеціальності G17 не проходили повний курс з історії мистецтв протягом здобуття ступеню бакалавра (включаючи історію музики, кінематографа тощо), без необхідної підготовки іспит скласти на відмінний результат було неможливо.

Ситуація додатково доповнюється запровадженням ЄФВВ за декілька місяців до його складання, що унеможливує якісну підготовку під час дипломного проектування.

Дякую за незабутній досвід вступу.

Єдине, що бентежить, це те, що в першому семестрі магістратури є курс "Теорія мови та лінгводидактика вищої школи" і теми на цьому курсі ідентичні тим, які ми готували на ЄФВВ. На мою думку, логічніше було б, якби на ЄФВВ були лише ті теми, що були на бакалавраті.

ЄФВВ - ідея добра. Виконання - потребує доопрацювання. Багато питань написані не зрозуміло, мало відповідають темі і сам іспит триває занадто довго!

Велика кількість спеціальностей немає свого профільного ЄФВВ, тому цей іспит я вважаю недоречним для більшості магістрів.

Моє ставлення до ЄФВВ негативне виключно через нерівні умови для вступників різних спеціальностей: для журналістики відсутній профільний предмет. Я була змушена скласти непрофільну дисципліну, що не відображає фахову підготовку. Це ставить студентів у нерівне становище під час вступу до магістратури. Адже студенти інших спеціальностей мали змогу скласти фахове випробування ЗІ СВОГО ФАХУ - в такому випадку у них було чесне та об'єктивне випробування. У студентів журналістики - ні. Я обрала предмети, які найбільше "розуміла", готувалася до них, та все одно не змогла охопити весь спектр тем, що призвело до не такого балу, який я очікувала (я набрала мінімальний прохідний бал з історії мистецтва та трохи вищій з психології, та обидва предмети я не вивчала протягом навчання на бакалавраті, тоді як студенти інших спеціальностей 4 роки вивчали галузь і саме по ній мали змогу скласти іспит).

Введення ЄФВВ не в усіх випадках перевіряє необхідні знання.

На мою думку, ЄФВВ не обов'язково здавати для вступу на магістратуру. Але якщо цього потребує система загальної вищої освіти, тоді треба впроваджувати певну перевірку знань, і для цього не потрібно давати забагато тестів для вступників на магістратуру, а точніше всі 140 тестів, а стандартна кількість тестів, яка була на ЄВІ, а саме 30-35 тестів максимум. Цього буде достатньо.

Було б добре, якщо зменшили кількість запитань в ЄФВВ, бо дуже складно сидіти та дали друкований варіант (як було колись на ЗНО). Бо важко сидіти стільки часу за комп'ютером, притому коли ти людина з інвалідності по зору.

Питання на фаховому іспиті не сприяють об'єктивній оцінці знань, тому що не усі питання проходяться в період навчання.

Хотілось би бачити питання на екзамені більш наближеними до спеціалізації на яку подаються вступники. Наприклад, зробити коректне розмежування між спеціальностями і з різними екзаменами. З прикладу на екзамені з направлення «творчих професій» для архітекторів та релігіознавців було використано різна кількість питань, де тем з релігієзнавства було менше, ніж питань з архітектури. Відповідно теоретичний бал міг би бути вище, порівняно з фактичним, через те що це не тотожні направлення. А в цілому позитивне сприйняття такого виду екзамену.

Загальні претензії серед вступників були щодо короткого терміну підготовки під час дипломного проектування, а також - і найголовніше -

щодо великого обсягу непрофільних питань по музиці, кінематографу і церковних видах мистецтва, обізнаність якими дійсно є частковою ознакою освіченої у сфері мистецтва людини, але все ж не за фахом. Саме тому (на погляд більшості вступників) вони не мають впливати на оцінювання якості підготовки кандидата, тим паче, що часу на підготовку зазвичай мало. Якби була дещо більша диференціація питань саме по фахових видах мистецтва для окремих ВНЗ, або змінена система оцінювання, де фахові питання оцінюються вище - було б дуже логічно.

Я вважаю, що при вступі до магістратури мають враховуватися, практичні навички вступника які були здобуті протягом навчання та практики.

Було б добре враховувати чи вступник працює вже по спеціальності чи ні, так як це показує його професійні навички які були здобуті під час навчання.

В ЄФВВ мають бути завдання/питання які реально можуть показати знання і можливості вступника, тобто те що зараз просить ринок праці. Але звісно щоб це реалізувати потрібно щоб університети давали і викладали ту інформацію і знання яку просить ринок, бо, як на мене, зараз програми застарілі. ІТ росте швидко і щоб випускники могли бути конкурентоспроможними треба встигати за змінами.

ЄФВВ безумовно зменшив можливість пройти на магістратуру "по блату" в той же час саме ЄФВВ (конкретно те що було в мене) включало в себе велику кількість питань з інших спеціальностей які важко знати не навчаючись, або не спеціалізуючись на тих конкретних спеціальностях.

Це був жахливий досвід, як на мене екзамени проводились нерегульовано, студенти могли спілкуватись між собою, спілкуватись із наглядчачами, мали змогу списувати та бачити все що було на екранах у студентів попереду, для мене це було дуже великим здивуванням.

На мою спеціальність тяжко визначити чи підходить людина тільки по ЄФВВ, через те що це загальний екзамен і там було мало питань саме по образотворчому мистецтву мені більше попадалися по архітектурі, церквам та співу. Я вважаю, що практичні навички також сильно впливають тому творчий конкурс більш важливий. І можливо треба запровадити показ портфолію, щоб краще зрозуміти в якому напрямку рухається людина.

Мої відповіді можуть здатися різними та необдуманими. Але хочу зауважити, що система ЄФВВ досить ефективна та однозначно сприяє

зменшенню корупційних впливів. Але у випадку зі спеціальністю журналістика краще здавати фаховий іспит. Оскільки мені довелося готуватися до іспиту з психології та соціальної, які не були моїми профільними предметами. Для всіх інших спеціальностей, предмет з яких можна здати на ЄФВВ, цей іспит чудово підтверджує знання, здобуті за роки навчання.

Я розумію що ЄФВВ зберігає час та не треба з кожним вступником робити консультації як були раніше, але для творчої спеціальності більше важливий творчий підхід, знання також важливі але це стосовно епох, і що носили тоді чи в інший період.

Ніяких коментарів з приводу екзамену конкретно не маю. Екзамен абсолютно звичайний, прийшов, написав, склав. Оцінюється загальна обізнаність з фахових предметів. Однак не впевнена, що він справді є резонним.

Людина, яка прагне здобути підвищення кваліфікації, може багато років працювати у сфері, але бути не надто обізнаною в сухій теорії. В цьому плані, у недавніх випускників вузу більше шансів скласти екзамен.

Однак через те, що він відносно новий, відсутня єдина система для підготовки конкретно до ЄФВВ. В онлайн доступі недостатня кількість прикладів завдання. Але, скоріш за все, це пов'язано з початком практики використання нової екзаменаційної системи.

Конкретно від себе мені додати нічого, екзамен абсолютно стандартний, претензій ніяких не маю.

Як на мене 140 питань для тесту, де ти не можеш вийти до туалету тощо, це за багато, хоч часу було достатньо, але такий тривалий час, людина втрачає увагу, і це може впливати на результати.

ЄФВВ з історії мистецтва охоплювало дуже багато тем (музика, театр, релігієзнавство тощо), які не вивчалися під час навчання на бакалавраті (дизайн), тому, на мою думку, з таким підходом тестування не можна вважати повністю об'єктивним і таким, що в повній мірі розкриває рівень знань абітурієнта.

Той формат ЄФВВ, що був запроваджений 2025 року не є об'єктивним способом оцінювання освіченості абітурієнта в тій спеціальності, на яку він вступає. Тести з історії музики чи літератури ніяк не можуть об'єктивно оцінити мої знання в історії образотворчого мистецтва та

мистецтвознавства і, відповідно, не дають мені тих шансів на вступ, на які я можу заслуговувати. Загальні поверхневі знання людини з різних культурних сфер не мають визначати її можливість отримати безкоштовну вищу освіту, на яку вона має право. Аби мати гарантовані шанси вступити на магістратуру, абітурієнт має володіти доволі глибокими знаннями з 13 різних спеціалізацій або сподіватись на вдачу. Не так має проходити розподіл місць на навчання в сучасній Україні.

Програма екзамену була опублікована дуже пізно, через що підготовку до іспиту не можна було вважати повноцінною через брак часу та зайнятись в університеті.

Програми для різних спеціальностей офіційно публікувалися у різні терміни, що вже на етапі підготовки ставило вступників у нерівні умови.

Незважаючи на спробу розробити програму з розподілом за фаховим напрямом, знання, які вимагав іспит все одно були занадто різноплановими (Чому графічний дизайнер повинен детально знатися на видах християнських співів, композиторах усіх століть та течій, мати поглиблені знання про розвиток українського та світового театру й кінематографу та розрізняти немало архітектурних споруд й архітекторів?)

Пробний тест мав замалу кількість питань, щоб зрозуміти свій приблизний рівень знань у відповідності до повного об'єму тестових завдань іспиту.

Затвердження ЄФВВ у 2025 році було поспішним, а програми для підготовки були недопрацьованими.

ЄФВВ виглядає як тест-іграшка, який просто прагне показати, чи знаю я на певні питання відповіді, чи ні, але не має бути чинником задля обмеження вступу магістрантів. Знаючи про додаткову облегшену можливість виїзду молоді за кордон і підвищену зацікавленість у навчанні за кордоном задля отримання кваліфікації та високооплачуваної роботи там (без вхідних іспитів), вважаю, що додаткові (на мою думку – зовсім не важливі тести, які не відображають рівень знань чітко з предмету, а просто показують, "наскільки тобі пощастить його скласти" – бо серед усіх знайомих, хто проходив ЄФВВ – усі поклалися на везіння, бо не мали достатніх знань з відповідних предметів, бо немає чітко журналістики чи бібліотечної справи у переліку) перепони є шкідливими для подальшої системи навчання. Перевірка має відбуватись, контроль за корупцією має бути присутнім, але чи є абсолютно шкідливим тест ЄФВВ? Не вважаю. Але й надто корисним його не назвеш. От у хлопців є два вибори – магістратура

і знання, або ж військова справа і фронт – багато хто казали мені, що ці додаткові нервові ночі підготовки до не дуже потрібних тестів під час масованих обстрілів схиляли їх до самогубства, бо вже не знали, куди, окрім шляху закордон, їм діватися. Готові до навчання особи можуть проходити загальноукраїнський спрощений тест на загальні знання, який буде визначати лиш те, у чому вони кращі, а в чому гірші. Але він не має бути обов'язковим з державного боку – він має бути визначальним для керівництва навчального закладу. Як мотиваційний лист, який ніхто не читає, але тестовий формат, через який ВНЗ може запропонувати особі вступити на більш корисну для неї спеціальність, по якому є більше бюджетних місць чи краща перспектива для кар'єрного зростання.

Формат ЄФВВ був дуже складним, дуже важко за раз осягнути таку кількість тестів і тримати концентрацію понад 2 години, до того ж програму мовознавства склали занадто пізно (навесні в кінці, коли тестування розпочиналося через місяць), не було жодних більш-менш гарних прикладів тесту для підготовки, тому гарно підготуватися було дуже складно

Я складала за кордоном, в Берліні.

Потрібно трохи скоротити програму.

Одним з головних мінусів цього річного ЄФВВ з історії мистецтв була відсутність пробних тестів. Був пробний на 20 питань, але на жаль цього замало для підготовки. На самому тесті була величезна кількість питань з інших освіт, про музику, про кіно та театр. Дуже добре що один тест може йти на декілька спеціальностей, але просимо ураховувати при цьому бали відповідно до тем. Дякуємо.

Буде добре зробити не таку велику кількість запитань, і додати й інші фахові дисципліни.

Я навчаюся на архітектора, мене здивували питання про танці та кількість скрипкових частин, написаних Вівальді в одному із його творів. Про питання про стиль анімації, використаної при створенні одного з мультфільмів Дісней, я зовсім мовчу - звідки мені це треба знати.

Вважаю, що ЄФВВ-це саме те, що потрібно для чіткого визначення рівня успішності вступників.

Моє ставлення до ЄФВВ крайне негативне.

Загалом, в наші часи, це дуже зручний варіант, бо багато студентів навчаються дистанційно та не мають можливості приїхати в університет на співбесіду.

Запровадження ЄФВВ саме по собі не є проблемою — навпаки, це якісний крок уперед, який зменшує корупційні ризики та робить відбір прозорішим. Однак питання викликає не форма, а зміст цього тестування: його наповнення, логіка добору завдань і те, наскільки вони справді вимірюють необхідні для фаху компетентності. В цьому бачу найбільшу проблему.

ЄФВВ - це пережиток минулого. Якщо ми хочемо бути українськими європейцями, то треба запровадити новий погляд на іспити: більше вільності у предметах (що людині подобається саме в предметі, а не пхати у нього дати та формули), співбесіди обов'язкові (вирішити чи людина взагалі налаштована на працю), а також на більш поглиблену систему - підготовки до іспитів, якщо людина хоче йти далі навчатись (хоча б на 3 - початку 4 курса).

Поясню: зараз зі мною вступили і ті люди на магістратуру, які не знають банальних речей (навіть не можуть розшифрувати ПТСР, хоча зараз практично кожна людина чула чи знає про це). І вони вступили на основі ЄФВВ. Тести наугад натикати може кожний, і прохідний набереється. І тест не покаже об'єктивно практичні навички вступника, що є важливо для магістратури. Бо теорія на бакалавраті має бути, а на магістратурі у нас більше практика. Тому як на мене найкраще можна оцінити вступника під час співбесіди. Так, це збільшує корупційні ризики, про те, думаю, що варто якраз збільшити ті самі контролюючі чинники (нд. співбесіда на камеру). Бо тестування є дуже і дуже не практичні. Та і теоретично там від психології не було аж так нічого.

Вступ повинен бути лише за ЄФВВ, тому що внутрішній іспит у ВНЗ створює умови для корупції.

Зменшити обсяг питань у всіх тестуваннях.

Мені, як студенту, який вивчав філологію англійську, було не зовсім легко скласти іспит з мовознавства української мови, тому що ми знаємо всі лексичні та мовні явища англійською і на них і був акцент всі роки, а тут, коли ми вже випускались, то вигадали іспит ЄФВВ з мовознавства і прийшлося готуватись більшу частину часу самим до нього. І ще в програмі були помилки і неточності. Сам іспит пройшов в принципі нормально і я

вважаю, що ЄФВВ все одно об'єктивніше ніж фаховий іспит при навчальному закладі.

Такий екзамен як ЄФВВ виокремлює дійсно зацікавлених та більш підготовлених майбутніх магістрів та фахівців, тому що це набагато вищий рівень освіти.

Проведення ЄФВВ мало б сприяти об'єктивності вступу та оцінки знань здобутих протягом 4 років навчання, однак чимало завдань іспиту були максимально віддаленими від освітнього процесу. Складалось враження, що завдання спеціально ускладнюють кожного року, аби «завалити» студентів.

Складав ЄВІ. Усі відповіді відносяться до ЄВІ та ЄФВВ. Цілком погоджуюсь з запровадженням даного іспиту.

Було дивно коли за освітою психолог, але на ЄФВВ було набагато більше питань по соціології. Через це важко було отримати об'єктивну оцінку.

Вчитись має право кожен бажаючий через подання заяви і диплом бакалавра без ніяких корупційних випробувань і обмежень.

Не виявляє знань. В нашій галузі не завжди можна дати однозначну відповідь на питання і один шлях вирішення задачі. Тому більшість тестів є безглуздими. Рівень знань у сфері права та міжнародного права можна виявити лише шляхом співбесіди. Тести можна вгадати, а за 10 хвилин живого спілкування компетентна особа має змогу повноцінно зрозуміти рівень знань абітурієнта.

Робіть наглядачів, щоб уникнути корупції, ставте камери спостереження... У 21 столітті є безліч засобів перевірки доброчесності, але, мабуть, автоматично в комп'ютері перевірити тестові завдання, більшість з яких некоректно сформульовані, легше і шукати інший шлях та справедливо виявляти рівень знань майбутніх студентів нема бажання.

На мою думку, треба зменшити перелік тем на ЄФВВ з інформаційних технологій, звернути увагу на найбільш актуальні для абітурієнтів, та сформувати більшу частку завдань по таких темах

Було б добре, якщо ЄФВВ та ТЗНК впровадили завчасно, не 1 квітня (2024 рік), за місяць до захисту дипломів та кваліфікаційного екзамену. Можливості якісно підготуватися, іншими словами, не було. Проте, з боку

ФСЮ (нині — ФСОСП) викладачі були залучені на місяць до підготовки. За це ми безмежно вдячні нашому факультету.

Крім того, постало питання складання логопедами ЄФВВ з психології та педагогіки, т.я. питань зі спеціальної освіти було близько трьох за весь тест. Усе інше — теорії, персоналії, ідеї (особливо з психології), цитати з першоджерел (за нашою специфікою ми їх не вивчаємо взагалі) та ін., які ми не проходили за час навчання на бакалаврі, або, в загальному, вивчали на 1 курсі, — була більшість, якщо взагалі не складало усю частину тесту. Аналогічне питання до складання ТЗНК, якщо за час навчання в університеті не було дисциплін, що було б пов'язане з вербально-комунікативними та логіко-математичними компетентностями. Чи доречно складати такий іспит логопедам, у тестах яких взагалі не було дотичних питань до цієї спеціальності — велике питання. На мою думку, фаховий вступний іспит буде більш справедливим. "

Рада що складала ЄФВВ.

Для тесту з психології та педагогіки варто включати і педагогіку дошкільну

ЄФВВ з інформаційних технологій повинно краще відповідати тому що фактично вивчалось студентами відповідних спеціальностей. Приклад з 2025-го: тема кібербезпеки

Здавав ЄФВВ з інформаційних технологій. Проблема в тому, що спеціальності F1, F2, F3, F4, F5 відрізняються кардинально, але іспит для всіх спільний. Умовно студент/ка з F2 здасть іспит краще, бо 20% питань це мережеві технології чи протоколи, ще 10% про методи розробки ПЗ. А умовний ШІ чи БД це мізерна доля питань, хоча основний уклон на F3-F4 саме на них.

1. ЄФВВ орієнтований на спеціалізацію «Українська мова» і не враховує типологічну специфіку інших мов, наприклад, французької.

2. Студенти бакалавріату пройшли курс «Вступ до мовознавства», а під час ЄФВВ були питання з «Загального мовознавства», яке студенти магістратури проходять на 1 курсі магістратури.

Зважаючи на не такий давній термін впровадження ЄФВВ з інформаційних технологій, важливо додати більше матеріалів і тренувальних тестів для підготовки, оскільки чинний опис програми є надто загальним для вступників з п'яти різних спеціальностей галузі 12. Це ускладнює розуміння структури тесту та не дає чіткого уявлення про теми, на яких слід зосередити основну увагу під час підготовки.

Не сподобалось те, що дуже велика кількість питань 140. В цьому і полягала складність

Варто зазначити, що ЄФВВ з обліку та фінансів в 2025 році мав доволі високий рівень складності. Завдання були різні, про те деякі потребували високого рівня знань. Можливо варто не так сильно ускладнювати дане ЄФВВ, хоч завдання були посильні

Дякую за запитання.

Бажано спростити рівень тестових завдань.

Пропозиція спростити завдання з ЄФВВ з обліку та фінансів.

Дуже мало запитань було з психології на ЄФВВ з педагогіки і психології.

ЄФВВ треба розбивати на підгрупи з областей знань, бо вже на магістратурі йдуть конкретні спеціалізації. І тому дивно вимагати від експерта з ШІ знання ДСТУ алгоритмів шифрування.

ЄФВВ добрий спосіб перевірки знань та сприяє зменшенню корупційний впливів. Однак, я також вважаю, що фаховий іспит чи співбесіда в закладі освіти можуть бути ефективними методами вступної екзаменації. Вони дають абітурієнтам можливість розкритися та показати більший потенціал, ніж фіксується в тестуванні (оскільки в тестах завжди є обмеження: а, б, в, г, д тощо).

Щоб скласти ЄФВВ успішно, не обов'язково потрібно добре готуватись. Багато здобувачів освіти краще склали іспит без підготовки (методом вгадування), і отримали кращі результати.

Продублюю. Тест даного документу наведено нижче, та він вже був прочитаний на засіданні кафедри ФІОТ: Відгук щодо Тесту загальної навчальної компетентності (ТЗНК)

Частина завдань тесту не стосувалася програмування, математики чи суміжних дисциплін. Наприклад, питання з лінгвістики, що вимагали знання специфічних фразеологізмів, були несподіваними для абітурієнтів технічних спеціальностей. Скласти адекватну відповідь на них можна було лише шляхом здогадки або цілеспрямованого вивчення раніше в житті. Варто додати більше подібного в програму з української мови.

Відгук щодо іспиту з англійської мови. Загалом іспит з англійської мови був дуже добре створений, однак виникло питання до одного з аспектів. У завданні, де потрібно було співставити теми зі списку з відповідними текстами, виникла неоднозначність. Складалося враження, що для двох різних текстів слід було обрати одну й ту саму тему, але в інструкціях не було вказано, чи це припустимо. Якщо такий варіант передбачений, варто було б додати відповідну примітку до умов завдання, щоб уникнути плутанини.

Відгук щодо Єдиного фахового вступного випробування (ЄФВВ). Склалося враження, що тест був уніфікований для студентів різних спеціальностей. Як наслідок, абітурієнтам, чия освітня програма не охоплювала певні теми, траплялися питання з радіотехніки або кібербезпеки. Також були завдання, що вимагали знання конкретних державних стандартів (Держстандартів), запам'ятати які без цілеспрямованої підготовки під конкретне питання майже неможливо (напр. ISO/IEC 27001:2023-1 і т. п.).

Деякі питання вимагали глибоких знань з мережевих інфраструктур та кібербезпеки, які викладаються не на всіх спеціальностях на тому рівні, якого вимагав тест. Завдання, що стосувалися аналізу коду, були занадто простими (рівня першого курсу, та навіть якщо вони загальні, то можна було додати ще один крок до розв'язку, бо зараз їх пройде, при умові правильності завдання, будь яка людина зі знанням англійської), їх було мало, а в деяких з них були допущені помилки, через що серед варіантів відповіді не було правильного.

Загалом, цьогорічний тест видався дещо кращим порівняно з варіантами минулих років. Було прибрано частину застарілих типів питань, хоча й не всі.

Сама ідея застосування такої системи є хорошою, однак ніби як хромала реалізація. Питання про лазерний принтер було дивним, такий відсоток питань про кібербезпеку, враховуючи що ми її стільки ніби як і не вивчали, теж був дивним. Питання про назву конкретного стандарту кібербезпеки в Україні це було щось неймовірне, я ніби як цілком зрозуміла б якби більше питань були на загальну базову логіку застосування та використання інформаційних технологій, ніж питання про лазерний принтер, та отой нещасний стандарт струмок (?), калина (?), чи як він взагалі насправді називається? Думаю, я ніколи не дізнаюсь!

В управлінні та адмініструванні в один день було багато тем з маркетингу, які не так поглиблено вивчаються на менеджменті. А в інший багато з менеджменту, який не менш вивчають на маркетингу. Більш того на публічному управлінні та адміністрування майже не вивчають ні те ні інше, відповідно потрібно або розділити цей тест або більше вивчати ці предмети. Щодо економіки і міжнародної економіки було все більш структуровано та логічно. Хоча навчаючись на менеджменті, якраз багато тем з економіки мені виявились знайомими і легкими до вирішення.

Я вдячна викладачам за матеріали, лекції та цікаві тренінги.

Дякую за хороший заклад для навчання...

Іспит взагалі не відповідає спеціальностям.

Переваги ЄФВВ в централізації та відсутності зовнішніх впливів, в об'єктивності, мінусами ЄФВВ є сам його формат. Величезна кількість питань, в яких ти заплутаєшся, не встигаєш сконцентруватись, хронологічна наближеність до здачі диплому, що заважає ґрунтовній підготовці для вступників з інших спеціальностей, яким вона потрібна, велика кількість теоретичних запитань, доречність вивчення яких не відчувається після вступу

На мою думку іспит був складений відносно якісно, але маю зауважити, що багато питань стосувалися предмету теоретичне мовознавство, яке вивчається вже на магістратури, куди я тільки мала вступити. Особисто мені вдалося скласти цей іспит на високий бал тільки завдяки тому, що мій факультет взяв на себе відповідальність підготовки студентів до цього іспиту та влаштував спеціально для цього окремі лекції.

Бажано підвищити якість складених питань. Багато формулювань були неточними, деякі навіть повторювались.

На мою думку, ЄФВВ певною мірою має недиференційований характер і не повною мірою враховує специфіку окремих спеціальностей.

Забгато питань і відповідно іспит відбувається досить довго, що в сьогоденних реаліях вимкнення електроенергії, постійних тривог спричиняє більшу вірогідність переривання іспиту. З цього боку доцільніше було б зробити коротший іспит на меншу кількість питань, аби і зосередженість на питаннях була більша, і можливість написати іспит без перерв.

На ТЗНК та ЄФВВ були максимально тупі питання, які не мали по суті нічого спільного із тим, що вивчається на магістратурі.

З приводу правильності відповідей тесту: більш актуальними саме до моєї спеціальності було б використання нелінійних запитань (не тільки тестів). Також варто враховувати що спеціальностей набагато більше ніж запропонованих тестів, тому результати сильно варіюються навіть серед студентів однієї спеціальності, проте в різних університетах. Для того щоб коректно оцінювати одним тестом всіх студентів однієї країни варто надати всім однакою програму до вивчення, що навіть теоретично не є можливим через брак кваліфікованих викладачів, особливості кожного університету, підручники обов'язкові для вивчення та інше. Наразі ЄФВВ є оптимальним варіантом для показового зменшення корупційної складової, проте не бере до уваги глобальних питань. Можливо схожі за форматом тести, проте різні в різних університетах є більш доцільними з огляду на розподіл студентів за університетами за рівнем підготовки.

На мою думку було би краще, якби ЄФВВ відповідало спеціальності. Це можна було б реалізувати, впровадивши більше предметних тестів, так щоб їхня кількість хоча б приблизно відповідала кількості спеціальностей для яких цей іспит є обов'язковим. Наприклад, мені як студенту журналістики довелось вивчати повністю новий для мене предмет для ЄФВВ, адже іспиту із журналістики немає.

Великі проблеми з організацією на місцях, баги програм, некомпетентні екзаменатори.

Неоднозначна думка.

ЄФВВ найкраще для вступу.

Я студентка першого курсу. Але нам скинули посилання.

В мене було багато питань на ЄФВВ з інформаційних технологій взагалі не по моїй спеціальності, навіщо?

На мій погляд, ЄФВВ в певній мірі складне і недосконале. Керуючись досвідом зі складання даного вступного випробування з інформаційних технологій та управління і адміністрування, хотів би зазначити наявність невідповідності очікуванням вступників. ЄФВВ складається із, так би мовити, декількох спеціальностей, містить такі теми в тестуваннях, що розкриваються окремо на кожній спеціальності на освітньому рівні бакалавра. Тобто, навчаючись попередньо на спеціальності «Інженерія

програмного забезпечення», студент не отримувал теоретичних знань із Кібербезпеки, або ж, основ машинного навчання, що вивчається на Комп'ютерних науках. Така ж ситуація, до прикладу, і з ЄФВВ з управління та адміністрування, де поєднані теми в тестуванні із кількох спеціальностей. Відповідно виникає певна складність при складанні таких іспитів. І, у висновку, обираючи один напрямок для продовження навчання на рівні магістра, студент не отримує всього теоретичного досвіду, що використовується на даному іспиті, знову ж таки. З одного боку, я згоден, що дане випробування сприяє зменшенню корупційних впливів під час вступу до магістратури, але з іншого - фахові іспити/співбесіди в університеті, що були раніше, повністю відповідали напрямку, який обирає абітурієнт для вступу, містили питання з таких тем, що вивчались на рівні бакалавра.

Деякі питання здалися надто вузькими, бо вивчаються на одних спеціальностях, але рідко вивчаються на інших, що ставить, наприклад, студентів бакалаврату іпз та бакалаврату кн в нерівні умови в залежності від питання.

Цілком система ЄФВВ логічна і прозора. Більше проблем виникає в вмісті цих іспитів. Наприклад на мою спеціальність припало багато предметів які були в тесті, але наприклад кібербезпеку ми не вивчали взагалі. Так само якщо людина вивчає кібербезпеку вона не дуже розбирається в інших частинах тесту які є. І тому можна зробити висновок, що тест не є показником знання для вступу та навчання саме на бажану спеціальність, а є більш загальним та розширеним, і до цього виникають питання.

Краще надавати перелік питань вступникам якомога раніше, щоб встигнути краще підготуватися.

Вважаю, що ЄФВВ має певні плюси як інструмент перевірки знань. Водночас формат створює надмірний психологічний стрес для абітурієнтів. На власному досвіді переконалась, що підготовка і складання ЄФВВ супроводжуються сильним емоційним напруженням. Особливо це відчутно в умовах війни в Україні, коли люди й так перебувають у постійному стресі та тривозі. Крім того, наприкінці навчання на бакалавраті я вже складала державну атестацію, яка офіційно підтверджує рівень фахової підготовки. Тому необхідність знову складати аналогічні предмети та проходити подібну перевірку для вступу на магістратуру виглядає нелогічною та надмірною.

Підготовки до ЄФВВ немає в програмі бакалаврату. На що дійсно треба звернути увагу це фаховий іспит та співбесіда в закладі освіти!

Вважаю що ЄФВВ не потрібне, підозрюю що Ваші очікування стосовно функції ЄФВВ занадто завищені.

Загалом ЄФВВ для спеціальності музичне мистецтво і для музикантів не має великого сенсу. Творчий конкурс в академії буде більш доцільним для майбутніх музикантів.

Оскільки це тест, то є дуже багато прикладів коли абітурієнти не знаючи предмета навмання набирають високі бали, а ті хто знають, але нервують, можуть натиснути не туди, і отримати нижчий бал. На мою думку державний іспит та співбесіда, дає більше інформації про студента чим просто тест.

Якщо все таки плануєте на постійній основі запровадити ЄФВВ, варто переглянути співвідношення питань з різних видів мистецтва. Більшість питань в 2025 році була про живопис та архітектуру, тоді як про музику - кілька загальних питань.

Хоча іспит і запобігає корупції при вступі, думаю з цим чудово справляється ЄВІ, а ЄВФФ для творчих професій вважаю недоцільним. Причина: кожна окрема спеціальність протягом 4 років на бакалаврі вивчає тільки свій фах, а інші види мистецтва можуть вивчатись тільки як факультатив і дуже в загальних рисах, ніяк не для рівня завдань, які були минулого року. Це створює додатковий, надлишковий тиск на абітурієнтів, адже вступні фахові іспити в навчальних закладах нікуди не діваються, і часу на підготовку, власне, фаху - обмаль.

ЄФВВ виглядає скоріше як форма відсіювання студентів для підготовки до якої потрібно вивчити тонну непрофільного та непотрібного матеріалу студенту, який давно оприділився з напрямом в якому хоче навчатися та здобувати професійні та ефективні навички.

Чому я як музикант маю знати все що вчать інші спеціальності? Я вивчаю поглиблено музику музичний матеріал музичну теорію гармонію і так далше і знати хто намалював картину і хто в якому році придумав стиль малювання або танців - це занадто чому тоді музичні питання такі примітивні.

Чому не було з музичних питань наприклад з чого складається мажор мінор як робити модуляцію як будуються 7 домінантових септакордів.

Бо на ці питання ніхто з інших спеціальностей не дасть вам відповіді так само як нам музикантам важко відповісти на якісь філософські або хореографічні або ким було намальована картина.

На мою думку тест треба зробити для кожної спеціальності окремо по 100 питань або може бути навіть 140 але щоб половина питань належала до тої спеціальності на яку буде готуватися вступник це буде справедливо

Дякую за впровадження цього іспиту, тому що саме високий бал з ЄФВВ допоміг мені отримати «останнє» місце за держ замовленням, оскільки фаховий іспит не завжди є/був об'єктивно оцінений.

Вважаю недосконалою систему ЄФВВ у форматі тестів. Право є гуманітарною галуззю, і часто правильних відповідей на питання може бути декілька, та все залежить від обґрунтування, а не від фінальної відповіді. Крім цього, юридична професія вимагає не знати напам'ять всю нормативну базу, а достатньо добре орієнтуватися у базових принципах та законодавстві. Тому, на мою думку, більш об'єктивним був би формат оцінювання, заснованого на вирішенні здобувачем практичних кейсів, з використанням доступу до нормативної бази та судової практики у реальному часі.

Не подобається що соціологія та психологія - один іспит, хоч і справді є щось схоже, проте багато питань траплялись, до яких ми не готувались і не вчили це під час навчання

З приводу останнього питання - у екзамені були питання які не входили у програму тому тут складно відповісти - після такого радше не довіряю

На мою думку тематика запитань та задач які були на ЄФВВ частково відображає зміст дисциплін, які викладалися нам всі чотири роки в університеті.

Вважаю, що саме ЄФВВ є єдиним справді фаховим вступним випробуванням до магістратури. У нашому університеті іспит був якісно підготовлений і реально вимагав ґрунтовних знань, тож абітурієнт без філологічної бази фактично не мав можливості його скласти. Це чітко демонструвало фаховість відбору.

Водночас вступ на магістратуру з філології без попереднього вивчення мовознавчих дисциплін (зокрема лінгвістики та лінгвокраїнознавства) є надзвичайно складним, що підтверджує необхідність профільної підготовки. Разом із тим, обмежена кількість тестових питань не дозволяє

повною мірою оцінити рівень вступника. На мою думку, доцільним було б доповнити ЄФВВ вступною співбесідою для оцінки мотивації, інтелектуального рівня та наукового потенціалу, адже магістратура є першим рівнем наукової освіти.

Додаток 5 Майндмапа тематик відповідей здобувачів

Додаток 6. Узагальнення відповідей здобувачів

Узагальнення відповідей було зроблено автоматично за допомогою Notebook LM.

1. Вступ

Ця аналітична довідка має на меті систематизувати та узагальнити громадську думку щодо Єдиного фахового вступного випробування (ЄФВВ) на основі відгуків безпосередніх учасників вступної кампанії до магістратури. Аналіз фокусується на виявленні сильних сторін системи, ідентифікації ключових проблемних зон, а також на представленні конструктивних пропозицій щодо її вдосконалення, висловлених абітурієнтами.

Довідка ґрунтується виключно на наданих коментарях учасників освітнього процесу, що забезпечує об'єктивне відображення їхнього реального досвіду, сприйняття та занепокоєнь. Розглядаючи як позитивні, так і негативні аспекти, цей документ прагне створити збалансовану картину сприйняття ЄФВВ, що може слугувати основою для подальших дискусій та реформ. Розпочнемо з аналізу переваг системи, які були відзначені респондентами.

2. Позитивні аспекти та переваги системи ЄФВВ

Аналіз переваг ЄФВВ є важливим для розуміння його базової цінності та причин підтримки з боку частини вступників. Ці аспекти є тим фундаментом, на якому можна будувати подальші вдосконалення, зберігаючи ключові здобутки реформи. Учасники опитування виокремили низку вагомих переваг, які стосуються як фундаментального принципу справедливості, так і практичної зручності та стандартизації процедури.

- **Запобігання корупції та забезпечення прозорості:** Це найчастіше згадувана перевага. Вступники характеризують ЄФВВ як "антикорупційний", "об'єктивний" та "справедливий" інструмент, що створює рівні умови для всіх. Респонденти підкреслюють, що система *"мінімізує корупційні ризики на рівні університетів"* та *"зменшує*

значущість особистісного фактору". Один із коментаторів прямо заявляє: "Я абсолютно за ЄФВВ, проти співбесід і фахових іспитів в університетах. Це, як на мене, про прозорість і справедливість".

- **Зручність та стандартизація:** Для багатьох вступників, особливо з віддалених населених пунктів, можливість скласти іспит за місцем проживання є суттєвою перевагою. Як зазначено в одному з відгуків, *"не кожен може приїхати на співбесіду в заклад освіти, тому це дуже зручно скласти в своєму місці"*. Централізований формат усуває потребу в численних поїздках до різних закладів вищої освіти (ЗВО).
- **Гнучкість та можливості:** Позитивно відзначається дворічний термін дії результатів, що надає вступникам більшої гнучкості у плануванні освітньої траєкторії. Крім того, деякі респонденти вбачають цінність у можливості перевірити свої знання, навіть якщо результати зрештою не знадобилися для вступу: *"отримав досвід їх здачі"*.

Таким чином, ЄФВВ сприймається як важливий крок до підвищення об'єктивності та прозорості вступної кампанії. Однак, попри ці значні переваги, аналіз відгуків виявляє великий пласт системних проблем, що потребують негайної уваги.

3. Ключові проблемні зони ЄФВВ

Попри визнання антикорупційного потенціалу ЄФВВ, вступники виокремлюють значний пласт системних недоліків, які, на їхню думку, ставлять під сумнів ефективність та справедливість іспиту в його поточній реалізації. Критика є багатогранною і стосується як фундаментальних засад тестування, так і його практичного втілення. Для зручності аналізу ці проблеми можна класифікувати за трьома основними напрямками: невідповідність змісту тестів освітнім програмам, організаційно-технічні недоліки процесу та значний психологічний вплив на абітурієнтів.

3.1. Невідповідність змісту та структури тестів освітнім програмам

Ключовим об'єктом критики є змістовне наповнення іспитів. Вступники наголошують, що завдання часто не відповідають реальним освітнім траєкторіям та набутим знанням. Водночас сприйняття складності

є вкрай поляризованим: частина вступників вважає завдання надмірно ускладненими, тоді як інші вказують на можливість успішного складання шляхом випадкового вибору відповідей, що ставить під сумнів валідність тесту.

- **Надмірна узагальненість та об'єднання різних спеціальностей:** Респонденти масово скаржаться на об'єднання в одному тесті різних, часто несуміжних, спеціальностей (напр., психологія та соціологія; право та міжнародне право; різні напрями ІТ; різні види мистецтв). Цей недолік проєктування змушує абітурієнтів готуватися до тем, які вони ніколи не вивчали, перетворюючи іспит на "лотерею" або "вгадування". Як наслідок, такий підхід фундаментально знецінює чотири роки спеціалізованого навчання на бакалавраті, створюючи структурно нерівні умови.
- **Відсутність профільних іспитів для окремих спеціальностей:** Системним провалом є ситуація зі студентами спеціальностей "Журналістика" чи "Географія", для яких не передбачено профільного ЄФВВ. Це змушує їх складати іспити з абсолютно непрофільних дисциплін, що, за словами одного з респондентів, *"ставить студентів у нерівне становище під час вступу до магістратури"*.
- **Невідповідність питань навчальним програмам бакалаврату:** Часто завдання виходять за межі програм, за якими навчалися студенти. Вказується, що питання включають теми з магістерського курсу, вимагають знань вузькоспеціалізованих стандартів, які не є частиною загальної підготовки (наприклад, стандарти ISO для ІТ-спеціальностей), або стосуються застарілої, неактуальної для ринку праці інформації.
- **Низька якість підготовчих матеріалів та несвоєчасне інформування:** Вступники скаржаться на запізнілу публікацію програм, недостатню кількість якісних безкоштовних матеріалів для підготовки, а також повну відсутність або нерепрезентативність пробних тестів. Для деяких предметів, зазначають респонденти, пробні тести були відсутні взагалі, а для інших містили замалу кількість питань (напр., 20), що не дозволяло адекватно зрозуміти формат іспиту.

3.2. Організаційно-технічні недоліки проведення

Логістика та умови проведення іспиту також викликали численні нарікання, що безпосередньо впливало на самопочуття та результати вступників.

- **Незадовільні умови в пунктах тестування:** Поширеними є скарги на задушливі, спекотні та невентильовані приміщення, зокрема укриття (*"складати іспит у погано вентильованому підвалі значно складніше"*). Також відзначається використання застарілого комп'ютерного обладнання.
- **Порушення процедури та проблеми з доброчесністю:** Надходили повідомлення про факти списування, спілкування між учасниками та кричущі порушення з боку екзаменаторів. Зокрема, зафіксовано випадок, коли інструктори **змусили вступників достроково завершити тест через повітряну тривогу**, що є грубим порушенням процедури та принципу справедливості.
- **Нерівномірність складності:** Деякі вступники висловили припущення, що складність тесту могла залежати від варіанту чи місця проведення, що порушує фундаментальний принцип рівних умов для всіх учасників.

3.3. Психологічний тиск та соціальні бар'єри

Окрім технічних та змістовних проблем, респонденти вказують на значний психологічний та соціальний тиск, який створює система ЄФВВ.

- **Надмірний стрес та ментальне навантаження:** ЄФВВ описується як значний стресовий фактор, що посилюється в умовах війни. Велика кількість питань (140) призводить до когнітивного перевантаження та втрати концентрації: *"десь на середині тесту мозок вже відключається від обсягу інформації"*.
- **Формат "одного шансу":** Система критикується за свою жорсткість. Один із відгуків влучно характеризує її як **"жорсткий фільтр, що ігнорує індивідуальні та соціальні чинники"**. Система, що **"не допускає права на помилку"**, не враховує індивідуальні обставини (хвороба, стрес) і змушує абітурієнта чекати наступного року, *"втрачаючи час і мотивацію"*.

- **Бар'єри для вразливих груп:** Окремо наголошується на недоцільності іспиту для осіб старшого віку (45+), внутрішньо переміщених осіб та людей з інвалідністю (зокрема, по зору), для яких існуючий формат є додатковим бар'єром для доступу до освіти.

Ці проблеми свідчать про те, що реалізація ЄФВВ має суттєві недоліки. Окрім них, існують також окремі, але вкрай серйозні свідчення про системні ризики, що потребують окремої уваги.

4. Звинувачення у фальсифікації результатів та системні ризики

Серйозність звинувачень у недоброчесності є надзвичайно високою, оскільки вони підривають ключову мету ЄФВВ — боротьбу з корупцією та забезпечення прозорості вступу. Такі повідомлення, навіть якщо вони є поодинокими, ставлять під сумнів довіру до всієї системи оцінювання.

Один із найсерйозніших сигналів стосується ймовірних фактів недоброчесності в Одеській юридичній академії у 2024 році. Респондент надав детальну інформацію про спроби надати розголосу ймовірним фальсифікаціям через ЗМІ та офіційні звернення до Українського центру оцінювання якості освіти (УЦОЯО). У відповідь на звернення УЦОЯО повідомив про вивчення результатів іспитів та виключення ОЮА зі списку місць проведення спеціальної сесії ЄВІ/ЄФВВ. Однак ця відповідь була названа "проміжною", а остаточних результатів перевірки, за словами автора, отримано не було. Респондент надав свої контактні дані для подальшого зв'язку.

Цей випадок підкреслює важливість не лише створення прозорих механізмів, але й забезпечення ефективного контролю та реагування на повідомлення про порушення. Дискусія про довіру до системи нерозривно пов'язана з пропозиціями щодо її вдосконалення.

5. Пропозиції та рекомендації вступників щодо вдосконалення ЄФВВ

Аналіз відгуків показує, що критика ЄФВВ здебільшого є конструктивною. Вступники не стільки заперечують ідею централізованого іспиту, скільки прагнуть її вдосконалення. Нижче представлені ключові пропозиції, згруповані за тематичними блоками, які відображають бачення абітурієнтами шляхів подолання виявлених недоліків.

5.1. Модифікація формату та змісту іспиту

- **Диференціація тестів:** Найпопулярніша пропозиція — розділити узагальнені тести на вузьчі, більш профільні напрями, що відповідають конкретним спеціальностям (окремо для обліку та фінансів, для різних ІТ-спеціальностей, для політології та міжнародних відносин тощо).
- **Актуалізація змісту:** Рекомендації наголошують на доцільності оновлення програм іспитів, щоб вони відповідали сучасним вимогам ринку праці та змісту актуальних бакалаврських програм, виключивши застарілі теми.
- **Зменшення кількості питань:** Існує чіткий запит на скорочення загальної кількості завдань для зниження когнітивного навантаження та психологічного тиску на вступників.

5.2. Впровадження комбінованих та альтернативних моделей вступу

- **Гібридний формат:** Значна кількість респондентів підтримує ідею поєднання ЄФВВ із фаховою співбесідою, творчим конкурсом або практичним іспитом в університеті для більш комплексної оцінки мотивації та навичок.
- **Врахування додаткових критеріїв:** Пропонується зменшити вагу ЄФВВ та враховувати інші досягнення, такі як досвід роботи за фахом чи професійне портфоліо, особливо для творчих і технічних галузей.
- **Альтернативні шляхи вступу:** Висловлюється думка про необхідність запровадження альтернативного фахового іспиту в ЗВО для тих, хто невдало склав ЄФВВ, щоб уникнути втрати цілого року.

- **Заміна тестів практичними завданнями:** Звучить радикальна пропозиція відмовитися від тестів на користь виконання творчих чи практичних завдань під відеофіксацією (за аналогією з іспитом на отримання водійського посвідчення). Такий формат, на думку автора ідеї, краще оцінює критичне мислення, навички комунікації та вирішення проблем, що є більш актуальним в епоху штучного інтелекту.
- **Переформатування ЄФВВ на діагностичний інструмент:** Пропонується переосмислити саму мету іспиту — перетворити його з жорсткого бар'єра для вступника на діагностичний інструмент для університету, який би допомагав виявляти сильні та слабкі сторони абітурієнта.

5.3. Покращення процесу підготовки та організації

- **Забезпечення якісними матеріалами:** Наголошується на нагальній потребі створення та надання своєчасного вільного доступу до офіційних, безкоштовних, вичерпних та якісних матеріалів для підготовки.
- **Покращення умов у пунктах тестування:** Висувається вимога забезпечити комфортні (належна вентиляція, температура), безпечні та технічно оснащені умови для складання іспиту.

Ці пропозиції демонструють глибоку залученість вступників у процес та їхнє бажання зробити систему ЄФВВ більш справедливою, гнучкою та ефективною.

6. Висновки

Аналіз відгуків учасників вступної кампанії демонструє подвійну природу сприйняття Єдиного фахового вступного випробування. З одного боку, ЄФВВ визнається як важливий та дієвий інструмент для підвищення прозорості вступу та боротьби з корупцією на рівні закладів вищої освіти. Ця фундаментальна перевага є ключовим аргументом на користь збереження системи.

З іншого боку, поточна реалізація іспиту має недоліки, які викликають обґрунтовані сумніви у його справедливості та об'єктивності. Найгостріша критика стосується не самої ідеї централізованого тестування, а його змістовного наповнення. Узагальнення тестів для різних, часто несуміжних, спеціальностей, невідповідність завдань реальним освітнім програмам та відсутність профільних іспитів для низки напрямів створюють нерівні умови для абітурієнтів і нівелюють саму ідею фахового випробування.

Негайний та фундаментальний перегляд системи ЄФВВ є імперативом. Ігнорування конструктивної критики безпосередніх учасників ризикує перетворити інструмент боротьби з корупцією на формальний бар'єр, що підриває довіру до системи вищої освіти та нівелює її освітню місію.